

ВКДП 4-99(55).01

**НАСТАНОВА
“ОКРЕМИЙ РЕМОНТНО-
ВІДНОВЛЮВАЛЬНИЙ ПОЛК”**

ЛИСТОПАД 2020

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ СИЛ ЛОГІСТИКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ОБОРОНИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО ТА
ВІЙСЬКОВОЮ АКАДЕМІЮ (м. ОДЕСА)**

ВКДП 4-99(55).01

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командувач Сил логістики
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

Олег ВИШНІВСЬКИЙ

“ 02 ” листопада 2020

НАСТАНОВА “ОКРЕМИЙ РЕМОНТНО- ВІДНОВЛЮВАЛЬНИЙ ПОЛК”

**Військова керівна
доктринальна
публікація військовим
організаційним
структурам, що
визначає погляди та
основні положення
щодо функціонування
окремого ремонтно-
відновлювального
полку”**

ЛИСТОПАД 2020

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ СИЛ ЛОГІСТИКИ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ОБОРОНИ
УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО ТА
ВІЙСЬКОВОЮ АКАДЕМІЮ (м. ОДЕСА)**

ПЕРЕДМОВА

Настанова “Окремий ремонтно-відновлювальний полк” (далі – Настанова) розроблена з метою приведення у відповідність змінам які відбулися у формах застосування (використання за призначенням) окремого ремонтно-відновлювального полку (далі – орвп) під час підготовки та у ході проведення операції Збройними Силами України та в системі логістики.

Визначення єдиних поглядів на планування та організацію застосування (використання за призначенням) орвп.

Настанова є Керівництвом для командирів, начальників штабів, заступників командирів, начальників служб, посадових осіб логістики з питань планування та організації застосування (використання за призначенням) підрозділів окремого ремонтно-відновлювального полку та організації управління підрозділами під час виконання поставлених завдань.

Настанову розроблено з урахуванням вимог стандарту НАТО STANDARD AJP-4 (A) “Доктрина НАТО з логістики”, перспектив розвитку системи логістики ЗС України і на основі діючих статутів, настанов, порадників, матеріалів аналізу локальних війн і збройних конфліктів другої половини XX – початку XXI століття, антитерористичної операції та операції об’єднаних сил на території Донецької і Луганської областей, сучасних поглядів вітчизняних та іноземних спеціалістів на розвиток системи логістики у ході проведення операції (ведення бойових дій).

В процесі планування та організації застосування (використання за призначенням) підрозділів орвп слід використовувати її творчо з урахуванням обстановки, яка склалася.

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	5
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	7
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	12
1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	15
1.1.	Призначення та склад орвп.	15
1.2.	Використання орвп в операціях під час перегрупування військ (сил).	19
1.3.	Функціональні обов'язки посадових осіб орвп	21
2.	УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМ РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНИМ ПОЛКОМ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА В ХОДІ ЗАСТОСУВАННЯ	31
2.1.	Система управління	31
2.2.	Основи послідовності та змісту роботи командира і штабу орвп після отримання завдання на застосування (використання за призначенням)	34
2.3.	Особливості організації роботи командира і штабу орвп в ході виконання отриманого завдання	59
3.	ПЕРЕМІЩЕННЯ, РОЗГОРТАННЯ І ЗГОРТАННЯ ОРВП	65
3.1.	Переміщення орвп	65
3.2.	Розгортання і згортання орвп	70
4.	ВІДНОВЛЕННЯ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В ХОДІ ОПЕРАЦІЇ.	75
5.	ТЕХНОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВОГО (ПОЛЬОВОГО) РЕМОНТУ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ	86
5.1.	Організація збірного пункту пошкоджених машин	86
5.2.	Технологічний процес ремонту зразків ОВТ	90
5.3.	Організація виробничого процесу ремонту ОВТ в військових (польових) умовах	91
5.4.	Принцип організації виробничого (технологічного) процесу ремонту зразків ОВТ	93
5.5.	Підготовка зразків озброєння і військової техніки до ремонту	95
5.6.	Демонтаж агрегатів, механізмів, вузлів і деталей зразків ОВТ	97
5.7.	Монтаж агрегатів, вузлів і деталей зразків ОВТ після ремонту	98

5.8.	Заміна несправних агрегатів і вузлів при військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ	100
5.9.	Заміна агрегатів моторно-трансмісійного відділення	100
5.10.	Заміна агрегатів озброєння зразка ОВТ	101
5.11.	Заміна блоків та апаратури електроспецобладнання зразків ОВТ	103
5.12.	Поточний ремонт агрегатів, вузлів і деталей ОВТ у орвп	105
5.13.	Організація ремонту зразків ОВТ у орвп у військових (польових) умовах	108
5.14.	Особливості організації ремонту зразків ОВТ у орвп у стаціонарних умовах	111
5.15.	Організація, планування та облік виробничих робіт у орвп	115
5.16.	Документальне оформлення здавання до ремонту і приймання з ремонту ОВТ	119
6.	ЗАХИСТ, ОХОРОНА, ОБОРОНА ТА МАСКУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ОКРЕМОГО РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ПОЛКУ	120
7.	МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМОГО РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ПОЛКУ	127
8.	ЛОГІСТИЧНЕ ТА МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМОГО РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ПОЛКУ	129
8.1.	Логістичне забезпечення	129
8.2.	Медичне забезпечення	131
8.3.	Поховання воїнів, що загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли	133
	Додатки.	
	ДОДАТОК А «Схема типового технологічного процесу середнього ремонту зразка ОВСТ агрегатним методом (варіант)»	135
	ДОДАТОК Б «Схема типового технологічного процесу середнього ремонту зразка ОВСТ індивідуальним методом (варіант)»	136
	ДОДАТОК В «Типова структура та склад пункту технічної допомоги (варіант)»	137
	ДОДАТОК Г «Схема розміщення ділянок та майданчиків ЗППМ на місцевості (варіант)»	138

ВСТУП

Важливою умовою під час підготовки та у ході проведення операції сил оборони (операції військ (сил)), бойових дій є своєчасне і повне проведення технічного обслуговування і відновлення (ремонт) ОВТ і постачання військових частин (підрозділів) УВ (с) матеріально-технічними засобами за класами постачання.

Технічне обслуговування та відновлення ОВТ організовується і здійснюється за видами озброєння і військової техніки.

Кількість та якість озброєння і військової техніки, які є у військових частинах (підрозділах) ЗС України, істотно впливають на бойові можливості. У зв'язку з цим важливо підтримувати ОВТ у справному стані та у постійній готовності до бойового застосування.

Боездатність військових частин (підрозділів) УВ (с), ефективність їх застосування за призначенням значною мірою залежать від рівня їх ТОiВ, у тому числі і забезпеченості працездатними зразками ОВТ.

Для вирішення завдань технічного обслуговування і відновлення (ремонт) ОВТ створена система логістики Збройних Сил України.

До складу підсистеми технічного обслуговування і відновлення (ремонт) належать окремий ремонтно-відновлювальний полк, порядок організації відновлення ОВТ та застосування якого розглянуто в даній настанові.

Настанова має вісім розділів.

У першому розділі викладені питання щодо призначення і складу окремого ремонтно-відновлювального полку, його використання в операціях під час перегрупування військ (сил) та функціональні обов'язки посадових осіб командування, управління та ремонтно-відновлювальних підрозділів.

У другому розділі наведені загальні положення з управління підрозділами окремого ремонтно-відновлювального полку та основи послідовності і змісту роботи командира і штабу полку під час підготовки та в ході застосування його.

Третій розділ висвітлює питання переміщення, розгортання і згорання окремого ремонтно-відновлювального полку.

У четвертому розділі викладені питання організації відновлення озброєння та військової техніки в ході операції.

П'ятий розділ висвітлює питання організації військового (польового) ремонту озброєння та військової техніки, ремонтного виробництва в окремому ремонтно-відновлювальному полку, основні підходи щодо організації виробничого процесу ремонту озброєння і військової техніки, підготовки виробництва, організації праці особового складу та технічного контролю.

У шостому розділі розглядаються питання щодо захисту, охорони, оборони та маскуванню окремого ремонтно-відновлювального полку.

У розділі сьомому викладені питання організації морально-психологічного забезпечення в окремому ремонтно-відновлювальному полку.

Восьмий розділ висвітлює питання організації логістичного та медичного забезпечення окремого ремонтно-відновлювального полку.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
	Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 № 522
	Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1208 “Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності”
	Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України, затверджена наказом Міністерства оборони України від 23.03.2017 №164
	Настанова з оперативної роботи штабів, частина II (військова частина), затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 29.06.2016 №08
	Настанова з оперативної роботи органів військового управління, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 01.03.2018 № 2т
	Основи ведення операцій військ (сил) Збройних Сил України, затверджені наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 17.09.2018 №10т
	Тимчасова настанова з логістичного забезпечення Збройних Сил України (частина I), затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 01.07.2019 № 236/дск
	Тимчасова настанова з логістичного забезпечення Збройних Сил України (частина II), затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 12.03.2020 № 101/дск
	Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1208
	Інструкції з організації та порядку дій за рівнем терористичних загроз, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 18.08.2016 № 429/дск
	Порядок оформлення оперативних (бойових) документів, затверджений наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 25.04.2018 №170
	Військовий стандарт 01.310.001 Матеріально-технічне забезпечення військ (сил). Основні терміни та визначення. (частина 1, 2)
	Доктрина Об’єднана логістика затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 24.09.2020 №2861 НВГШ

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Відновлення – подія, яка полягає у тому, що після несправності зразок знову відновлює здатність виконувати потрібну функцію (див. також ДСТУ 2860-94).

Відновлення пошкоджених озброєння і військової техніки – комплекс заходів з технічної розвідки, евакуації зразків озброєння та військової техніки, передачі старшому начальнику, ремонту, приведення у технічно готовий стан, повернення до строю.

Відносні втрати озброєння та військової техніки – відношення кількості зразків озброєння і військової техніки, що складають втрати за визначений період дій військ (сил), до кількості працездатних зразків на початок цього періоду.

Відносні бойові втрати озброєння та військової техніки – відношення кількості зразків озброєння і військової техніки, що складають бойові втрати за визначений період дій військ (сил), до кількості працездатних зразків на початок цього періоду.

Військове майно — державне майно, закріплене за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил (ВСТ 01.001.002-2000).

Військово-технічне майно – частина військового майна, яку використовують для технічного забезпечення військ (сил).

До військово-технічного майна належать: запасні частини, інструмент і приладдя, експлуатаційні матеріали для підтримування технічної готовності озброєння та військової техніки, обладнання та пристрої для технічного обслуговування й ремонту озброєння та військової техніки, у тому числі намети, барокамери, кондиціонери, в'ючне спорядження, спеціальна укупорка тощо, тренажери, розрізні агрегати, макети, експлуатаційна, ремонтна та інша документація, якими забезпечують війська (сили) за видами технічного забезпечення.

Виробничі можливості ремонтно-відновлювального (ремонтного) органу – кількість зразків ОВТ, які можуть бути відремонтовані ремонтно-відновлювальним (ремонтним) органом протягом певного часу з урахуванням випадкових факторів, які можуть впливати на роботу цього органу.

Забезпечення укомплектування військової частини (підрозділів) матеріально-технічними засобами – комплекс заходів, який містить визначення потреби військової частини (підрозділів) у МтЗ, витребування необхідних запасів МтЗ у постачальних органах, отримання (накопичення), збереження матеріально-технічних засобів, які надходять, розподіл (перерозподіл) наявних МтЗ між підрозділами, підвезення (подачі) МтЗ у підпорядковані підрозділи з метою доведення їх рівня забезпеченості до встановленого.

Імовірність освоєння ремонтного фонду озброєння та військової техніки – імовірність того, що з усієї кількості пошкоджених і

ремонтпридатних зразків ОВТ, які надійшли у ремонтно-відновлювальний (ремонтний) орган, буде відремонтована за визначений час певна кількість зразків.

Збірний пункт пошкоджених машин – місце (район), призначене для збору (зосередження) пошкоджених зразків озброєння та військової техніки і розгортання, за потреби, ремонтно-відновлювальних (ремонтних) органів.

Коефіцієнт технічної готовності групи зразків озброєння і військової техніки – відношення кількості технічно готових зразків озброєння і військової техніки до загальної кількості зразків цієї групи на момент моніторингу.

Комплексний ремонт зразків озброєння і військової техніки – ремонт зразків, який виконують за всією номенклатурою їх складників, поєднаний за місцем і часом його проведення (див. також ДСТУ В 3576-97).

Логістика – це наука і практика з планування та реалізації процесів з розгортання на місцевості, переміщення військ (сил) та забезпечення їх необхідним ОВТ і матеріально-технічними засобами. В більш широкому сенсі – це аспекти військових операцій, які стосуються:

проектування та розроблення, закупівлі (постачання), зберігання, перевезення, розподілу, утримання, евакуації, використання, вилучення та утилізації ОВТ і матеріально-технічних засобів;

перевезення особового складу;

закупівля, будівництво, обслуговування, експлуатація та розміщення (розгортання) об'єктів інфраструктури;

закупівлі чи надання послуг.

Логістичне забезпечення – комплекс заходів із: планування логістичного забезпечення; визначення потреб в озброєнні, бойовій (військовій та спеціальній) техніці, спеціальних і транспортних засобах (далі – озброєння, військова та спеціальна техніка), матеріально-технічних засобах та послугах; проектування, розроблення (модернізація та модифікація) озброєння, військової та спеціальної техніки та матеріально-технічних засобів, їх закупівлі, постачання, зберігання, ремонту, технічного обслуговування, контролю експлуатації (використання); реалізації, списання та утилізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки і матеріально-технічних засобів; планування та здійснення військових перевезень усіма видами транспорту; закупівлі робіт і послуг лазне-прального та торговельно-побутового обслуговування; організації харчування; розквартирування військ (сил, органів); закупівлі або будівництва, технічного обслуговування, експлуатації об'єктів військової інфраструктури.

Матеріально-технічні засоби – засоби ураження, військово-технічне майно, паливо, пальне, спеціальні рідини, продовольство, речове, медичне та інше майно, крім нерухомого, які необхідні для забезпечення складових сил оборони під час виконання ними завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Місцева промислова база – промислові об'єкти, підприємства, склади, бази із запасами МТЗ, які знаходяться в операційній зоні (районі, зоні

територіальної оборони) і можуть бути використані для задоволення потреб військових частин (підрозділів) Збройних Сил України.

Можливості ремонтно-відновлювального органу – сукупність показників, що характеризують можливості органу з технічної розвідки, евакуації, ремонту озброєння та військової техніки, а також (для рухомих органів) маневрові можливості.

Можливості ремонтно-відновлювального органу з технічної розвідки – кількість груп технічної розвідки, яка може бути виділена органом протягом певного часу.

Можливості ремонтно-відновлювального органу з евакуації – кількість зразків озброєння і військової техніки, які можуть бути евакуйовані протягом певного часу на заданому плечі евакуації наявними евакуаційними засобами органу.

Можливості ремонтно-відновлювального (ремонтного) органу з ремонту – кількість зразків озброєння і військової техніки, які можуть бути відремонтовані ремонтно-відновлювальним (ремонтним) органом протягом певного часу в заданих умовах його функціонування.

Можливості ремонтно-відновлювального (ремонтного) органу з ремонту оцінюються продуктивністю ремонту чи виробничими можливостями ремонтно-відновлювального (ремонтного) органу.

Об'єднана логістика – сукупність органів управління, сил і засобів логістичного забезпечення Збройних Сил, інших складових сил оборони, які в установленому порядку та на умовах, визначених законодавством, залучаються до виконання завдань з оборони держави, призначених для спільних, взаємоузгоджених та скоординованих командувачем і штабом об'єднаних сил дій з логістичного забезпечення сил оборони під час їх застосування в стратегічних діях та операціях сил оборони.

Органи управління логістичним забезпеченням – органи військового управління (органи управління) ЗС України, інших складових сил оборони, на які до наданих законодавством повноважень покладені завдання з управління логістичним забезпеченням, координації і контролю за застосуванням підпорядкованих сил і засобів логістичного забезпечення.

Ремонтно-відновлювальні органи – постійні або тимчасово створені органи матеріально-технічного забезпечення, призначені для проведення технічної розвідки, евакуації, комплексного та (або) спеціалізованого ремонту ОВТ.

Ремонтні засоби (ремонтно-технологічне обладнання) – уніфіковані і спеціалізовані засоби, технологічне обладнання, оснастка, інструмент і виробничий інвентар, призначені для проведення комплексного або спеціалізованого ремонту озброєння і військової техніки.

Спеціалізований ремонт зразків озброєння і військової техніки – ремонт зразків, який виконують за окремою чи окремими номенклатурами їх складників відповідно до цільового призначення ремонтного підрозділу чи підприємства (див. також ДСТУ В 3576-97).

Сили і засоби логістичного забезпечення – військові частини, установи, підрозділи ЗС України, інших складових сил оборони, які призначені для утримання запасів озброєння, військової та спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів, їх підвезення, технічного обслуговування і ремонту, надання послуг та задоволення побутових потреб військ (сил).

Смуга логістичного забезпечення – територія операційної зони (району), у межах якої розміщуються (розгортаються) та застосовуються угруповання сил і засобів логістичного забезпечення.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Загальна термінологія

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
АСУ	автоматизована система управління
АТ	автомобільна техніка
БМД	бойові машини десанту
БМП	бойові машини піхоти
БМ РА	бойові машини реактивної артилерії
БТОТ	бронетанкове озброєння і техніка
БТТ	бронетанкова техніка
БТМ	бронетанкове майно
БТР	бронетранспортер
БРДМ	бойова розвідувально-дозорна машина
ВТМ	військово-технічне майно
КСП	командно-спостережний пункт
ТхР	технічна розвідка
МтЗ	матеріально-технічні засоби
НЗ	непорушний запас (для пально-мастильних матеріалів – незнижуваний запас)
ПУ	пункт управління
САУ	самохідна артилерійська установка
ЦУ ЛЗ	центр управління логістичним забезпеченням
РемФ	ремонтний фонд
УВ (с)	угруповання військ (сил)
Військові частини і підрозділи технічного обслуговування і відновлення	
Арс	арсенал
асб	артилерійський склад боєприпасів
асо	артилерійський склад озброєння
БВТ	база вимірювальної техніки
вмз	взвод матеріального забезпечення
втоів	взвод технічного обслуговування і відновлення (
втт	взвод танкових тягачів
вкт	взвод колісних тягачів
втр	взвод технічної розвідки
вто	відділення технічного обслуговування
вер (ер)	виїзна евакуаційна рота (евакуаційна рота)
ГТР	група технічної розвідки
ергм	евакуаційна рота гусеничних машин

еркм	евакуаційна рота колісних машин
ЕГ (ЕК)	евакуаційна група (евакуаційна команда)
ЗППМ	збірний пункт пошкоджених машин
ЗПКбр	замикання похідної колони бригади (батальйону - б; дивізіону – дн; роти – р; батареї – батр; тилу - т)
рвб	ремонтно-відновлювальний батальйон
ПТОіВ	підрозділ технічного обслуговування і відновлення військової частини
ПТС	пункт технічного спостереження
орвп	окремий ремонтно-відновлювальний полк
ремр	ремонтна рота
РемГ	ремонтна група
РЕГ	ремонтно-евакуаційна група
РВО	ремонтно-відновлювальний орган
РяЕГ	рятувально-евакуаційна група
РяЕС	рятувально-евакуаційна служба
ТОіВ	технічне обслуговування і відновлення
ТлР	тилова розвідка
ТхР	технічна розвідка
Визначення з технічного обслуговування і відновлення	
БВ	безповоротні втрати (не підлягають відновленню)
КО	контрольний огляд
КЗ	короткострокове зберігання
КР	капітальний ремонт
КТО	комплект технологічного обладнання
ПР	поточний ремонт
РТО	регламентне технічне обслуговування
ТО	технічне обслуговування
ТО-1	технічне обслуговування - 1
ТО-2	технічне обслуговування - 2
ТО-1з	технічне обслуговування - 1 на зберіганні
ТО-2з	технічне обслуговування - 2 на зберіганні
СР	середній ремонт
СТОіР	сервісне технічне обслуговування і ремонт
СО	сезонне обслуговування
РР	регламентний ремонт
ЩТО	щоденне технічне обслуговування
Машини, станції, пункти, майстерні технічного обслуговування і відновлення	
АКВС (КВС)	автоматизована контрольно-випробувальна станція, контрольно-вимірювальна станція
АКВРС (КВРС)	автоматизована контрольно-випробувальна рухома станція, контрольно-вимірювальна рухома станція

БРЕМ	броньована ремонтно-евакуаційна машина
ВМЛ	військова метрологічна лабораторія
ЗС	зарядна станція
КЕТ-Л	колісний евакуаційний тягач легкий (С - середній, В - важкий)
КПА	контрольно-перевірочна апаратура
КПМ	контрольно-перевірочна машина
КРМ (КРС, КРАС)	контрольно-ремонтна машина (контрольно-ремонтна станція, контрольно-ремонтна автоматизована станція)
КТП	контрольно-технічний пункт
ЛВТ	лабораторія вимірювальної техніки
МВТ	майстерня вимірювальної техніки
МЕС	майстерня електроспецобладнання
МЗ-А	майстерня зварювальна автомобільна
МРТС	майстерня з ремонту радіотехнічних систем
МРХТО	майстерня з ремонту холодильного і технологічного обладнання
МЕСП-АТ	майстерня з ремонту електроспецобладнання, спецапаратури і приладів автомобільної техніки
МРІО	майстерня ремонту інженерного озброєння
МРМ	майстерня ремонтно-механічна
МРС-АТ	майстерня ремонтно-слюсарна автомобільної техніки (інших видів озброєння і військової техніки відповідними буквами);
МРТО	машина ремонту і технічного обслуговування
МТО	машина технічного обслуговування
МТО-АТ	машина технічного обслуговування автомобільної техніки
МТД	машина технічної допомоги
ПДТ	повітрянодесантна техніка
ПЛВТ	пересувна лабораторія вимірювальної техніки
ПТД	пункт технічної допомоги
ПТС	пункт технічного спостереження
ПТОіР	пункт технічного обслуговування і ремонту
СРЗ (СРЗ-А)	станція ремонтно-зарядна (станція ремонтно-зарядна автомобільна)
ТРМ-А	танкоремонтна майстерня типу А
УКС (КС)	уніфікована компресорна станція (компресорна станція)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Призначення та склад окремого орвп

Окремий ремонтно-відновлювальний полк – це спеціалізована військова частина технічного обслуговування і відновлення, призначений для ведення технічної розвідки та евакуації пошкодженого (несправного) ОВТ у смузі (районі) дій оперативного командування (оперативного угруповання військ), здійснення технічної підтримки військових частин і підрозділів, що діють на окремому або ізольованому напрямку, проведення спеціалізованого і комплексного поточного і середнього ремонтів ракетно-артилерійському озброєнню, бронетанковому озброєнню і техніці, автомобільній та інженерній техніці, озброєнню і засобам РХБ захисту, техніці зв'язку і тилу з трудомісткістю ремонтно-відновлювальних робіт до 200 люд-год., поточного ремонту агрегатів бронетанкового озброєння і техніки та автомобільної техніки, ремонту і повірці засобів вимірювання техніки, виготовлення окремих деталей до ЗІП військової техніки, розбракування ОВТ та агрегатів у стаціонарних та польових умовах і забезпечення матеріально-технічними засобами за класами постачання (військово-технічним майном) підпорядковані ремонтно-відновлювальні підрозділи.

Окремий ремонтно-відновлювальний полк виконує такі завдання:

створення та функціонування тимчасових органів (підрозділів) ТОіВ угруповання військових частин (ГТР, РЕГ, ЕГ, ЗППМ);

проведення комплексного і спеціалізованого поточного і середнього ремонтів ракетно-артилерійського озброєння (у тому числі зенітно-ракетних комплексів, РЛС, зенітних самохідних установок), бронетанкового озброєння і техніки, автомобільної техніки та поточного ремонту базових машин;

проведення поточного і середнього ремонту ОВТ та технічних засобів відповідних родів військ, спеціальних військ (інженерної техніки, техніки РХБз, засобів зв'язку, вимірювальної техніки тощо);

проведення поточного ремонту агрегатів бронетанкового озброєння і техніки та автомобільної техніки;

проведення регламентних робіт та ремонту ОВТ (у тому числі із залученням бригад ремонтних підприємств);

зберігання запасів військово-технічного майна, необхідного для проведення поточного і середнього ремонту ОВТ;

виділення виїзних ремонтних груп та надання технічної допомоги частинам (підрозділам) угруповань військ (сил), які ведуть бойові дії на окремих операційних напрямках або виконують окремі бойові завдання;

проведення технічної розвідки та евакуації пошкоджених зразків ОВТ;

створення та забезпечення роботи пунктів технічної допомоги під час розгортання (перегрупування) військ (сил) на маршрутах їх висування;

метрологічне забезпечення військових частин (підрозділів), повірка (калібрування), налагодження і поточний ремонт засобів вимірювальної техніки;

визначення та координація заходів щодо залучення місцевої промислової бази для відновлення ОВТ частин у межах відповідних операційних зон (районів).

утримання, зберігання та видача запасів військово-технічного майна за номенклатурами служб озброєння для військових частин оперативного командування (ОУВ);

розбракування ОВТ;

До складу окремого ремонтно-відновлювального полку належать: управління, ремонтно-відновлювальні підрозділи, евакуаційний підрозділ, підрозділи забезпечення.

До організаційно-штатної структури ремонтно-відновлювального полку входять:

управління полку;

ремонтно-відновлювальний батальйон РАО;

ремонтно-відновлювальний батальйон БТОТ;

ремонтно-відновлювальний батальйон АТ;

ремонтна рота інженерного озброєння;

ремонтна рота засобів РХБ захисту;

ремонтна рота засобів зв'язку;

ремонтний взвод агрегатів;

евакуаційний батальйон;

взвод РХБ захисту;

взвод технічної розвідки;

лабораторія вимірювальної техніки.

відділення зберігання МТЗ;

Підрозділами забезпечення ремонтно-відновлювального полку:

рота матеріального забезпечення;

інженерно-технічний рота;

польовий вузол зв'язку;

контрольно-технічний пункт;

підрозділ охорони та оборони;

медичний пункт;

клуб.

Ремонтно-відновлювальний батальйон РАО призначений для проведення поточного і середнього ремонтів ракетно-артилерійського озброєння з трудомісткістю 200 люд.-год., і поточного ремонту базових машин, крім устаткування ракетних комплексів оперативно-тактичного призначення і зенітних ракетних комплексів середньої дальності, ракет і артилерійських боєприпасів, засобів радіоелектронної боротьби і радіотехнічної розвідки.

Ремонтно-відновлювальний батальйон БТОТ призначений для проведення поточного і середнього ремонтів всіх видів бронетанкового озброєння і техніки, а також середнього ремонту базових машин, які відносяться до бронетанкового озброєння і техніки з трудомісткістю 200 люд.-год., поточного ремонтів агрегатів.

Ремонтно-відновлювальний батальйон АТ призначений для проведення поточного і середнього ремонтів всіх видів автомобільної техніки з трудомісткістю до 200 люд.-год., поточного ремонтів агрегатів, крім двигунів.

Ремонтна рота інженерного озброєння призначена для проведення поточного і середнього ремонтів засобів інженерного озброєння і поточного ремонту базових машин.

Ремонтна рота засобів РХБ захисту призначена для проведення поточного і середнього ремонтів засобів РХБ захисту.

Ремонтна рота засобів зв'язку призначена для проведення поточного і середнього ремонтів засобів зв'язку.

Ремонтний взвод агрегатів призначений для проведення поточного ремонту агрегатів бронетанкового озброєння бронетанкової та автомобільної техніки (базових шасі).

Евакуаційний батальйон призначений для евакуації всіх зразків ОВТ, що виведені з ладу під час підготовки та у ході проведення операції в смузі дій військових частин, витягування ОВТ легкого і середнього застрявання, засипаного, затопленого, піднімання перекинутого, а також буксирування і транспортування пошкоджених (несправних) зразків на ЗППМ, на шляхи евакуації і в райони передачі ОВТ засобам ремонтно-відновлювального органу вищого органу військового управління.

Взвод технічної розвідки призначений для своєчасного добування, збору, аналізу та узагальнення зведення, які необхідні для організації і здійснення ремонту ОВТ, що виведені з ладу військових частин у ході проведення операції (ведення бойових дій); визначення характеру, трудомісткості і місцезнаходження ОВТ, що виведено з ладу; проведення первинного технічного діагностування; відпрацювання пропозицій щодо трудомісткості та необхідних сил і засобів ТОіВ для виконання ремонту (евакуації) ОВТ, що виведене з ладу; рекогносцирування шляхів евакуації та районів розташування (розміщення) сил і засобів орвп; розвідки маршрутів висування підрозділів орвп у райони організації ЗППМ (основні і запасні); виявлення можливих джерел поповнення запасів МтЗ та об'єктів місцевої промислово-економічної бази з різними формами власності, підприємств національної економіки України для ремонту ОВТ у районі проведення операції (бойових дій; своєчасної передачі зібраної і достовірної інформації на КП, яка необхідна для ефективної організації ремонту (евакуації) ОВТ.

Лабораторія вимірювальної техніки призначена для проведення повірки (калібрування), поточного і середнього ремонтів засобів вимірювальної техніки, метрологічного обслуговування спеціальної контрольно-перевірочної апаратури, а також виконання метрологічних робіт на зразках ОВТ у польових умовах та місцях дислокації військ, а також мати зворотній фонд ЗВТ для проведення ремонтів ОВТ.

Підрозділи забезпечення ремонтно-відновлювального полку:

Рота матеріального забезпечення призначена для накопичення до встановлених норм і збереження матеріально-технічних засобів (військово-

технічного майна), своєчасного забезпечення ними підрозділів, а також відновлення в разі пошкоджень, поповнення замість витрачених і втрачених.

До організаційно-штатної структури роти матеріального забезпечення полку входить обмінний пункт агрегатів, який призначений для збору і відправлення несправних агрегатів до ремонтно-відновлювальних частин вищого органу військового управління, отримання від них відремонтованих агрегатів, вузлів, механізмів та видачі їх в ремонтно-відновлювальні підрозділи для проведення спеціалізованого і комплексного ремонтів ОВТ

Інженерно-технічна рота призначена для інженерного обладнання пунктів управління полку, підготовки та утримання шляхів пересування полку, виконання інженерних заходів щодо маскування підрозділів, видобутку та очищення води, обладнання і утримання пунктів водопостачання та забезпечення електроживлення підрозділів полку.

Польовий вузол зв'язку призначений для забезпечення зв'язку командування і штабу ремонтно-відновлювального полку з вищим органом військового управління (старшого начальника) і підпорядкованими підрозділами.

Контрольно-технічний пункт призначений для перевірки технічного стану, наявності та правильності оформлення документації машин, які виходять і повертаються в парк.

Підрозділ охорони та оборони призначений для охорони та оборони командного пункту полку і ведення радіаційної, хімічної та біологічної розвідки на маршрутах пересування і в районах розташування (розміщення), розгортання ремонтно-відновлювальної частини.

Медичний пункт призначений для надання медичної допомоги та евакуації поранених і хворих з підрозділів, що не мають штатних медичних засобів, а також з управління полку з найближчі військові медичні заклади.

Клуб є закладом культури, який належить до об'єктів гуманітарної сфери та функціонує в інтересах забезпечення життєдіяльності військової частини, задоволення духовних (культурних) потреб військовослужбовців частини.

Організаційно-штатна структура орвп дозволяє здійснювати ремонт ОВТ одночасно в 2-3 районах, на різних напрямках дій військових частин (підрозділів ОК (УВ(с)).

До складу кожної групи комплексного ремонту ОВТ можуть входити: по ремонтній майстерні РАО, БТОТ, АТ, по ремонтному відділенні ІТ, ЗЗ, РХБз, одна виїзна група майстерні ремонту і повірки ВТ.

Крім того, організаційно-штатна структура орвп дозволяє здійснювати і спеціалізований ремонт ОВТ.

Кількість та склад сил і засобів для виконання спеціалізованого ремонту визначається умовами обстановки, що склалась.

Для поточного ремонту агрегатів до складу орвп входять спеціалізовані ремонтні органи

Зі складу орвп та його відділення для виконання комплексних і спеціалізованих робіт з ремонту ОВТ, висилаються тимчасові групи

(підрозділи) до місць виведення його з ладу або на шляхи евакуації.

Таким чином орвп здійснює технічну розвідку, евакуацію і ремонт ОВТ по всіх видах служб озброєння і спеціальних служб, що здійснюють ТОіВ.

1.2. Використання орвп в операціях під час перегрупування військ (сил)

1.2.1. В ході бойових дій полк використовується з урахуванням характеру виконуваних військами завдань, передбачуваного і фактичного виходу ОВТ з ладу, стану і можливостей його підрозділів, відповідно до рішення начальника логістики органу військового управління, якому підпорядковується полк. Полк застосовується на одному або двох-трьох напрямках, ешелонуючи сили і засоби по глибині за рахунок виділення тимчасових органів ТОіВ ОВТ.

1.2.2. В операціях полк у повному складі використовується для забезпечення військ, діючих на головному напрямі. Залежно від обстановки полк в повному складі або частиною сил і засобів виконує завдання в інтересах усіх військ УВ (с), забезпечує війська, діючі на інших напрямках, а також може входить до складу резерву сил і засобів ТОіВ.

Полк може виділяти (додавати) частину сил і засобів для відновлення ОВТ військ, що беруть участь у контрударі, другого ешелону військ, військ, діючих у відриві від головних сил, а також для вирішення інших завдань.

1.2.3. При підготовці військ (сил) до операції полк завершує відновлення наявного в його підрозділах ремонтного фонду, проводить заходи з підготовки своїх частин і підрозділів до виконання завдань по відновленню ОВТ в ході операції, а при необхідності виділяє частину сил і засобів для завершення відновлення ОВТ в районах зосередження військ. В першу чергу підрозділи полку надають допомогу у відновленні ОВТ військам (силам), призначеним для дій у складі першого ешелону на головному напрямку (напрямку зосередження основних зусиль).

Із складу полку можуть виділяються евакуаційні групи і групи технічної розвідки, за необхідності РемГ.

1.2.4. При завчасному занятті військами (силами) смуги оборони підрозділи полку займають призначені райони одночасно із військовими частинами, які вони забезпечують, виділяючи частину сил і засобів для завершення відновлення ремонтного фонду в раніше займаних районах.

Під час висуненні військ для заняття ними оборони полк виділяє евакуаційні підрозділи, які евакуювали ОВТ в район розгортання полку, в райони і пункти передачі або відправки в ремонт.

Під час занятті оборони в ході бойових дій і масовому виході з ладу ОВТ в період висунення військ в смугу оборони підрозділи бази розгортаються в районах масових втрат.

В цьому випадку призначені ним райони розгортання в смузі оборони вони займають у міру вивільнення.

1.2.4. На початок оборонної операції полк розгортається на збірних пунктах пошкодження машин (ЗППМ) поблизу напрямку головного удару противника. Полк може розгортатися в другій або третій смузі логістичного забезпечення в залежності від отриманого завдання. Частина сил і засобів полку з евакуації і ремонту окремих видів гусеничної техніки може розгортатися на ЗППМ безпосередньо за бригадами другого ешелону. Крім того, із складу полку можуть виділятися підрозділи з ремонту окремих видів ОВТ до позиційних районів ракетний військ, військ ППО, районів розгортання частин РЭБ, радіотехнічних військ і логістики.

1.2.5. Створені полком евакуаційні групи до часу готовності військ до операції зосереджуються за бригадами першого ешелону на напрямках дій військовиз частин, що забезпечуються полком. Разом з ними до цього ж часу розміщуються створені полком групи технічної розвідки.

1.2.6. В ході оборони полк може виділяє підрозділи, ремонтно-евакуаційні і ремонтні групи в райони масових втрат ОВТ, а також для забезпечення контрударних угруповань. Для евакуації ОВТ, що вийшли з ладу при висуванні контрударних угруповань, із складу полку виділяються евакуаційні групи, як правило, з підрозділу автотягачів з великовантажними причепами.

Частина сил і засобів полку при необхідності додається загальновійськовим частинам для посилення їх ремонтно-відновлювальних органів або заміни тих, що втратили боєздатність.

1.2.7. На початок наступальною операції полк розгортається або розміщується у другій смузі логістичного забезпечення. Сили і засоби полку, виділені військовим частинам, розміщуються і розгортаються разом з їх ремонтно-відновними підрозділами. Крім того, із складу полку можуть виділятися підрозділи в райони розміщення військових частин родів військ, спеціальних військ і логістики. До часу готовності військ до операції створені полком евакуаційні групи і групи технічної розвідки розміщуються за бригадами першого ешелону.

З початком контрнаступу полк (його частина) розгортається в районі найбільших втрат ОВТ. Частина сил і засобів полку може завершувати ремонт ОВТ, що вийшли з ладу в ході попередніх бойових дій, в попередніх районах.

1.2.8. В ході наступу полк або частина його сил і засобів, що виконує завдання в інтересах військ, що настають на напрямі головного або на іншому напрямку, переміщається при виконанні УВ (с) найближчого і подальшого завдань.

В ході операції склад виділених полком части може змінюватися, вони можуть об'єднуватися між собою, повертатися повністю або частково до основного складу полку. З основного складу полку можуть виділятися нові підрозділи (органи) в райони масових втрат ОБТ, для забезпечення введення в бій (операцію) другого ешелону і резервів, форсування водних перешкод, відновлення окремих видів ОБТ в районах розгортання військових частин родів військ, спеціальних військ і логістики.

1.2.9. При перегрупуванні військ УВ (с) своїм ходом полк або його частина сил і засобів входить до складу передового ешелону або діє у складі першого і наступних похідних ешелонів.

Під час підготовки до перегрупування підрозділи полку відповідно до встановленого розподілу по ешелонах виводяться в вихідні райони.

1.2.10. Полк або його частина, що входить в передовий ешелон, висувається і призначається для відновлення ОБТ військ в районах відпочинку і на маршрутах руху. Ці сили і засоби завчасно діляться на декілька частин, які по черзі розгортаються в призначених районах і після виконання поставлених завдань переміщуються в кінцевий район зосередження. Тривалість роботи цих частин в районах відпочинку встановлюється з урахуванням забезпечення їх прибуття в призначений район через одну-дві доби після виходу військ УВ (с) в район зосередження.

1.2.11. Частина полку, що входить до складу наступних (другого і третього) похідних ешелонів, складає резерв сил і засобів і призначається для відновлення ОБТ в районах масового виходу їх з ладу і вирішення інших раптово виникаючих завдань.

1.2.12. Для евакуації і ремонту ОБТ, не відновлюваних засобами військ на маршрутах руху, із складу полку або його частини, що входить в передовий ешелон, виділяються сили і засоби в замикання похідних колон.

1.3 Функціональні обов'язки посадових осіб орвп

Повсякденне життя і службову діяльність військовослужбовців орвп регулює Конституція України, закони України, статuti Збройних Сил України та інші нормативно-правові акти.

Статут внутрішньої служби Збройних Сил України визначає загальні права та обов'язки військовослужбовців Збройних Сил України та їх взаємовідносини, обов'язки основних посадових осіб орвп та його підрозділів, правила внутрішнього порядку у полку та підрозділах.

Специфіка застосування орвп покладає на посадових осіб додаткові обов'язки, не визначені в Статуті внутрішньої служби Збройних Сил України.

1.3.1. Командир ремонтно-відновлювального полку КСЛ підпорядковується Командувачу Сил логістики ЗС України (щодо виконання завдань з відновлення ОВТ начальнику озброєння КСЛ),

Командир ремонтно-відновлювального полку ОК підпорядковується заступнику командувача з логістики (начальнику озброєння) ОК, є прямим начальником всього особового складу полку і відповідає за:

- бойову, мобілізаційну і виробничо-технологічну готовність полку;
- бойову підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу;
- внутрішній порядок;
- спеціальну підготовку підпорядкованих підрозділів;
- успішне виконання всіх покладених на полк завдань;
- якість виконуваного ремонту;
- стан і збереження зброї, боєприпасів, бойової та іншої техніки, пально-матеріальних засобів;
- стан фінансового господарства;
- всебічне забезпечення полку, стан пожежної та екологічної безпеки.

Командир орвп керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

- постійно знати оперативну і логістичну обстановку в об'ємі, необхідному для правильного вирішення завдань, що стоять перед полком, наявність і стан його озброєння, військової техніки та обладнання;
- керувати всіма заходами щодо підтримання високої бойової, мобілізаційної і виробничо-технологічної і готовності полку;
- керувати виробничою і господарською діяльністю полку;
- керувати бойовою і всіма видами спеціальної підготовки особового складу;
- організовувати взаємодію штатних підрозділів полку, а також доданих підрозділів для забезпечення комплексного і спеціалізованого ремонтів озброєння і військової техніки;
- керувати своєчасним та якісним відновленням ремонтно-евакуаційного фонду і відправленням або передаванням його відповідно до розпоряджень і нарядів вищого органу військового управління;
- керувати розташуванням (розміщенням), переміщенням, розгортанням підрозділів полку та їх всебічним забезпеченням.

1.3.2. Начальник штабу полку підпорядковується командирі полку, відповідає за:

- організацію та підтримання керування підрозділами;
- бойову та мобілізаційну готовність, успішне виконання полком завдань;
- планування бойової і спеціальної підготовки управління і підрозділів;
- планування застосування полку щодо виконання завдань за призначенням;
- підготовку штабу і підрозділів, що забезпечують керування частиною,

виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу штабу та безпосередньо підпорядкованих йому підрозділів;

організацію захисту, охорони, оборони та маскування;

організацію вартової і внутрішньої служб у районі розміщення (розгортання) полку;

організацію та здійснення заходів щодо охорони державної таємниці, прихованого управління;

забезпечення штабу та безпосередньо підпорядкованих підрозділів озброєнням і технікою;

стан обліку особового складу, озброєння, військової і спеціальної техніки, матеріально-технічні засоби за класами постачання;

стан пожежної безпеки штабу.

Під час виконання рішень командира полку начальник штабу має право віддавати накази (розпорядження) підпорядкованим командиром полку особам від його імені. Про всі віддані накази (розпорядження) начальник штабу доповідає командиром полку.

Начальник штабу полку керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

постійно знати завдання, поставлені вищим органом військового управління (старшим начальником), і рішення командира полку на їхнє виконання, розташування (розміщення), стан і можливості підрозділів полку, оперативну та логістичну обстановку в обсязі (об'ємі), необхідному для оцінювання обстановки і планування виконання поставлених завдань;

керувати роботою штабу полку та оформляти замисел командира полку на організацію дій полку з виконання поставлених завдань;

організовувати і підтримувати стійке управління підрозділами полку;

керувати розгортанням і обладнанням пункту управління полку, їх переміщенням, охороною та обороною;

керувати обліком наявності особового складу, озброєння, військової і спеціальної техніки, матеріально-технічними засобами за класами постачання;

розробляти накази (розпорядження) командира полку, своєчасно доводити їх до виконавців і контролювати виконання;

планувати та організовувати розміщення (розташування) і переміщення підрозділів полку, її захист, охорону, оборону та маскування;

планувати та організовувати бойову і спеціальну підготовку особового складу полку;

погоджувати роботу заступників командира полку і начальників служб, а також командирів підрозділів полку;

організовувати надійний зв'язок з підрозділами полку, а також підтримувати зв'язок із взаємодіючими службами та управлінням озброєння КСЛ (ОК);

своєчасно надавати штабу вищого органу військового управління необхідні донесення, систематично інформувати підпорядковані штаби, командирів підрозділів про обстановку.

1.3.3. Заступник командира полку з озброєння підпорядковується командирі полку, є прямим начальником всього особового складу полку, відповідає за :

організацію та якісне виконання всіх виробничих завдань, поставлених перед полком, та за спеціальну підготовку підрозділів логістики полку;

виробничо-технологічну діяльність полку;

планування, організацію та управління виробничим процесом у підрозділах полку;

проведення заходів щодо підвищення якості ремонту.

Заступник командира полку з озброєння керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

знати організацію господарства, виробництва і технологію ремонту ОВТ, виробничі можливості, порядок використання ремонтно-евакуаційних підрозділів полку;

знати наявність, можливості, порядок використання і технічний стан рухомих майстерень, евакуаційних засобів, транспортних і спеціальних машин, основного технологічного устаткування та оснащення;

організувати планування виробничої діяльності полку і взаємодію підрозділів під час комплексного ремонту ОВТ;

керувати роботою ремонтно-евакуаційних підрозділів з виконання виробничих планів і завдань;

керувати всіма видами спеціальної підготовки особового складу і стежити за виконанням технологічного процесу ремонту ОВТ;

керувати забезпеченням полку ремонтними засобами, військово-технічним майном для виробничої діяльності, всіма видами енергії, технологічною та іншою нормативно-технічною (ремонтною) документацією тощо;

керувати через начальників служб полку метрологічним забезпеченням виробничого процесу ремонту;

керувати прийманням, зберіганням і передаванням всіх видів ремонтного фонду, а також відремонтованих зразків ОВТ у військові частини;

керувати впровадженням у виробництво нових технологічних процесів ремонту і прогресивних способів праці;

керувати роботою з попередження виробничого травматизму і контролювати дотримання правил техніки безпеки.

1.3.4. Начальники служб (начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту, начальник інженерної служби, начальник електротехнічної служби) підпорядковуються командирі полку, а з технічних питань служби виконують вказівки заступника командира з озброєння.

Начальники спеціальних служб відповідають за таке:

забезпечення полку ОВТ, ремонтно-технологічним устаткуванням і

оснащенням за своїми службами, постійну їх технічну готовність;

технічне обслуговування та відновлення ОВТ частини за своїми службами; технічний стан штатних ОВТ, засобів технічного обслуговування і ремонту за своїми службами, їх правильну експлуатацію, забезпеченість ЗІП, матеріалами і нормативно-технічною документацією (для їх обслуговування і ремонту); тактико-спеціальну і технічну підготовку особового складу основних підрозділів.

Начальники служб полку керуються у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язані організовувати технічне обслуговування і відновлення (ремонт) полку по своїх службах у обсязі функціональних обов'язків, передбачених відповідними положеннями, інструкціями і керівництвами.

Рішенням командира полку вони можуть залучатися для вирішення виробничих питань з ремонту ОВТ, які належать до їх служб.

1.3.5. Начальники служб озброєння (начальник служби ракетно-артилерійського озброєння, начальник бронетанкової служби, начальник автомобільної служби) керуються у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язані:

брати участь у плануванні виробничої діяльності ремонтно-відновлювальних підрозділів за своїм напрямком;

організовувати заходи щодо підвищення якості ремонту, скорочення термінів перебування ОВТ у ремонті, освоєння ремонту нових зразків ОВТ за своїм напрямком;

контролювати якість ремонту та аналізувати її у підрозділах за своїм напрямком;

аналізувати виробничу діяльність ремонтно-відновлювального підрозділу за своїм напрямком і розробляти рекомендації щодо її вдосконалення;

брати участь у плануванні технічної і спеціальної підготовки особового складу полку.

1.3.6. Командир ремонтно-відновлювального батальйону підпорядковується командирі полку і є прямим начальником особового складу батальйону.

Командир батальйону відповідає за своєчасне та якісне виконання завдань з ремонту озброєння, за бойову та мобілізаційну готовність батальйону, бойову підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу, внутрішній порядок, стан і збереження озброєння, військової і спеціальної техніки, матеріально-технічних засобів за класами постачання (боєприпасів, пально-мастильних матеріалів, ремонтних комплектів, військово-технічного майна батальйону і законність їх витрачання, збереження ОВТ, що надійшло в ремонт, організацію і стан пожежної безпеки батальйону.

Командир ремонтно-відновлювального батальйону керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім

того, зобов'язаний:

забезпечувати постійну готовність особового складу і ремонтних засобів батальйону до виконання завдань з ремонту ОВТ у військових (польових) умовах;

організовувати ремонт ОВТ в батальйоні і керувати його проведенням; контролювати дотримання технології, повноту та якість ремонту ОВТ у підрозділах;

організовувати бойову, технічну і спеціальну підготовку особового складу, постійно удосконалювати його польову виучку, особисто проводити заняття з офіцерами і сержантами батальйону;

знати будову, правила експлуатації ремонтно-відновлювальних засобів батальйону і їх можливості, побудову (конструкцію) ОВТ, що ремонтують, організацію і технологію проведення ремонту;

організовувати приймання і зберігання в підрозділах ОВТ, що надійшло в ремонт, і передачу відремонтованого його у військові частини;

організовувати облік і звітність з ремонту ОВТ і МтЗ за класами постачання (військово-технічного майна, ПММ тощо) в батальйоні;

знати наявність і комплектність ремонтних засобів батальйону, постійно проводити моніторинг витрат їх ресурсів;

контролювати дотримання заходів загальної і пожежної безпеки в батальйоні;

узагальнювати досвід ремонту ОВТ у батальйоні, домагатися підвищення якості ремонту і надавати свої пропозиції заступнику командира полку з озброєння;

організовувати розміщення (розташування), розгортання (згортання) і переміщення батальйону, охорону та оборону ділянки розгортання батальйону, інженерні роботи з укриття особового складу і ремонтних засобів;

організовувати спостереження за радіаційною, хімічною і бактеріологічною (біологічною) обстановкою, захист особового складу і ремонтних засобів, ліквідацію наслідків застосування противником зброї масового ураження.

1.3.7. Командир ремонтної роти підпорядковується командирі ремонтного-відновлювального батальйону і є прямим начальником особового складу роти.

Командир роти відповідає за бойову та мобілізаційну готовність роти, бойову підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу, внутрішній порядок, стан і збереження озброєння, військової і спеціальної техніки, матеріально-технічні засоби за класами постачання роти і законність їх витрачання, своєчасне та якісне виконання завдань з ремонту ОВТ, правильне використання і збереження ремонтних засобів, технологічного устаткування та інструменту, ОВТ і МтЗ роти, дотримання заходів безпеки і правильне витрачання матеріально-технічних засобів (військово-технічного майна).

Командир ремонтної роти керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

знати будову зразків ОВТ, що ремонтуються, організацію і технологію їх ремонту;

знати ремонтні засоби роти, їхні можливості, порядок і правила експлуатації, а також вимоги нормативно-технічних (ремонтних) документів з ремонту ОВТ;

забезпечувати постійну готовність особового складу і ремонтних засобів роти до виконання завдань з ремонту ОВТ;

організовувати і проводити заняття з бойової, технічної і спеціальної підготовки з особовим складом роти, удосконалювати його військову (польову) виучку, особисто проводити заняття з бойової готовності, тактико-спеціальної і спеціальної підготовки з офіцерами і сержантами роти;

планувати проведення ремонту, вести облік ОВТ, що надійшло в ремонт і, що відремонтовано, а також МтЗ (ВТМ);

організовувати приймання, дефектування і ремонт пошкоджених (несправних) зразків ОВТ;

керувати роботою ремонтних взводів роти, контролювати дотримання технології, повноту та якість ремонту ОВТ;

знати наявність і технічний стан ремонтних засобів роти, контролювати витрату їх ресурсів (циклів, годин);

організовувати технічне обслуговування, ремонт і збереження ремонтних засобів роти;

удосконалювати технологію ремонту ОВТ, узагальнювати досвід ремонтно-відновлювальних робіт і надавати свої пропозиції заступнику командира батальйону з озброєння;

керувати виробничою діяльністю, розгортанням (згортанням) і переміщенням роти;

організовувати захист, охорону, оборону та інженерне обладнання ділянки розгортання роти;

контролювати дотримання протипожежних заходів особовим складом;

проводити протипожежні заходи у роті;

вивчати причини виробничого браку і дефектів та вживати заходів щодо їх попередження та усунення;

своєчасно подавати заявки на необхідні види МтЗ (ВТМ) та організовувати його отримання;

організовувати спостереження за радіаційною, хімічною і бактеріологічною (біологічною) обстановкою в районі розміщення (розташування) роти, перевірку стану зараженості ОВТ, надходить у ремонт, і у разі потреби проводити його спеціальну обробку;

вести облік виробничої діяльності роти, обліково-звітну документацію з ремонту ОВТ і МтЗ (ВТМ).

1.3.8. Командир евакуаційного батальйону (роти) орвп підпорядковується командирі полку, є прямим начальником усього особового складу батальйону.

Командир батальйону (роти) відповідає за своєчасне та якісне виконання завдань з евакуації ремонтного фонду, бойову та мобілізаційну готовність батальйону, бойову, технічну і спеціальну підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу, внутрішній порядок, стан і збереження ОВТ і МтЗ за класами постачання батальйону і законність їх витрачання (використання), своєчасне обслуговування і ремонт засобів евакуації, організацію і стан пожежної безпеки підрозділу.

Командир евакуаційного батальйону (роти) керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

знати укомплектованість, рівень підготовки особового складу, наявність і стан ОВТ, МтЗ та устаткування батальйону (роти) ;

керувати підрозділами;

організовувати в підрозділі бойову, технічну і спеціальну підготовку;

планувати і проводити заходи щодо евакуації ремонтного фонду ОВТ;

організовувати взаємодію батальйону (роти) з ремонтно-відновлювальними батальйонами (ротами) і взводом технічної розвідки полку під час розміщення (розташування), розгортання, переміщення та виконання завдань з евакуації ОВТ;

організовувати розміщення (розташування) і переміщення батальйону, його захист, охорону, оборону та маскування;

планувати і організовувати правильне застосування (використання за прямим призначенням), своєчасне та якісне обслуговування і ремонт штатних зразків ОВТ та устаткування батальйону;

керувати постачанням батальйону (роти) всіма необхідними видами матеріально-технічних засобів за класами постачання.

1.3.9. Командир ремонтної роти (інженерної техніки, засобів РХБ захисту, засобів зв'язку) підпорядковується командирі полку, а з питань виробничо-технологічної діяльності виконує вказівки начальника відповідної служби, є прямим начальником всього особового складу роти і відповідає за своєчасне та якісне виконання завдань з ремонту озброєння, бойову, технічної і спеціальної підготовки роти, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу, внутрішній порядок, стан і збереження ОВТ, МтЗ за класами постачання роти і законність їх витрачання, збереження ОВТ, що надійшло в ремонт, організацію і стан пожежної безпеки роти.

Командир ремонтної роти керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

знати покладені на роту завдання, стан роти, наявність ремонтного фонду та завдання з його відновлення;

керувати ротою;

планувати та організувати збереження, технічно правильне застосування (використання за призначенням), своєчасне технічне обслуговування і ремонт штатного ОВТ, МтЗ, пожежного інвентарю і майна, постійну готовність їх до роботи;

організувати виконання технічних вимог і правил техніки безпеки під час ремонту зразків ОВТ;

організувати розташування (розміщення) і переміщення підрозділу, його захист, охорону, оборону та маскуванню;

керувати забезпеченням роти всіма видами матеріально-технічних засобів.

1.3.10. Командир взводу технічної розвідки підпорядковується командирі полку і є прямим начальником особового складу взводу.

Командир взводу відповідає за:

бойову готовність взводу, морально-психологічний стан особового складу;

своєчасне виявлення місць скупчення пошкоджених (несправних) зразків ОВТ, визначення характеру їх пошкоджень (несправності);

розвідку місць розгортання ЗППМ, шляхів підходу до нього підрозділів полку і шляхи евакуації;

технічний стан і збереження закріплених за підрозділом ОВТ і МтЗ.

Командир взводу керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

забезпечувати готовність особового складу і ОВТ взводу до виконання завдань з технічної розвідки;

організувати розвідку районів зосередження пошкоджених (несправних) зразків ОВТ, шляхів підходу та евакуації;

визначати кількість пошкоджених (несправних) зразків ОВТ, величину його пошкодження, можливості евакуації і ремонту;

керувати перевіркою пошкоджених (несправних) зразків ОВТ на зараженість радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріальними (біологічними) засобами і на безпеку (відсутність у ньому боєприпасів, ракет тощо);

керувати роботами з перевірки місцевості в районі зосередження пошкоджених (несправних) зразків ОВТ і шляхів евакуації на відсутність вибухонебезпечних предметів;

організувати розвідку місцезнаходження довколишніх стаціонарних промислових і ремонтних підприємств з різними формами власності, різних видів промислового устаткування, ЗІП і матеріалів та надавати пропозиції щодо їх застосування (використання за призначенням);

забезпечувати і контролювати дотримання особовим складом заходів безпеки під час ведення технічної розвідки;

надавати розвіддані в штаб частини;

керувати діями підрозділу, захистом, охороною та обороною пункту

управління підрозділу;

організовувати спостереження за радіоактивною, хімічною і бактеріологічною (біологічною) обстановкою і вживати заходів щодо захисту від ЗМУ;

організовувати і проводити заняття з бойової, технічної і спеціальної підготовки особового складу підрозділу, заходи щодо підтримання ОВТ взводу в працездатному стані і збереження;

знати призначення, будову і принцип роботи, правила експлуатації ОВТ, критерії визначення видів ремонту;

знати правила поведінки з вибуховими речовинами і спецпаливом, організацію робіт з їх знешкодження;

знати способи надання першої медичної допомоги у разі поранень, контузії, опіків, отруєння отруйними випарами спецпалива тощо.

1.3.11. Командир ремонтного взводу підпорядковується командирові роти і є прямим начальником особового складу взводу, відповідає за бойову готовність взводу, виховання, військову дисципліну,

морально-психологічний стан особового складу, своєчасне та якісне виконання завдань з ремонту ОВТ, правильне застосування (використання за призначенням) і збереження ремонтних засобів взводу, а також правильне витрачання МтЗ (ВТМ).

Командир ремонтного взводу керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

забезпечувати готовність особового складу і ремонтних засобів взводу до виконання завдань з ремонту ОВТ;

організовувати та особисто проводити з особовим складом взводу планові заняття з бойової, технічної і спеціальної підготовки;

знати побудову ОВТ, що ремонтується, правила його експлуатації і збереження, технологію ремонту;

знати обладнання, правила експлуатації ремонтних засобів взводу і можливості взводу щодо ремонту ОВТ;

організовувати і контролювати приймання, огляд, дефектування і проведення ремонту пошкоджених (несправних) зразків ОВТ;

керувати ремонтом, перевіряти якість і повноту виконуваних ремонтно-відновлювальних робіт відповідно до вимог нормативно-технічної (ремонтної) документації з ремонту;

знати наявність і технічний стан ремонтних засобів взводу і контролювати витрату їх ресурсів (циклів, годин), організувати їх правильну експлуатацію, перевіряти технічний стан та умови збереження;

забезпечувати і контролювати дотримання особовим складом взводу заходів безпеки, особисто проводити інструктажі . вказаних питань ;

організовувати і вести облік і звітність у взводі;

вести записи у формулярах (паспортах) зразків ОВТ, що ремонтуються;

керувати розгортанням (згортанням) і переміщенням взводу;

керувати інженерним обладнанням, захистом, охороною, обороною та маскуванню місця (району) розташування ремонтного взводу;

організовувати спостереження за радіаційною, хімічною і бактеріологічною (біологічною) обстановкою в районі розташування (розміщення), проведення дезактивації, дегазації і дезінфекції ремонтних засобів взводу під час ліквідації наслідків застосування противником ЗМУ;

керувати особовим складом взводу під час відбиття нападу противника на розміщення (розташування) взводу;

узагальнювати досвід ремонту зразків ОВТ у взводі і подавати командиру роти пропозиції щодо вдосконалення організації технології ремонту.

1.3.12. Начальник лабораторії вимірювальної техніки підпорядковується командиру полку і керується вказівками начальника служби метрології та стандартизації.

Начальник лабораторії відповідає за своєчасне та якісне відновлення і повірку (калібрування) засобів вимірювальної техніки, стан і правильне застосування (використання за призначенням) майстерні.

Начальник лабораторії керується у своїй діяльності вимогами Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України і, крім того, зобов'язаний:

знати стан майстерні, своєчасно вживати заходів щодо її доукомплектування особовим складом, засобами вимірювальної техніки і допоміжним обладнанням, зворотнім фондом ЗВТ, ремонтними комплектами, ЗП і витратними матеріалами;

знати будову, організацію та технологію ремонту і повірки (калібрування) ЗВТ, можливості і порядок застосування (використання за призначенням) лабораторії;

керувати бойовою, технічною і спеціальною підготовкою особового складу майстерні, удосконалювати його виробничу кваліфікацію і військову (польову) виучку;

організовувати ремонт і повірку ЗВТ, заміну невідновних або не охоплених ремонтом ЗВТ за рахунок зворотного фонду;

організовувати розташування (розміщення) і переміщення майстерні, її захист, охорону й оборону;

контролювати технічний стан і правильне застосування (використання за призначенням) засобів вимірювальної техніки, забезпечувати своєчасну повірку ЗВТ;

організовувати ведення встановленої обліково-звітної документації.

2. УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМ РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНИМ ПОЛКОМ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА В ХОДІ ЗАСТОСУВАННЯ

2.1. Система управління

Основу управління підрозділами, силами і засобами полку складає система управління, сукупність функціонально пов'язаних між собою органів

управління (командирів), командних пунктів і засобів управління.

Система управління повинна мати високу живучість, захищеність, надійність і забезпечувати можливість як централізованого, так і децентралізованого управління підрозділами.

Органи управління орвп включають командування і штаб.

Під час підготовки і в ході виконання отриманого завдання командир полку знаходиться на командному пункті.

Основним органом управління полку є штаб, який працює на основі рішення і вказівок командира полку, а також розпоряджень вищого органу військового управління.

Головними завданням штабу є:

оперативне збирання, узагальнення та аналіз даних обстановки, доповідь даних командиром і вищому органу військового управління;

підготовка даних для прийняття командиром рішення;

забезпечення своєчасного відпрацювання і доведення в повному об'ємі до підлеглих командирів наказів і розпоряджень;

моніторинг за їх виконанням.

Загальними завданнями штабу полку під час підготовки і в ході виконання отриманого завдання є:

забезпечення і підтримання бойової і мобілізаційної готовності підрозділів;

організація усіх видів їх діяльності;

координація роботи заступників командира полку і начальників служб;

безперервне добування, збирання, узагальнення, вивчення и оцінювання відомостей про обстановку, стан, положення і характер дій підпорядкованих підрозділів і противника;

підготовка необхідних розрахунків і пропозицій командиром для відпрацювання замислу (формування рішення);

своєчасне відпрацювання наказів, розпоряджень і доведення їх до підрозділів;

планування застосування відповідно до отриманого завдання;

організація заходів підготовки підрозділів до виконання поставлених завдань, надання необхідної допомоги підлеглим командирам;

організація заходів всебічного забезпечення, комендантської служби;

організація застосування і забезпечення живучості засобів управління, моніторинг за станом і забезпеченням стійкого, безперервного і прихованого функціонування системи зв'язку;

організація ліквідації наслідків застосування противником ЗМУ, високоточної зброї і відновлення боєздатності підрозділів;

моніторинг за виконанням підрозділами поставлених завдань;

облік особового складу, ОВТ, доз опромінення та організація вакцинації особового складу;

своєчасне подання донесення (зведення);

інформування командирів підрозділів про зміни обстановки;

забезпечення підрозділів засобами топографічної інформації про район майбутніх дій;

організація служби військ.

Заступник командира полку з озброєння здійснює управління виробничою діяльністю полку, організує і керує технічним обслуговуванням і відновленням (ремонт) ОВТ полку під час підготовки і в ході виконання отриманих завдань.

Свою роботу він здійснює на основі наказу і вказівок командира полку, а також розпоряджень вищого органу військового управління.

Заступник командира полку з озброєння повинен:

збирати, вивчати, аналізувати та оцінювати оперативно-технічну обстановку, готувати необхідні дані командирів полку для відпрацювання замислу (формування рішення) на дії щодо виконання завдань з відновлення ОВТ;

розробляти планувальні, облікові і звітні документи з виробничої діяльності (технічної розвідки, евакуації і ремонту ОВТ) полку;

здійснювати планування, витребування і забезпечення своєчасного отримання і видачі МтЗ (ВТМ);

забезпечувати освоєння особовим складом рухомих засобів технічного обслуговування, діагностування, евакуації і ремонту, технологічного устаткування і технології виконання ремонтно-евакуаційних робіт;

розробляти і проводити заходи щодо підтримання ремонтно-евакуаційних засобів у справному (працездатному) стані і готовності до застосування (використання за призначенням);

організувати і підтримувати взаємодію з ремонтно-відновлювальними та евакуаційними підрозділами;

вдосконалювати технології і підвищувати якість ремонту ОВТ на основі раціонального використання сил і засобів ремонту, впровадження передових методів ремонту і всебічної підготовки виробництва;

здійснювати моніторинг за дотриманням технологічної дисципліни в підрозділах і своєчасно коригувати діючі технологічні процеси;

розробляти і впроваджувати заходи щодо освоєння технології ремонту нових зразків ОВТ;

аналізувати якість ремонтно-відновлювальних робіт на зразках ОВТ;

здійснювати моніторинг за дотриманням заходів безпеки під час проведення технічного обслуговування, ремонту та евакуації ОВТ.

Зв'язок організовується на основі наказу (рішення) командира, вказівок начальника штабу, розпоряджень зі зв'язку вищого органу військового управління з урахуванням наявних сил і засобів зв'язку, часу на розгортання системи зв'язку, а також можливих дій противника.

Для забезпечення управління в полку застосовуються радіо, рухомі і сигнальні засоби зв'язку, а в батальйоні, крім того, і дротові засоби зв'язку.

Під час виконання отриманого завдання усі команди по радіо передають відкритим текстом, при цьому найменування підрозділів і посади командирів

вказують позивними, а пункти місцевості – умовними (кодованими) найменуваннями.

Дротові засоби зв'язку застосовують самостійно і в комплексі з радіозасобами під час розташування (розміщення) підрозділів полку на місці, у вихідному районі, у разі розгортання на ЗППМ.

Рухомі засоби зв'язку застосовують в усіх видах операції (бойових дій), на марші і при розташуванні (розміщенні) на місці.

Сигнальні засоби зв'язку застосовують для передачі команд і сигналів оповіщення, управління і взаємодії.

За організацію і стан зв'язку відповідає начальник штабу полку.

Способи доведення завдань визначає начальник штабу частини.

2.2. Основи послідовності та змісту роботи командира і штабу орвп після отримання завдання на застосування (використання за призначенням)

2.2.1. Підготовка орвп до застосування (використання за призначенням) – сукупність заходів, які спрямовані на забезпечення готовності військової частини до виконання завдань.

Підготовка орвп до виконання завдань розпочинається з отриманням бойового завдання і включає:

планування застосування орвп;

підготовку органів управління та підрозділів орвп;

підготовку району організації ЗППМ (за можливості);

практичну роботу командира та інших посадових осіб управління у підпорядкованих підрозділах.

У разі значних втрат особового складу, ОВТ, запасів МТЗ орвп під час виконання попередніх завдань підготовка органів управління і підрозділів може включати проведення заходів щодо відновлення боєздатності.

У залежності від втрат боєздатність підрозділів орвп може відновлюватися двома основними способами:

в межах існуючої організаційно-штатної структури;

створенням зведених підрозділів.

Підготовка підрозділів орвп до застосування (використання за призначенням) поділяється на завчасну та безпосередню.

Завчасна підготовка підрозділів полку до застосування (використання за призначенням) здійснюється у мирний час.

Вивчаються можливі райони дій. Плани, які розроблені, періодично уточнюються залежно від змін обстановки. Командир і штаб полку контролюють стан підпорядкованих підрозділів, визначають потребу у МТЗ, проводять заходи, спрямовані на їх виконання, та створюють необхідні запаси МТЗ до встановлених норм з урахуванням їх розташування (розміщення) у відповідних районах.

Відповідно до розроблених планів здійснюються заходи щодо обладнання можливих районів розміщення (розгортання) підрозділів ремонтно-відновлювального полку.

Безпосередня підготовка до застосування (використання за призначенням) розпочинається з отриманням завдання, на основі якого проводиться безпосереднє (детальне) планування застосування. Проводиться рекогносцировка можливих районів організації ЗППМ.

Зміст, терміни та обсяг заходів безпосередньої підготовки залежатимуть від отриманого завдання та обстановки, що склалася.

Підготовка до застосування (використання за призначенням) у ході воєнного конфлікту здійснюється, зазвичай, у короткі терміни. Відповідно до обстановки, яка склалася, до підрозділів негайно доводяться вказівки (розпорядження) щодо першочергових заходів підготовки до застосування (використання за призначенням), проводиться планування застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку, організовується управління, взаємодія і всебічне забезпечення, а також здійснюються заходи щодо підготовки управління, підрозділів та району майбутніх дій.

Під час планування до застосування (використання за призначенням) командир та штаб можуть використовуватися методи послідовної, паралельної, а також комбінований (сполучення методів послідовної і паралельної роботи).

Метод послідовної роботи прийнятний у разі тривалих термінів підготовки до застосування. Зазвичай, цей метод застосовується під час завчасного планування до застосування (використання за призначенням).

Метод паралельної роботи, більш доцільний у разі обмежених термінів підготовки до застосування (використання за призначенням). Цей метод полягає в тому, що організація планування до застосування (використання за призначенням) розпочинається на підставі попереднього розпорядження вищого органу військового управління.

Залежно від конкретних умов підготовки до застосування (використання за призначенням) у різних ланках управління можуть застосовуватися сполучення методів послідовної і паралельної роботи.

У всіх випадках незалежно від методу роботи командир і штаб всю роботу з планування застосування (використання за призначенням) орвп повинні проводити так, щоб забезпечити безперервне управління підрозділами, своєчасне вироблення замислу (формування рішення), надання більшої частини часу підлеглим підрозділам на підготовку до виконання отриманого завдання.

З отриманням завдання командир орвп, незалежно від обраного методу роботи:

- аналізує отримане завдання;
- визначає заходи, які потрібно провести негайно для підготовки підрозділів до виконання отриманого завдання;
- затверджує розрахунок часу;
- особисто або через начальника штабу орієнтує своїх заступників і

командирів (начальників), які залучені до роботи з планування застосування, про майбутні дії;

- дає їм вказівки на підготовку даних, необхідних для визначення замислу;
- оцінює обстановку;
- визначає замисел, доповідає його вищому органу військового управління;
- доводить замисел до визначених посадових осіб в обсязі, необхідному для їх подальшої роботи;
- формує рішення;
- проводить рекогносцировку (за потреби);
- віддає наказ на застосування (використання за призначенням);
- організує взаємодію і віддає вказівки з основних питань організації управління та всебічного забезпечення підрозділів ремонтно-відновлювального полку в ході застосування.

Потім він контролює підготовку до застосування (використання за призначенням) та в установлений час доповідає вищому органу військового управління про готовність підрозділів ремонтно-відновлювального полку до виконання бойового завдання.

Якщо є час для уточнення окремих складових (деталей) виробленого замислу, рекогносцировка може проводитись до затвердження замислу вищим органом військового управління.

Командир орвп, його заступники, начальники родів військ і служб під час підготовки і в ході застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку керуються своїми обов'язками у воєнний час.

Планування застосування орвп.

Планування застосування включає послідовні та взаємопов'язані заходи:

- аналіз отриманого завдання;
- оцінювання обстановки та формування вихідних даних для планування застосування (використання за призначенням);
- вироблення та затвердження замислу застосування (використання за призначенням) полку;
- формує рішення на застосування (використання за призначенням) підрозділів полку;
- доведення завдань до підпорядкованих підрозділів;
- організацію взаємодії;
- завершення розроблення плану застосування полку.

Робота командира і штабу щодо відпрацювання замислу та формування рішення на застосування (використання за призначенням) розпочинається з отриманням розпорядження з логістичного забезпечення бойового завдання (попереднього розпорядження з логістичного забезпечення, бойового розпорядження) від вищого органу військового управління, після ознайомлення з яким командир визначає час, порядок усвідомлення завдання та перелік посадових осіб штабу та технічної частини, які залучаються до роботи.

В залежності від наявного часу на підготовку до застосування (використання за призначенням), визначеного терміну подання замислу на затвердження вищому органу військового управління, він визначає метод роботи під час планування застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку та віддає вказівки начальнику штабу на проведення розрахунку часу підготовки до застосування (використання за призначенням) та визначає час, місце і порядок проведення орієнтування підлеглих про майбутні дії.

Під час аналізу отриманого завдання здійснюється його усвідомлення та організація роботи штабу, визначаються першочергові заходи підготовки до застосування (використання за призначенням).

Під час усвідомлення завдання, орвп повинен зрозуміти:

завдання військових частин УВ (с), мету та умови проведення операції, замисел вищого органу військового управління щодо застосування (використання за призначенням) ремонтно-відновлювального полку;

завдання поставлені вищим органом військового управління, щодо завершення відновлення ОВТ та створення запасів МтЗ (ВТМ);

завдання з підготовки полку до застосування (використання за призначенням);

склад тимчасових модульних груп (підрозділів) ТОіВ, які будуть створюватись зі складу полку;

терміни готовності до виконання завдання.

У першочергові заходи, які потрібно виконати для підготовки підрозділів до виконання отриманого завдання командир орвп зазначає

заходи щодо розвідки маршрутів висунання і районів розгортання полку;

заходи з логістики підрозділів які будуть виконувати завдання у відриві від основних сил;

заходи з завершення відновлення ОВТ, яке знаходиться в орвп;

заходи з підготовки ОВТ та технологічного обладнання рухомих засобів ТО і відновлення (ремонт), особливо тих, які будуть діяти у відриві від головних сил;

заходи підготовки особового складу ремонтно-евакуаційних підрозділів, особливо тих, які будуть діяти у складі тимчасових модульних груп ТОіВ, щодо виконання функціональних обов'язків за призначенням;

заходи щодо створення запасів МтЗ (ВТМ);

заходи з інженерного забезпечення;

заходи з підготовки РХБ захисту;

завдання з виконання заходів медичного забезпечення під час підготовки полку до застосування (використання за призначенням);

заходи з забезпечення топографічними картами полку відповідно до отриманого завдання;

заходи з організації зв'язку, особливо з підрозділами, які будуть діяти у відриві від головних сил.

На підставі аналізу отриманого завдання командир полку розглядає та затверджує розрахунок часу на підготовку до застосування (використання за призначенням), віддає вказівки щодо підготовки графіку роботи командира і штабу під час планування застосування (використання за призначенням) полку, орієнтує заступників командира, начальників служб і командирів підрозділів про характер майбутніх дій.

Розрахунок часу включає такі складові:

вихідні дані для розрахунку часу:

час отримання завдання;

час доповіді вищому органу військового управління замислу застосування підрозділів полку;

час готовності до виконання отриманого завдання.

основні заходи:

усвідомлення завдання;

визначення заходів, які необхідно провести негайно для підготовки підрозділів до виконання отриманого завдання;

проведення (затвердження) розрахунку часу;

орієнтування заступників командира полку, начальників служб і командирів підрозділів щодо майбутніх дій;

оцінювання обстановки;

вироблення замислу;

затвердження замислу у вищого органу військового управління;

доведення замислу до визначених посадових осіб в обсязі, необхідному для їх подальшої роботи;

прийняття рішення;

постановка завдань на застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

проведення рекогносцировки (за потреби);

організація взаємодії і віддача вказівок з основних питань організації управління та всебічного забезпечення дій підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

завершення планування застосування підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

моніторинг підготовки та надання допомоги підрозділам ремонтно-відновлювального полку;

доповідь вищому органу військового управління про готовність підрозділів ремонтно-відновлювального полку до виконання поставленого завдання.

В ході орієнтування особового складу командир орвп вказує

стислі відомості про противника, можливий характер його дій;

завдання підрозділів ремонтно-відновлювального полку в обсязі, необхідному для виконання функціональних обов'язків;

порядок роботи командира під час прийняття рішення та плануванні застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-

відновлювального полку в ході проведення операції (ведення бойових дій);

основні часові показники роботи командира і штабу ремонтно-відновлювального полку, а також надає вказівки щодо розроблення календарного плану підготовки підрозділів ремонтно-відновлювального полку до застосування (використання за призначенням);

час розроблення і подання відповідних розрахунків і документів командира для вироблення замислу застосування підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

порядок прийняття доданих сил і засобів ТОiB;

порядок проведення рекогносцировки та організації взаємодії;

вказівки за видами всебічного забезпечення.

Попередніми розпорядженнями до підпорядкованих підрозділів може доводиться така інформація:

до якого виду операції, в якому районі і в які терміни бути готовими, які додаткові завдання виконати в інтересах підготовки до застосування (використання за призначенням);

заходи, які необхідно провести першочергово для підготовки підрозділу до застосування (використання за призначенням);

які дані і до якого часу необхідно подати до штабу полку.

Завдання щодо підготовки до застосування (використання за призначенням) виконуються відповідно до календарного плану підготовки до застосування.

Для оцінювання обстановки і вироблення замислу начальник штабу готує командира полку дані щодо:

можливого характеру дій противника;

дії військ які забезпечує полк;

положення і стану підрозділів та завдань, які вони виконують;

обсягу і термінів виконання поставлених підрозділам ремонтно-відновлювального полку завдань з відновлення ОВТ;

можливостей підрозділів щодо завершення робіт з ремонту несправного ОВТ, яке знаходиться в полку, до встановленого терміну;

стану маршрутів руху;

радіаційної, хімічної і бактеріологічної (біологічної) обстановки в районах майбутніх дій, а також з інших питань, які визначить командир полку.

Крім того, він надає командира полку розрахунки на переміщення і розташування (розміщення) підрозділів полку;

пропозиції з побудови замикання похідної колони, порядку заняття призначених районів, організації управління та всебічного забезпечення підрозділів під час пересування, а при перевезенні підрозділів полку з розподілу між ними ешелонів, суден та станцій, портів, пристаней завантаження.

Під час оцінювання обстановки командир орвп вивчає:

можливий вплив дій противника на підрозділи полку;

характер дій військ, які забезпечує ремонтно-відновлювального полку та

їх вплив на виконання поставлених завдань;

положення і стан підрозділів полку і доданих йому сил і засобів, можливості – щодо завершення робіт з відновлення ОВТ в попередньому районі;

умови здійснення:

під час пересування в район виконання завдання (своїм ходом – величину переходу, кількість і стан маршрутів, терміни готовності, час проходження вихідного рубежу або пункту і час зосередження в новому районі:

під час перевезення – тривалість перевезення, кількість ешелонів, пункти навантаження і вивантаження, їх стан, терміни навантаження, вихідні райони, райони очікування, збору і зосередження, призначені полку, маршрути і час виходу до пунктів навантаження;

кількість і склад тимчасових модульних груп (підрозділів) ТОіВ (ГТР, РЕГ, ЕГ тощо), які виділяються з підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

стан районів розміщення (розгортання) полку на ЗППМ, ремонтних, ремонтно-евакуаційних і евакуаційних груп та груп технічної розвідки, віддалення районів дій другої частини полку з комплексного ремонту і тимчасових груп (підрозділів) ТОіВ основного складу полку;

умови організації всебічного забезпечення, у тому числі захисту, охорони, оборони та маскуванню;

умови управління полком, виділеною другою частиною з комплексного ремонту і тимчасовими модульними групами (підрозділами ТОіВ).

В процесі оцінювання обстановки ураховуються характер місцевості, природно-географічні і кліматичні умови, пора року, економічний стан району та інші чинники, які впливають на застосування полку.

За умов обмеженого часу на підготовку до застосування оцінювання обстановки може здійснюватися за елементами замислу застосування (використання за призначенням).

При цьому можуть вивчатися та аналізуватися лише ті складові обстановки, які в даних умовах необхідні для вироблення замислу застосування (використання за призначенням) або недостатньо усвідомлені питання, які вимагають уточнення.

Командир заслуховує висновки з усвідомлення завдання та оцінювання обстановки і пропозиції заступників, начальників родів військ і служб, віддає вказівки в інтересах вироблення замислу застосування (використання за призначенням) та уточнення наявної інформації (даних) за елементами оцінювання обстановки.

Процес вироблення замислу застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку включає:

розроблення варіантів способів застосування (використання за призначенням);

оцінювання і порівняння варіантів способів застосування (використання за призначенням) полку;

нарада з визначення замислу застосування (використання за призначенням);

оформлення, розгляд та затвердження замислу застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку.

Варіанти способів застосування (використання за призначенням) полку оцінюються та порівнюються під керівництвом начальника штабу із залученням визначених посадових осіб штабу, начальників служб.

Ці показники характеризуються:

цілеспрямованість – найбільш ефективним використанням виробничого потенціалу підрозділів полку відповідно до умов обстановки;

гнучкість – здатністю до зміни способів застосування підрозділів та їх швидкому адаптуванню до умов обстановки, що складається;

економія ресурсів – можливістю виконання поставлених завдань з найменшими втратами особового складу, ОВТ та витратами МтЗ;

доступність – простотою реалізації способу виконання завдання за даних (прогнозованих) умов обстановки;

своєчасність – можливістю здійснити маневр підрозділами (силами і засобами) для зосередження зусиль на важливих об'єктах у вирішальний час.

Під час порівняння варіантів способів застосування розглядається кожний з варіантів, виявляються їх переваги і недоліки, особливості реалізації та надаються оцінки відповідно до показників.

Нарада з визначення замислу застосування (використання за призначенням) проводиться з метою визначення доцільного варіанту способу застосування підрозділів ремонтно-відновлювального полку.

Під час проведення наради з визначення замислу застосування (використання за призначенням) начальник штабу доповідає командирі оформлені результати оцінювання і порівняння разом з рекомендаціями та оперативно-тактичними розрахунками.

Командир розглядає результати розіграшу кожного з варіантів та у разі потреби заслуховує заступників командира, начальників родів військ і служб стосовно наданих оцінок.

За результатами розгляду варіантів способів застосування командир визначає найбільш доцільний варіант, який відповідає виробничим можливостям полку, рівню її боездатності, часовим і просторовим показникам та дає можливість досягти мети застосування полку з найменшими втратами і витратами ресурсів.

У складних умовах обстановки роботу щодо визначення замислу застосування (використання за призначенням) командир може проводити особисто або з мінімальним залученням до цього посадових осіб штабу і технічної частини.

В окремих випадках за рішенням командира полку може бути максимально обмежена кількість посадових осіб, які беруть участь у плануванні (виконанні окремих заходів планування), та уточнений перелік

документів, які розробляються.

Оформлення замислу застосування полку здійснюється під керівництвом начальника штабу полку із залученням визначених службових осіб згідно Порядку оформлення оперативних (бойових) документів.

Замисел застосування полку складається з текстуальної, графічної частини та додатків.

У текстуальній частині замислу зазначаються:

загальні висновки із оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на виконання завдань частиною;

завдання на виконанні яких зосередити основні зусилля, угруповання військ (елементи оперативної побудови, військові частини) в інтересах яких застосовується полк (завдання виконуються у першу чергу);

порядок виконання завдань (зазначається порядок дії полку щодо виконання визначених завдань, маршрути висування та райони розгортання (передачі в оперативне підпорядкування) підрозділів (органів), порядок дії під час здійснення маневру силами і засобами); розподіл сил і засобів по визначених завданнях (угрупованнях військ (сил), військовим частинам); організація захисту, охорони і оборони частини (органів, підрозділів).

Текстуальна частина замислу підписується командиром та начальником штабу.

Графічна частина замислу застосування полку відпрацьовується на карті (схемі), на ній відображаються: державний кордон (лінія зіткнення військ); угруповання та імовірний характер дій противника, імовірні райони дій НЗФ;

дані про свої війська (операційні зони (розмежувальні лінії) угруповань військ (сил), положення їх органів логістичного забезпечення, смуги логістичного забезпечення (межі смуг));

дислокація частин (підрозділів) Збройних Сил, ІВФ та ПрО що взаємодіють; маршрути висування, райони й час розгортання (зосередження) частини (органів, підрозділів що виділяються від частини);

підприємства, бази, склади різних форм власності, які (запаси яких) можуть бути використані в інтересах виконання завдань визначених частині;

маршрути висування, райони та строки передачі сил і засобів (органів) частини, які сплановані для прийому в оперативне підпорядкування угрупованнями військ (сил);

райони та строки прийому сил і засобів які надходять для підсилення; запасні райони розгортання, маршрути (шляхи) маневру силами і засобами для виводу їх з під ударів противника, порядок і строки переміщення сил і засобів частини в ході операції;

райони розташування (зосередження) резервів сил і засобів частини; пункти, станції, аеродроми, порти завантаження та подачі (доставки), місця зустрічі транспортів МЗ, маршрути (шляхи) підвезення МЗ;

шляхи евакуації ОБТ, райони (місця) прийому (передачі) пошкоджених ОБТ угруповань військ (сил), станції завантаження та розвантаження пошкодженого (несправного) ОБТ, сили та засоби частини що в них

зосереджуються;

райони зосередження (пункти дислокації) військових частин (підрозділів), від яких виділяються сили та засоби для посилення охорони і оборони полку, прикриття від ударів з повітря;

місця розташування ПУ полку та старшого начальника;

райони компактного проживання національних меншин, потенційно небезпечні об'єкти (АЕС, хімічні підприємства, греблі та ін.) та імовірні райони забруднення, зараження, отруєння, затоплення, пожеж у разі їх руйнування в районах виконання завдань частини;

інші необхідні дані, які притаманні функціональним завданням частини, способам виконання завдань логістичного забезпечення та відомі на момент визначення замислу.

Графічна частина замислу підписується начальником штабу полку та начальником підрозділу планування (посадовою особою на яку покладено відпрацювання планувальних документів).

Додатками до замислу застосування полку відпрацьовуються:

розрахунок можливостей (виробничих можливостей) підрозділів та полку;

склад тимчасових органів ТОіВ що створюються частиною, їх виробничі можливості та розподіл по угрупованням військ (сил);

інші додатки необхідні для обґрунтування замислу.

Додатки до замислу підписуються начальником штабу і заступниками командира, начальниками служб, начальниками інших структурних підрозділів управління за напрямками діяльності.

2.2.2. Документи замислу застосування полку, зазвичай, розробляються та оформлюються у двох примірниках. Другий примірник замислу надсилається до вищого органу військового управління у встановлені старшим начальником терміни, після його затвердження.

Одночасно з оформленням замислу готується проект доповіді командиром замислу застосування військової частини старшому начальнику. У доповіді, зазвичай, відображаються:

висновки з оцінювання обстановки що впливають на виконання завдань полком;

завдання, угруповання військ (елементи оперативної побудови, військові частини) на яких зосереджуються основні зусилля;

загальний порядок застосування полку із зазначенням обсягів завдань ТОіВ що сплановані до виконання у ході підготовки та ведення операції;

склад органів (підрозділів) що виділяються для виконання завдань логістичного забезпечення військ (сил);

основні заходи з забезпечення живучості частини.

За наявності часу для уточнення положень виробленого замислу на місцевості у запланованих районах застосування (розгортання) полку проводиться рекогносцировка. Час і порядок проведення рекогносцировки

визначається командиром, для її проведення розробляється план рекогносцировки.

За результатами проведення рекогносцировки вносяться відповідні зміни і доповнення до замислу застосування військової частини.

Оформлений замисел у визначений час подається на розгляд і затвердження старшому начальнику. Після розгляду та уточнення (доопрацювання за необхідності) замисел затверджується наказом старшого начальника.

Після затвердження замислу командир доводить його визначеним службовим особам в обсязі, необхідному для відпрацювання планувальних та директивних документів за напрямками діяльності, та віддає вказівки щодо організації роботи з формулювання рішення.

Підпорядкованим підрозділам можуть доводитися попередні розпорядження у яких можуть зазначатися: основні висновки із оцінювання противника; завдання які виконуються військами (силами) в інтересах яких застосовується частина; смуги логістичного забезпечення; заходи, які виконуються силами і засобами частини в інтересах підрозділу; завдання підрозділу із ступенем деталізації, що відповідає визначеному у замислі на час віддачі попереднього розпорядження; терміни готовності та основні заходи щодо підготовки до виконання завдань логістичного забезпечення у ході підготовки та ведення операції (бойових дії); строки і способи доведення завдання та інші дані.

Затверджений замисел командир орвп доводить до визначених посадових осіб та віддає вказівки щодо роботи з прийняття рішення.

До підпорядкованих підрозділів можуть доводитися попередні розпорядження.

Рішення на застосування орвп приймається на основі замислу застосування і полягає у визначенні:

- завдань підпорядкованим підрозділам;
- порядку організації управління;
- основних питань взаємодії та основних питань всебічного забезпечення.

Завдання підпорядкованим підрозділам командир визначає одноосібно або за пропозиціями посадових осіб. Командир особисто визначає завдання підрозділам, які виконують першочергові (важливі) завдання або діють на напрямку зосередження основних зусиль (головному напрямку). В завдання зазначаються:

основні завдання підрозділам орвп, завдання з технічної розвідки, евакуації і ремонту;

порядок організації прийому ремонтного фонду, порядок видачі (відправки) відремонтованих ОВТ, передачі і відправки ОВТ, які не відновлюються силами і засобами полку засобам РВО вищого органу військового управління;

райони розгортання підрозділів, порядок їх заняття і терміни підготовки з

урахуванням вимог щодо організації технологічного процесу ремонту ОВТ;

сили і засоби, які виділяються для організації технологічних ділянок і постів, які використовуються в інтересах усіх підрозділів полку;

порядок виконання завдань з захисту, охорони, оборони та маскуванню (спостереження за противником; ведення радіаційної, хімічної і бактеріологічної розвідки; оповіщення; організації регулювання руху і комендантської служби в районі; фортифікаційного обладнання району; склад і завдання сил і засобів, що виділяються для безпосередньої і сторожової охорони, рубежі і смуги сторожової охорони; склад і завдання чергового підрозділу);

місце розгортання підрозділів матеріального забезпечення, порядок евакуації поранених і хворих, місця розташування (розміщення) і порядок використання боєприпасів, які вивантажені з пошкоджених зразків ОВТ, порядок забезпечення пально-мастильними матеріалами під час відновлення ОВТ, розміри, терміни створення і порядок підвезення матеріально-технічних засобів;

місця розгортання командного пункту полку і ПУ підрозділів, порядок доповідей і надання донесень.

Начальник штабу зазвичай визначає завдання підрозділам зв'язку, охорони і оборони пунктів управління та підрозділам, які виконують завдання комендантської служби.

Заступники командира, начальники родів військ і служб визначають завдання підрозділам з організації всіх видів забезпечення та завдання підрозділам забезпечення (підпорядкованим підрозділам).

Заходи щодо забезпечення безпеки застосування підрозділів, у тому числі заходи щодо введення противника в оману, розробляються, згідно з вказівками командира, штабом військової частини як бойові завдання підрозділам, які залучаються до їх безпосереднього проведення, і доводяться розпорядженнями.

Завдання підпорядкованим і доданим підрозділам доводяться наказами (бойовими розпорядженнями), передачею встановлених і формалізованих команд. Спосіб доведення завдань залежить від наявного часу на підготовку до застосування (використання за призначенням) і визначається начальником штабу.

Основним способом постановки бойових завдань в підрозділах ремонтно-відновлювального полку є усне доведення наказу. Усно завдання ставить особисто командир або, як виняток, за його дорученням начальник штабу на нараді, до якої залучаються заступники командира, начальники родів військ і служб, командири підрозділів, під час особистого спілкування з підлеглими або під час спілкування технічними засобами управління з використанням закритих каналів зв'язку.

Розпорядження (попередні розпорядження), які віддає командир усно, штаб оформлює у вигляді текстового бойового документа. Після отримання усного розпорядження (попереднього розпорядження) його зміст записується у журналі відданих та отриманих розпоряджень, у якому, зазвичай,

відображається: дата, час і зміст розпоряджень (донесень), спосіб їх передачі або отримання, кому вони передані або повинні бути передані, від кого отримані.

Наказ (розпорядження) повинні бути стислими, зрозумілими та виключати будь-яку можливість різного їх тлумачення. У цих документах викладаються тільки ті дані, які дійсно потрібні підпорядкованим командирам для виконання поставленого завдання, оцінювання обстановки, визначення замислу, прийняття рішення, організації взаємодії і підготовки підрозділів до застосування (використання за призначенням).

Накази, розпорядження і розпорядження по видах забезпечення повинні відповідати достовірності, ясності, стислості і простоти викладення, наочності та високої культури оформлення та відпрацьовуватися у відповідності з вимогами, які викладені в Керівних документах Збройних Сил України.

У наказі на застосування підрозділів орвп зазначаються:

у першому пункті – стислі висновки з оцінки можливого впливу противника на виконання завдань полком;

у другому пункті – завдання що виконуються військами (силами) в інтересах яких застосовується полк (від операції, операційна зона (район), рубежі (смуги) логістичного забезпечення, райони розгортання органів (сил і засобів) логістичного забезпечення), завдання які виконуються силами та засобами старшого начальника в інтересах полку;

у третьому пункті – завдання полку, напрямки, завдання, угруповання військ (елементи оперативної побудови, військові частини) на яких зосередити основні зусилля, угруповання військ (елементи оперативної побудови, військові частини) в інтересах яких застосовується полк (завдання виконуються у першу чергу), угруповання військ (сил), якому полк передається в оперативне підпорядкування;

у четвертому пункті – після слова «наказую» завдання підрозділам та тимчасовим органам (підрозділам ТОіВ – порядок, обсяги та терміни виконання завдань, маршрути висування, час та райони розгортання, порядок дії під час здійснення маневру силами і засобами, сили та засоби що виділяються до тимчасових органів, час виділення; тимчасовим органам ТОіВ – склад, завдання, порядок, обсяги та терміни їх виконання, маршрути висування, час та райони розгортання (передачі в оперативне підпорядкування), запасні райони розгортання, порядок їх заняття, старший (командир) органу); підрозділам забезпечення – порядок, обсяги та терміни виконання завдань, маршрути висування, час та райони розгортання, сили та засоби що виділяються до тимчасових органів, час виділення; підрозділам охорони – організація пропускного режиму, охорони та оборони полку, дій щодо протидії противнику, заходи щодо забезпечення безпеки цивільного населення та обмеження щодо застосування зброї);

у п'ятому пункті – порядок управління (місця і час розгортання ПУ та райони (напрямки) їх переміщення, порядок передачі управління, на кого з командирів підрозділів покладається управління у разі виходу з ладу ПУ

частини);

у шостому пункті – порядок всебічного забезпечення застосування полку (поповнення витрат і втрат МЗ, відновлення ОВТ, збереження життя та здоров'я особового складу, його захисту від негативного інформаційно-психологічного впливу противника, використання місцевої промислової та ресурсної бази для забезпечення діяльності частини);

у сьомому пункті – порядок розгляду і затвердження замислів та строки готовності до виконання завдань. Крім того, можуть зазначатися терміни: зайняття району розгортання; безпосередньої підготовки до виконання завдань; виконання основних заходів з підготовки районів завантаження, розгортання (виробничої діяльності).

Для своєчасного орієнтування підпорядкованих командирів і штабів про майбутні дії, а також надання підрозділам більшого часу на підготовку до застосування (використання за призначенням), штаб віддає попередні розпорядження, у яких, зазвичай, викладаються вказівки командира підпорядкованим підрозділам щодо підготовки до виконання майбутніх завдань, а також час і способи доведення завдань до підрозділів. Зміст попередніх розпоряджень не повинен розкривати замисел і терміни початку майбутніх бойових дій.

Під час доведення завдань до підрозділів через офіцерів штабу директивні документи вручаються особисто командирі або начальнику штабу. Офіцерів штабу, які виїжджають у підрозділи із бойовими документами, забезпечують надійними засобами пересування, зв'язку та охороною.

У складних умовах обстановки бойові завдання підпорядкованим підрозділам командир може визначати та ставити особисто за принципом “один - одному”.

Під час визначення порядку організації управління командир полку заслуховує пропозиції начальника штабу і визначає:

місце і час розгортання пункту управління та його запасний район розміщення (розгортання), командних пунктів підрозділів;

порядок переміщення їх в ході застосування;

розрахунок посадових осіб на пункті управління;

порядок застосування комплексу засобів автоматизації управління і заходи щодо відновлення управління у разі його порушення.

Начальник штабу полку додатково визначає:

порядок розміщення (розгортання) і роботи засобів управління;

організацію та режим роботи органів управління під час підготовки і в ході до застосування (використання за призначенням), терміни виконання основних заходів щодо управління, порядок чергування і відпочинку особового складу;

заходи щодо забезпечення живучості пунктів управління;

порядок організації захисту, охорони, оборони та маскуванню пунктів управління, захист їх від високоточної зброї, радіоелектронного придушення противником радіоелектронних засобів;

характер і терміни інженерного обладнання пунктів управління.

Для управління підрозділами в полку створюються командний пункт (КП).

Командний пункт переміщується тільки з дозволу вищого органу військового управління.

У разі безпосередньої загрози захоплення або виходу пункту управління з ладу переміщення його в новий район здійснюється за рішенням начальника, який очолює цей пункт управління, з доповіддю командира і вищому органу військового управління.

У разі виведення з ладу КП управління переходить на пункт управління одного з батальйонів. Командир, який прийняв на себе командування, доповідає про це вищому органу військового управління, повідомляє підпорядковані і взаємодіючі підрозділи та сусідів.

Під час визначення основних питань взаємодії командир визначає:

методи, місце, час і порядок організації взаємодії та службові особи, які залучаються;

завдання застосування (етапи застосування), за якими необхідно узгодити дії підрозділів полку та з яких питань;

питання, які потребують узгодження із штабами взаємодіючих (сусідніх) військових частин (підрозділів);

порядок організації взаємодії на місцевості, макетах місцевості, картах (схемах), з використанням комплексів інформаційних систем;

розроблення та доведення сигналів управління, взаємодії, взаємного розпізнавання;

порядок організації зв'язку взаємодії, взаємного інформування сил і засобів;

підтримання та відновлення втраченої взаємодії під час виконання завдання.

Основні питання всебічного забезпечення командир визначає за усіма або за окремими їх видами з метою створення сприятливих умов для успішного виконання поставленого завдання.

В усіх випадках командир повинен визначити:

мету кожного виду забезпечення;

завдання, з виконанням яких буде досягатися ця мета;

сили та засоби, які необхідно залучити для виконання заходів всебічного забезпечення;

завдання, на виконання яких необхідно зосередити основні зусилля.

У ході роботи командир розглядає пропозиції заступників командира, начальників родів військ і служб щодо завдань за відповідними видами забезпечення.

На основі визначеного замислу та прийнятого командиром рішення і його вказівок штаб разом із заступниками командира, начальниками служб завершує розроблення плану застосування полку, яке полягає в детальній розробці послідовності, термінів та способів дій сил і засобів, що беруть участь у

виконанні поставленого завдання, завершенні розробки та оформленні комплексу бойових документів, які складають план застосування ремонтно-відновлювального полку.

Процес розроблення плану застосування полку включає:

розроблення документів плану застосування;

узгодження документів плану застосування;

розгляд проектів документів плану застосування.

Планування здійснюється як під час підготовки, так і в ході виконання завдань.

Якщо умови обстановки та обмежений час не дозволяють здійснювати планування відповідно до визначених порядку та процедур, командир повинен забезпечити прийняття рішення у наявний час, скорочуючи та поєднуючи процедури, на основі своїх знань та досвіду, використовуючи прямий контакт з підлеглими.

До процесу планування застосування (використання за призначенням) полку залучається максимально обмежене коло посадових осіб з метою забезпечення скритності управління та недопущення витoku інформації.

2.2.3. Робота командира та управління полку під час розроблення плану застосування орвп, включає розроблення плану та уточнення плану застосування військової частини в операції (далі – План).

Процес розроблення Плану, як комплексу планувальних та звітно-інформаційних документів, включає три основних процедури: розроблення документів Плану; узгодження документів Плану; розгляд та затвердження документів Плану.

Робота щодо розроблення проекту Плану, зазвичай, починається після завершення оформлення замислу застосування військової частини, при цьому, у проекті текстуальної і графічної частин плану відображаються дані в обсязі замислу, вносяться визначені завдання підпорядкованим підрозділам, розкриваються організація управління, основні питання взаємодії, всебічного забезпечення.

Розроблення проекту Плану здійснюється визначеними офіцерами управління полку під безпосереднім керівництвом начальника штабу полку із залученням заступників командира, начальників служб та визначених службових осіб структурних підрозділів управління частини, які у порядку, визначеному графіком роботи, або за викликом подають необхідні дані для відпрацювання документів Плану.

План застосування полку в операції складається з текстуальної, графічної частини та додатків.

У текстуальній частині Плану зазначаються:

основні висновки із оцінювання обстановки щодо її можливого впливу на виконання завдань частиною;

замисел застосування полку (завдання на виконанні яких зосередити основні зусилля, угруповання військ (елементи оперативної побудови, військові

частини) в інтересах яких застосовується полк (завдання виконуються у першу чергу);

порядок виконання завдань ТОіВ ОВТ;

розподіл сил і засобів по визначених завданнях (угрупованням військ (сил), військовим частинам);

організація захисту, охорони і оборони полку;

завдання підрозділам та тимчасовим органам ТОіВ;

організація управління;

організація взаємодії;

організація підготовки та всебічного забезпечення застосування полку.

На графічній частині Плану відображаються:

державний кордон (лінія зіткнення військ);

угруповання та імовірний характер дій противника;

імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ;

дані про свої війська (операційні зони (розмежувальні лінії) угруповань військ (сил), положення їх органів логістичного забезпечення, смуги логістичного забезпечення (межі смуг));

дислокація частин (підрозділів) Збройних Сил що взаємодіють; завдання, які виконуються силами та засобами старшого начальника в інтересах частини;

дислокація частин (підрозділів) ІВФ та ПрО що взаємодіють;

маршрути висування, склад, райони й час розгортання (зосередження) полку (органів, підрозділів що виділяються від полку), завдання що виконуються полком;

маршрути висування, склад, райони та строки передачі сил і засобів (органів) частини, які сплановані для прийому в оперативне підпорядкування угрупованнями військ (сил);

райони, склад та строки прийому сил і засобів які надходять для підсилення частини;

запасні райони розгортання, маршрути (шляхи) маневру силами і засобами для виводу їх з під ударів противника, порядок і строки переміщення сил і засобів частини в ході операції (застосування військ);

склад, райони розташування (зосередження) резервів сил і засобів частини; пункти, станції, аеродроми, порти завантаження та подачі (доставки) запасів МЗ, місця зустрічі транспортів МЗ;

маршрути (шляхи) підвезення МЗ, шляхи евакуації ОВТ та напрямки їх нарощування;

райони (місця) прийому (передачі) пошкоджених ОВТ угруповань військ (сил), станції завантаження та розвантаження пошкодженого (несправного) ОВТ, сили та засоби частини що в них зосереджуються;

райони дозаправлення паливом, пункти видачі пального на польових магістральних трубопроводах;

підприємства, бази, склади, установи різних форм власності, які можуть бути використані в інтересах виконання завдань полком та їх можливості;

райони зосередження (пункти дислокації) військових частин

(підрозділів), від яких виділяються сили та засоби для посилення охорони і оборони полку, прикриття від ударів з повітря;

центри забезпечення, арсенали, бази, склади з яких здійснюється забезпечення полку;

місця та час розгортання ПУ частини, підпорядкованих підрозділів (органів) та старшого начальника, ПУ органів управління, військових частин що взаємодіють та сусідів;

об'єкти національної транспортної системи, їх пропускна спроможність, бар'єрні рубежі сили та засоби частини, що розгортаються на них та шляхи їх обходу, мости-дублери в зоні (районі) застосування частини;

розміщення штабів, військових частин (підрозділів) територіальної оборони, органів державної влади та місцевого самоврядування в районі пункту дислокації полку;

райони з нестабільною суспільно-політичною обстановкою, компактного проживання національних меншин, зони прийому та прослуховування радіостанцій, телецентрів противника в зоні (районі) виконання завдань полком та її підрозділами (органами);

дислокація медичних частин, установ і закладів, потенційно небезпечні об'єкти (АЕС, хімічні підприємства, греблі та ін.) та імовірні райони забруднення, зараження, отруєння, затоплення, пожеж у разі їх руйнування в районах виконання завдань частини;

інші необхідні дані, які притаманні функціональним завданням частини, способам виконання завдань логістичного забезпечення в операціях які можуть проводитися Збройними Силами.

Графічна частина Плану відпрацьовується на карті (схемі) масштабу 1:500 000 або 1:200 000 (у залежності від просторового розмаху завдань виконання яких покладено на частину).

Додатками до Плану відпрацьовуються:

розрахунок можливостей (виробничих можливостей) підрозділів та полку;

склад тимчасових органів ТОіВ що створюються частиною, їх виробничі можливості та розподіл по угрупованням військ (сил);

розрахунок потреби МЗ за класами постачання (номенклатурами служб) для забезпечення виконання завдань покладених на полк;

схеми розгортання тимчасових органів ТОіВ (збірних пунктів пошкоджених машин, ремонтно-евакуаційних (ремонтних) груп тощо);

план (схема) охорони та оборони частини (органів);

схема організації зв'язку.

За необхідності, у залежності від умов обстановки, покладених на полк завдань та спланованого порядку їх виконання за рішенням командира також можуть розроблятися додатки: розрахунок (план) переміщення (маршу) у район виконання завдань; розрахунок (план) перевезення частини (підрозділів) залізничним (водним, повітряним) транспортом; планова таблиця (схема) взаємодії; розрахунок інженерного обладнання районів розгортання підрозділів

(органів, сил і засобів); розрахунок посадових осіб транспортних засобів та засобів зв'язку по ПУ; сигнали управління; розрахунок (план) евакуації запасів ремфонду та інші.

2.2.4. По завершенні розроблення проектів документів Плану проводиться їх узгодження між собою за графіком роботи управління або графіком узгодження.

Після завершення узгодження проекти документів Плану надаються виконавцями на погодження до підрозділу планування або начальнику штабу для перевірки їх на відповідність визначеного замислу та прийнятого командиром рішення і його вказівкам.

По завершенні роботи посадові особи управління частини організують уточнення і доопрацювання документів, у яких виявлені розбіжності і неточності та доповідають начальнику штабу про їх усунення.

Документи Плану підписують:

текстуальну та графічну частину Плану – начальник штабу полку і начальник підрозділу планування;

додатки до Плану – начальник штабу полку, заступники командира, начальники служб за напрямками діяльності.

Оформлені та підписані проекти документів Плану подаються на розгляд і затвердження командиром в порядку, визначеному у графіку роботи управління полку.

У ході розгляду планувальних документів командир може заслухати доповіді всіх або визначених службових осіб, відповідальних за розроблення документів Плану.

Після розгляду командиром документи Плану за необхідності доопрацьовуються та затверджуються наказом командира.

Для організації подальшої роботи щодо підготовки до застосування полку в операції командир віддає вказівки щодо контролю за підготовкою підрозділів, запасів, району застосування полку (органів) та ставить завдання:

заступникам (помічникам), начальникам служб – щодо уточнення (за необхідності) та доведення розпоряджень безпосередньо підпорядкованим підрозділам, організації підготовки запасів МЗ, обладнання та устаткування;

начальнику штабу – щодо обліку, подання визначених документів Плану до вищого органу військового управління;

начальникам служб – щодо створення запасів МЗ для забезпечення застосування полку.

2.2.5. Процес уточнення Плану застосування військової частини в операції включає процедури: аналіз та оцінювання Плану; уточнення документів Плану; заслуховування (повідомлень) службових осіб щодо визначення змін до Плану та розробки нових документів; розроблення нових документів Плану, за необхідності.

Аналіз та оцінювання Плану проводиться за результатами контролю готовності підрозділів та запасів що зберігаються до виконання визначених завдань та з урахуванням змін обстановки, що відбулися після затвердження Плану.

Оцінювання Плану здійснюється за критеріями: пріоритетність; узгодженість; безперервність; повнота. Ці критерії характеризуються:

пріоритетність – зосередженням зусиль на забезпеченні військ, які виконують головні завдання в операції (бойових діях);

узгодженість – скоординованим застосуванням сил і засобів частини за завданнями логістичного забезпечення, обсягами, місцем (об'єктом забезпечення) і часом;

безперервність – забезпеченням постійної готовності сил и засобів полку до застосування; можливістю маневру силами і засобами з урахуванням дій військ (сил), швидкою адаптацією до змін обстановки;

повнота – забезпеченням полку військовим майном за номенклатурою та в обсягах, необхідних для виконання визначених завдань.

Уточнення документів Плану полягає у внесенні відповідних змін до розроблених планувальних документів за результатами аналізу та оцінювання Плану.

Робота щодо уточнення документів Плану здійснюється під безпосереднім керівництвом начальника штабу полку.

Для розгляду та визначення змін, які необхідно внести до документів Плану проводиться заслуховування (доповідь) службових осіб.

Начальник штабу полку доповідає результати оцінювання документів Плану, перелік документів, що потребують уточнення та пропозиції щодо порядку внесення змін і доповнень до документів Плану.

Командир заслуховує доповідь начальника штабу про результати оцінювання документів Плану, перелік документів, які потребують уточнення та пропозиції щодо порядку внесення змін і доповнень до документів Плану (за потребою заслуховує доповіді інших посадових осіб), уточнює, за необхідності, перелік документів, що потребують уточнення та віддає вказівки начальнику штабу щодо порядку взаємоузгодження уточнених планувальних документів.

Відповідно до вказівок командира начальник штабу організовує внесення змін і доповнень до документів Плану їх взаємоузгодження, розробку зміни до директивних документів та доведення до підпорядкованих підрозділів уточнених завдань.

У випадку відсутності достатнього часу на відпрацювання документів плану застосування за рішенням командира кількість та обсяг планувальних документів може бути зменшена.

Організація взаємодії передбачає:

узгодження дій підрозділів полку;

взаємне узгодження дій підрозділів різного підпорядкування, які залучаються до виконання спільних завдань;

уточнення (визначення) районів, рубежів і об'єктів, де передбачаються

спільні дії;

- узгодження способів дій, їх синхронізацію за часом;
- уточнення порядку організації зв'язку взаємодії, взаємного обміну інформацією та відновлення втраченої взаємодії.

Під час організації взаємодії необхідно:

- узгодити порядок дій підрозділів, які діють на напрямку зосередження основних зусиль;

- досягти єдиного розуміння усіма командирами мети застосування, завдань і способів їх виконання;

- узгодити варіанти дій полку і підрозділів та заходи щодо введення противника в оману;

- визначити сигнали оповіщення, управління, взаємодії, взаємного розпізнавання та цілевказівок.

Взаємодія між військовими частинами і підрозділами здійснюється безперервно, а при порушенні негайно відновлюється.

У ході застосування питання взаємодії можуть уточнюватися, а при різких змінах обстановки взаємодія може організовуватися заново.

Взаємодія підрозділів ремонтно-відновлювального полку досягається ретельним плануванням та організацією відновлення ОВТ під час підготовки та у ході проведення операції (ведення бойових дій),

Підготовка управління та підрозділів орвп.

Підготовка управління підрозділами ремонтно-відновлювального полку і доданих підрозділів ТОіВ розпочинається з отриманням завдання та здійснюється одночасно з заходами планування до застосування (використання за призначенням).

У ході завчасної підготовки полку до застосування заходи підготовки спрямовуються на забезпечення спроможності штабу полку планувати застосування (використання за призначенням) підрозділів ремонтно-відновлювального полку. Плануються та проводяться командно-штабні і тактико-спеціальні навчання за тематикою, наближеною до найбільш імовірних бойових завдань.

Основні зусилля зосереджуються на плановому нарощуванні рівня підготовленості підрозділів та підвищенні польової виучки особового складу ремонтно-відновлювальних підрозділів.

Рухомі засоби відновлення ОВТ підтримуються у працездатному стані, вживаються заходи щодо подовження ресурсу. Непорушні запаси поповнюються та утримуються відповідно до встановлених норм.

Безпосередня підготовка підрозділів додатково включає:

- доукомплектування особовим складом;
- постачання ОВТ, МтЗ і технологічним майном;
- злагодження підрозділів;
- доведення запасів МтЗ до установлених норм;
- підготовку рухомих засобів відновлення до застосування (використання за призначенням) в бойових умовах;

відпрацювання способів дій під час виконання завдань з відновлення ОВТ;

підвищення морально-психологічної стійкості особового складу.

Практична робота в підпорядкованих підрозділах. Практична робота в підпорядкованих підрозділах командира, заступників командира, офіцерів штабу, начальників служб проводиться з метою своєчасної і повної підготовки підрозділів ремонтно-відновлювального полку до застосування (використання за призначенням).

Практична робота здійснюється шляхом перевірки безпосередньо у підрозділах:

точного виконання відданих наказів і розпоряджень;
 знання і розуміння командирами підрозділів своїх завдань;
 визначення реалістичності і відповідності рішень командирів підрозділів замислу на застосування підрозділів полку і визначеним завданням;
 розбору разом із командирами підрозділів доцільних способів виконання завдань;

моніторинг своєчасності та якості виконання заходів підготовки до застосування (використання за призначенням);

готовності і надійності системи управління, взаємодії і всебічного забезпечення застосування;

моніторинг готовності підрозділу приступити до виконання визначених завдань у визначений термін.

Практична робота передбачає надання допомоги підлеглим у вирішенні питань, які виникли, забезпеченні усім необхідним, усунення на місці виявлених недоліків.

Практична робота у підрозділах, не повинна підміняти роботу підлеглих командирів, перетворюватися у надмірну опіку, сковувати їхню ініціативу, творчість і самостійність, відривати на тривалий час від управління підрозділом.

Способи практичної роботи у підрозділах залежать від умов обстановки. До основних способів практичної роботи відносяться:

виїзд командира, його заступників, начальників родів військ та служб, офіцерів штабу в підпорядковані підрозділи;

переговори з підпорядкованими командирами і офіцерами штабів підрозділів по технічних засобах зв'язку;

вивчення звітних документів, що подаються;

спостереження за діями підрозділів з пунктів управління;

проведення з підпорядкованими підрозділами і штабами занять і навчань (за наявності часу);

прослуховування переговорів по засобах зв'язку.

Найбільш ефективним способом практичної роботи є особистий виїзд командира, його заступників, офіцерів штабу, начальників служб у підпорядковані підрозділи і вивчення на місці стану справ щодо підготовки до застосування (використання за призначенням).

Начальник другої частини полку, після отримання завдання, проводить роботу з організації дій підпорядкованих підрозділів у відповідності до викладених в цій главі положень про порядок роботи командира орвп. Замисел, який визначається ним, відображається на робочій карті, до якої можуть додаватися відповідні розрахунки.

Після вироблення замислу та затвердження його у командира полку він віддає підпорядкованим підрозділам розпорядження.

В разі коли для виконання отриманого завдання необхідно перемістити підрозділи полку в новий район, командир полку після етапу оцінювання обстановки спочатку проводить етап планування переміщення підрозділів орвп в район виконання отриманого завдання, а потім здійснює планування застосування підрозділів полку в районі виконання отриманого завдання.

Підготовка маршруту здійснюється за таким же порядком, як і підготовка до застосування (використання за призначенням), але при цьому враховуються певні особливості.

Командир орвп під час планування маршруту додатково визначає:

під час аналізу отриманого завдання – порядок організації комендантської служби; склад і завдання рекогносцирувальних груп;

під час оцінювання противника – віддалення противника, його склад, характер дій та імовірний напрямок руху;

можливості противника щодо застосування авіації, систем ВТЗ і та дій десантів, ДРГ та НЗФ;

під час оцінювання своїх підрозділів – варіанти побудови похідного порядку;

місця кожного підрозділу у колоні;

розподіл сил і засобів по колонах;

завдання підрозділам та похідній охороні;

заходи, які спрямовані на досягнення максимально можливих швидкостей руху та безперебійне всебічне забезпечення маршруту;

під час оцінювання сусідів - порядок підтримання взаємодії на марші, особливо під час подолання тіснини, районів руйнувань, затоплень, зон зараження і водних перешкод та при зіткненні з противником, а також під час боротьби з десантами і ДРГ;

під час оцінювання місцевості та стану погоди – найнебезпечніші та труднопрохідні ділянки на маршрутах руху, порядок їх обходу;

райони привалів (відпочинку);

місце у похідному порядку важкої техніки;

заходи щодо інженерного забезпечення маршруту;

вплив на рух підрозділів стану погоди, часу доби і пори року та заходи щодо зниження негативного впливу зазначених умов.

Процес вироблення замислу на переміщення підрозділів полку в район виконання завдання з відновлення ОВТ здійснюється за такими ж процедурами як і процес вироблення замислу на застосування (використання за призначенням).

Замисел на переміщення підрозділів полку складається з текстуальної та графічної частин з визначеними додатками.

У текстуальній частині замислу на пересування зазначаються:

у першому розділі – загальні висновки з оцінювання обстановки;

у другому розділі – мета переміщення та завдання підрозділів ремонтно-відновлювального полку;

у третьому розділі – порядок виконання завдань, (побудову похідного порядку та розподіл сил і засобів по колонах;

склад, завдання і віддалення похідної охорони;

маршрути (маршрут) і середню швидкість руху;

вихідний рубіж (пункт) і рубежі (пункти) регулювання, кількість і тривалість привалів на перший добовий перехід;

заходи щодо протизасадних дій на маршрутах руху;

організацію ППО на марші;

час початку і закінчення маршу.

Під час планування маршу на велику відстань (2-3 добових переходи) командир полку, крім того, визначає:

кількість і величину добових переходів;

кількість маршрутів на кожному переході;

райони денного (нічного) відпочинку підрозділів і час перебування в них.

У графічній частині замислу на переміщення відображаються:

державний кордон (прогнозовану лінію зіткнення військ сторін);

склад, угруповання та імовірний характер дій противника;

імовірні райони дій, базові табори та можливі завдання НЗФ;

маршрути (напрямок) висування у район зосередження;

побудову похідного порядку та розподіл сил і засобів по колонах;

вихідний рубіж (пункт) і рубежі (пункти) регулювання, кількість і тривалість привалів на перший добовий перехід;

оперативне шикування;

склад і положення взаємодіючих військових частин (підрозділів) та тих, які підтримують;

дислокація органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби у визначеній смузі (районі);

райони компактного проживання національних меншин, техногенно-небезпечні об'єкти та імовірні райони забруднення, зараження, отруєння, затоплення, пожеж у разі їх руйнування;

об'єкти, які знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права.

Командир полку доповідає замисел вищому органу військового управління за такими елементами:

висновки з оцінювання своїх можливостей;

напрямок, зосередження основних зусиль;

організація відновлення ОВТ (порядок застосування другої частини полку, тимчасових модульних груп (підрозділів) ТОіВ тощо).

Затверджений замисел командир полку доводить до визначених

службових осіб та віддає вказівки щодо роботи з прийняття рішення. До підпорядкованих підрозділів можуть доводитися попередні розпорядження.

У замислі на перевезення він визначає:

необхідну кількість військових ешелонів (судів, літаків);
черговість і терміни завантаження і відправлення підрозділів;
розподіл військових ешелонів (суден, літаків) станцій (портів, пристаней, аеродромів) завантаження між підрозділами;

вихідні райони, райони очікування, збору, зосередження, характер їх обладнання;

маршрути виходу до місць завантаження;

порядок дій у разі зриву перевезення;

організацію протиповітряної оборони і охорони.

У замислі на комбіноване пересування командир орвп додатково визначає склад підрозділів, які перевозяться транспортом і які здійснюють пересування своїм ходом.

Також після визначення замислу начальник штабу віддає розпорядження щодо ведення рекогносцировки маршруту висування та району розміщення (розгортання) полку.

Начальнику рекогносцирувальної групи яка буде здійснювати рекогносцирування маршруту висування в новий район та розвідку району розгортання віддається розпорядження в якому вказується:

характер дій противника та рубежі які він займає;

характер дій своїх військ, рубежі і райони які вони займають, можливі райони зараження;

новий район розгортання (основний та запасний), маршрут висування до нього;

після слів «командир частини наказав»:

склад взводу (групи) технічної розвідки (командир взводу (начальник групи) технічної розвідки, кількість особового складу та ОВТ і з яких підрозділів вони виділяється);

завдання взводу (групи) технічної розвідки;

час вибуття з початкового району і прибуття в район зосередження;

завдання з ведення РХБ розвідки та сигнали оповіщення;

час та місце зустрічі колони полку.

Розпорядження начальнику рекогносцирувальної групи підписує начальник штабу полку.

Завданнями зазначеної групи є:

вивчення маршруту висунення;

оцінка радіаційної, хімічної і біологічної обстановки, визначення заражених ділянок на маршруті руху і в районі розгортання;

вибір місць розміщення (розташування) позицій підрозділів, пункту управління орвп, підрозділів забезпечення, майданчиків ремонтного фонду і відремонтованого ОВТ, а також спеціальних ділянок для пристрілки стрілецької зброї, відстрілу артилерійських систем, вивіряння оптико-

електронних приладів і навігаційної апаратури, комплексної настройки (юстировки) РЛС ЗРК, ППО та ін;

підготовка пропозицій з організації захисту від зброї масового ураження, охорони, оборони та маскування району розміщення (розгортання);

розвідка запасного району розміщення (розгортання);

організація зустрічі підрозділів, що прибувають, і супровід їх в райони розміщення (розгортання).

Завдання підпорядкованим підрозділам командир полку ставить наказами та розпорядженнями, які віддаються особисто, через штаб, а також через своїх заступників.

Письмовий наказ на пересування підрозділів полку видається після завершення рекогносцировки маршрутів.

У наказі на пересування підрозділів орвп вказуються:

у першому пункті – необхідні відомості про противника, характер дій та завдання військових частин і підрозділів які забезпечує полк;

у другому пункті – необхідні відомості про об'єкти та елементи ТОiВ;

у третьому пункті – завдання підрозділам полку, головна ідея замислу на пересування;

у четвертому пункті – після слова “наказую” ставляться завдання:

виділеному відділенню, ремонтно-відновлювальним підрозділам (з урахуванням створюваних тимчасових модульних груп (ремонтних, ремонтно-евакуаційних та евакуаційних груп і груп технічної розвідки), і підрозділу матеріального забезпечення;

в п'ятому пункті – місце і час розміщення (розгортання) командного пункту полку, місце його розміщення під час пересування, на кого з командирів підрозділів покладається управління полку у разі виходу з ладу її командного пункту.

в шостому пункті – час готовності.

Під час пересування розробляються:

план маршу;

план перевезення залізничним (водним, повітряним) транспортом;

план навантаження на залізничний транспорт;

план посадки на морський (річковий) транспорт;

план завантаження озброєння, техніки і посадки особового складу в літаки.

Зміст зазначених вище планів відповідає змісту відповідних планів щодо пересування механізованих військових частин.

2.3. Особливості організації роботи командира і штабу орвп в ході виконання отриманого завдання

У ході виконання підрозділами орвп отриманих завдань під час застосування військ (сил) командир, штаб (управління) та визначенні службові особи (командири підрозділів) (далі - штаб (управління) військової частини) повинні своєчасно здійснювати безперервний збір, аналіз та оцінювання даних

з обстановки, яка складається, наполегливо добиватись виконання підлеглими поставлених завдань, за необхідності, приймати відповідні рішення, швидко доводити завдання до виконавців і організовувати їхнє виконання.

Робота командира та штабу під час застосування (виконання завдань) полку включає:

прийняття рішень на уточнення завдань з урахуванням змін в обстановці та доведення нових (уточнених) завдань з відновлення ОВТ військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні;

підтримання (відновлення втраченого) управління та взаємодії з питань виконання визначених завдань полку;

управління діями безпосередньо підпорядкованою військовою частиною (підрозділами);

підтримання (відновлення) боєздатності полку, які знаходяться на забезпеченні з питань відновлення їх технічного забезпечення.

Прийняття рішення на уточнення завдання з урахуванням змін в обстановці та доведення нових (уточнених) завдань. У ході застосування полку (підрозділів) та виконання поставлених завдань для своєчасної підготовки та надання необхідних і достовірних даних, штабом організовується безперервний збір, аналіз та оцінювання даних з обстановки, що склалася.

Збір даних здійснюється шляхом ведення прямих переговорів, отриманням і вивченням посадовими особами даних технічної розвідки, доповідей (донесень, зведень) підпорядкованих структурних підрозділів та повідомлень взаємодіючих військових частин (підрозділів) і сусідів.

Основна увага приділяється збору відомостей щодо:

стану забезпеченості ОВТ військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні;

результатів виконання заходів з постачання МтЗ (ВТМ) у військові частини (підрозділи), які знаходяться на забезпеченні;

результатів роботи з відновлення пошкоджених зразків ОВТ та районів масового виведення ОВТ з ладу.

Зазначені відомості збираються та аналізуються з певною періодичністю і доповідаються в терміни, встановлені керівними документами. Найважливіші відомості збираються та уточнюються в реальному масштабі часу або з мінімальним відставанням від фактичної обстановки і доповідаються негайно.

Отримані дані аналізуються та оцінюються, наносяться на робочі карти посадових осіб, фіксуються на інших носіях інформації, узагальнюються та надаються до штабу для підготовки доповідей командира частини.

При цьому, здійснюється аналіз і оцінювання даних обстановки щодо їхньої відповідності спланованим заходам щодо застосування (використання за призначенням) підрозділів полку та виконання поставлених завдань.

У встановлені терміни начальник штабу доповідає командирі полку узагальнені дані про поточну обстановку. Доповіді повинні бути короткими і містити лише нові дані з відповідними висновками і пропозиціями.

Під час заслуховування цих доповідей командиром доводяться

(уточнюються) завдання щодо збирання та оброблення даних обстановки. За необхідності, уточнюються завдання з відновлення ОВТ військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні та доводяться до виконавців.

Узагальнені дані про поточну обстановку командир у визначені терміни доповідає вищому органу військового управління. Дані з найбільш важливих питань застосування (використання за призначенням) підрозділів полку, а також у разі різкої зміни обстановки доповідаються негайно.

Наприкінці кожної доби виконання завдань штаб узагальнює дані обстановки, стану виконання завдань, тощо.

Отримані дані обліковуються у відповідних журналах, класифікуються за змістом, розподіляються між структурними підрозділами та посадовими особами, обробляються та відображуються у відповідних документах (картах).

Оброблена інформація доводиться до вищого органу військового управління у вигляді донесення (зведення). Залежно від характеру вона може надаватися у певні, заздалегідь встановлені терміни або негайно або за вимогою. Негайно повідомляються дані про раптові зміни в обстановці, відданих розпорядженнях і вказівках.

Також, необхідні дані записуються у журнал бойових дій, в якому відображаються:

загальна обстановка в районі виконання завдань, стан та положення полку (підрозділів);

прийнятті рішення та поставлені завдання підпорядкованим підрозділам, стан їх виконання за кожен день з характерними прикладами;

втрати (витрати) ОВТ і МтЗ.

До журналу бойових дій можуть додаватися звітні карти (схеми), фотоілюстрації, копії документів.

Крім, журналу бойових дій штабом полку ведеться журнал відданих (отриманих) розпоряджень та інші документи.

За результатами аналізу обстановки штаб готує командир пропозиції щодо подальших дій з урахуванням змін у обстановці.

Пропозиції готуються у письмовому вигляді. До них додаються останні дані обстановки, оформлені на карті, та необхідні розрахунки. Разом з цими пропозиціями командир надаються на розгляд та підпис проекти розпоряджень (вказівок) командирам підрозділів.

Найважливішим завданням штабу є своєчасна доповідь даних обстановки командир, вищому органу військового управління, а також інформування про неї начальників служб та взаємодіючих військових частин (підрозділів).

У разі прийняття вищим органом військового управління рішення на загальне уточнення (значне корегування) планів застосування, а також у випадках різких змін в обстановці здійснюється уточнення (корегування) плану застосування полку.

При цьому командир (штаб) визначає завдання начальникам служб щодо розроблення пропозицій з уточнення документів плану застосування полку, а також завдань безпосередньо підпорядкованим структурним підрозділам. У

цьому випадку штабом організується і здійснюється робота у визначеному обсязі.

Під час внесення коректив до плану застосування полку готуються та доводяться до безпосередньо підпорядкованих підрозділів відповідні розпорядження.

У розпорядженнях безпосередньо підпорядкованим підрозділам, зазвичай, вказуються:

короткі відомості про характер дій противника і своїх військ;

уточнені (нові) завдання підрозділам полку та терміни їх виконання, інші необхідні дані.

Під час виконання полком поставлених завдань з отриманням завдання на переміщення (розгортання в іншому районі, підготовку до виконання наступних завдань) штаб та визначенні посадові особи здійснюють збір та узагальнення останніх даних обстановки, готують розрахунки та пропозиції за декількома варіантами їхніх можливих змін.

Розроблення замислу і плану застосування полку до виконання наступних завдань здійснюється визначеними командиром посадовими особами одночасно з управлінням полку у ході виконання поточних завдань.

Підтримання (відновлення втраченого) управління та взаємодії.

Для підтримання стійкого та безперервного управління застосування (використання за призначенням) підрозділів полку під час виконання, штаб та відповідні посадові особи:

організують, координують та контролюють виконання заходів щодо надійного захисту, охорони, оборони та маскуванню ПУ пунктів управління (складових елементів пунктів управління);

забезпечують скритне, своєчасне та організоване переміщення і розташування (розгортання) ПУ у нових районах;

забезпечують, у разі необхідності, своєчасну передачу управління полку на інший пункт управління;

організують та забезпечують стійку роботу засобів зв'язку і автоматизованих засобів управління, здійснюють заходи щодо їх радіоелектронного захисту і протидії технічним засобам розвідки противника;

планують і здійснюють заходи щодо відновлення втраченого управління.

Методи роботи командира, штабу та відповідних посадових осіб в ході виконання поставлених завдань можуть змінюватися, але повинні забезпечувати своєчасне виконання усіх, у тому числі, і раптово виникаючих, завдань щодо відновлення ОВТ військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні.

У випадку порушення управління полку в найкоротші терміни здійснюють заходи щодо його відновлення, зокрема:

збір даних і оцінювання стану КП (ПУ);

призначення посадових осіб замість тих, які вибули зі строю;

поповнення втрат посадових осіб за рахунок посадових осіб з нижчої ланки та резерву;

переміщення КП (ПУ) в нові райони;
забезпечення необхідними засобами зв'язку та автоматизації управління за рахунок відновлення пошкоджених засобів, використання резерву або перерозподілу.

У разі виходу з ладу КП полку, управління передається на один з завчасно визначений ПУ структурного підрозділу полку.

Командир підрозділу, який взяв на себе управління полку, доповідає про це вищому органу військового управління і повідомляє командирів підпорядкованих структурних підрозділів.

Особовий склад і працездатні засоби управління переміщуються на той пункт управління, з якого визначено здійснювати управління полком.

Одночасно уточнюються відповідні документи з управління і вживаються заходи з відновлення усіх елементів управління військовою частиною (підрозділами).

Під час виконання визначених завдань командир, штаб та начальники служб вживають заходи щодо підтримання безперервної взаємодії з питань застосування підрозділів полку з військовими частинами різних видів ЗС, родів військ (сил), взаємодіючих частин (підрозділів) і сусідів, військовими формуваннями сил оборони.

Взаємодія вважається організованою, якщо:

узгоджені дії сил і засобів за часом і місцем у відповідності із завданнями застосування військової частини (підрозділів);

досягнуто розуміння між всіма військовими частинами (органами, підрозділами) ТОіВ усіх рівнів підпорядкованості та взаємодіючих сторін у питаннях виконання визначених завдань;

організований надійний зв'язок між КП (ПУ) військових частин (підрозділів) ТОіВ, що взаємодіють.

Штаб полку своєчасно:

інформує безпосередньо підпорядковані підрозділи про обстановку, прийняте рішення (в необхідному обсязі);

доводить уточнені завдання та додаткові вказівки командира щодо взаємодії,

узгоджує або уточнює порядок спільних дій під час виконання завдань;

підтримує безперервний зв'язок з пунктами управління взаємодіючих військових частин (підрозділів) і сусідів;

здійснює своєчасну передачу сигналів і команд управління і взаємодії;

контролює виконання безпосередньо підпорядкованими підрозділами поставлених завдань.

У випадку порушення взаємодії, штаб полку здійснює термінові заходи з її відновлення, встановлює причини та готує пропозиції з відновлення, у разі необхідності направляє у взаємодіючі військові частини (підрозділи) посадових осіб з засобами зв'язку.

У випадку різких змінах обстановки та надходження нових завдань взаємодія організовується заново.

Управління діями підпорядкованими підрозділами орвп. В ході виконання визначених завдань штаб полку здійснюють безперервне управління діями підпорядкованих підрозділів.

Основна увага приділяється:

своєчасному заняттю та зміні районів (місць) розгортання (розміщення) полку (сил і засобів тимчасових модульних груп ТОіВ);

своєчасному маневру силами і засобами ТОіВ;

раціональному наближенню сил і засобів ТОіВ до військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні з метою найбільш ефективного їх використання;

безперебійному збору та аналізу відомостей з результатами роботи сил і засобів ТОіВ призначених для відновлення ОВТ;

своєчасному доведенні (уточненні) завдань підпорядкованим силам і засобам ТОіВ;

підтриманні здатності підрозділів полку до виконання поставлених завдань, їх готовності до вирішення раптово виникаючих завдань;

організації захисту, охорони, оборони та маскування підрозділів полку (тимчасових модульних груп ТОіВ).

Доведення (уточнення) завдань підпорядкованим підрозділам (тимчасовим групам ТОіВ) в ході виконання завдань здійснюється розпорядженнями.

Переміщення підрозділів полку в ході виконання завдань організовується штабом частини за узгодженням з вищим органом військового управління.

Важливе значення для своєчасного вирішення завдань підпорядкованими силами і засобами має особисте спілкування командира, начальника штабу військової частини, начальників служб полку командирами військових частин (підрозділів), які знаходяться на забезпеченні.

Для уточнення обстановки, передачі розпоряджень (вказівок) командира, начальника штабу військової частини, здійснення моніторингу і надання допомоги у підпорядковані підрозділи можуть направлятися (за необхідності) офіцери штабу (технічної частини) військової частини. Їх завдання будуть визначатися конкретними умовами обстановки, яка складається.

Підтримання (відновлення) готовності підрозділів орвп до виконання завдань. Основною метою роботи командира, начальника штабу, начальників служб полку з підтримання (відновлення) готовності полку до виконання завдань є забезпечення необхідного (встановленого) рівня укомплектованості особовим складом та забезпеченості ОВТ, МтЗ за класами постачання, що досягається:

безперебійним збором та аналізом відомостей з обстановки, яка складається у підрозділах;

доукомплектування підрозділів полку особовим складом до штатно-табельної потреби;

організацією своєчасного відновлення максимально можливої кількості ОВТ, МтЗ та інших технічних засобів;

безперебійним поповненням запасів МтЗ, їх своєчасним маневром та організацією захисту, охорони, оборони та маскуванню;
використанням місцевої промислово-економічної бази.

У разі втрати підрозділами ремонтно-відновлювального полку здатності до виконання визначених завдань основна увага приділяється:

- відновленню управління підрозділами полку;
- організації збору даних про втрати особового складу, вихід з ладу ОВТ, втрати МтЗ;
- організації заходів з відновлення здатності до виконання визначених завдань підрозділами полку.

3. ПЕРЕМІЩЕННЯ, РОЗГОРТАННЯ І ЗГОРТАННЯ ОРВП.

3.1.Переміщення орвп

Полк може переміщуватися: своїм ходом (маршем); залізничним транспортом; морським (річковим) і повітряним транспортом; комбінованим способом.

Основним способом пересування полку є марш. Полк, який пересувається у складі оперативного угруповання військ (ОУВ), оперативного-тактичного угруповання (ОТУ), а також у новий район розгортання в ході операції, завдання на пересування ставить відповідний начальник органу військового управління вищого рівня.

Для здійснення маршу орвп призначають один–два основних маршрути руху і один запасний. Похідний порядок орвп складається з колон:

- управління у складі штабу, взводу зв'язку, відділення технічної розвідки;
- ремонтних підрозділів побатальйонно (поротно);
- евакуаційного підрозділу;
- полкового тилу.

Похідний порядок полку потрібно будувати з урахуванням готовності до розгортання і проведення ремонту.

Полк завжди повинен бути в готовності до пересування в умовах застосування противником зброї масового ураження, дії його авіації, зон радіоактивного і хімічного зараження, руйнувань доріг і переправ.

Дистанції між машинами залежно від швидкості руху й умов оглядовості можуть бути 25–50 м. При русі в умовах радіоактивного зараження місцевості, по запарошених дорогах, в ожеледицю і по дорогах з крутими підйомами, спусками і поворотами дистанції між машинами збільшуються.

Маршрути по можливості не повинні проходити через великі населені пункти, вузли доріг, звуження і поблизу залізничних станцій (портів, аеродромів).

Розвідку району розгортання і маршруту руху полку завчасно організовує штаб полку і проводить рекогносцирувальна група полку. Склад і завдання групи визначаються розпорядженням командира полку.

До складу групи входять представник штабу полку (начальник групи),

представники ремонтних підрозділів, полкового тилу, хімік-дозиметрист і санітар-інструктор. До групи додаються сили і засоби охорони, зв'язку і транспорт.

Під час постановки завдань розвідувальній групі вказують:
 відомості про противника і положення своїх військ;
 склад групи, організацію охорони і виділені засоби зв'язку та транспорт;
 місце збору і час виходу;
 маршрут руху і намічені райони розгортання рвч (основний і запасний);
 порядок зв'язку з полком, встановлені радіодані і сигнали оповіщення;
 час, місце і порядок зустрічі підрозділів.

Завданнями розвідки є:

вивчення маршруту висунення полку;
 оцінювання радіаційної, хімічної і біологічної обстановки, визначення заражених ділянок на маршруті руху і в районі розгортання;

вибір місць розташування позицій підрозділів, пункту управління полку, підрозділів забезпечення, майданчиків ремонтного фонду і відремонтованого озброєння, а також спеціальних ділянок для пристрілювання стрілецької зброї, відстрілу артилерійських систем, вивіряння оптико-електронних приладів і навігаційної апаратури, комплексного настроювання (юстирування) РЛС ЗРК, ППО, НА;

підготовка пропозицій щодо організації захисту від зброї масового ураження, охорони й оборони району розгортання;

розвідка запасного району розгортання;

організація зустрічі підрозділів, що прибувають, і супровід їх на позиції.

Для своєчасного початку маршу і регулювання швидкості руху колон орвп призначаються вихідний рубіж (пункт) і рубежі (пункти) регулювання з визначенням часу їх проходження головою колон. Віддалення вихідного рубежу (пункту) повинне забезпечувати можливість витягування колон підрозділів для маршу з району розташування (розгортання) в загальну колону орвп. Рубежі (пункти) регулювання призначаються через 3–4 години руху.

Для відпочинку особового складу, перевірки технічного стану машин і усунення несправностей призначаються малі і великі привали і денний (нічний) відпочинок. Малі привали призначають у першій половині добового переходу через 3–4 години руху тривалістю до однієї години. Машини на малих привалах зупиняються на правому узбіччі дороги на скорочених дистанціях, які забезпечують вихід машин з колони, при цьому дистанції між підрозділами, встановлені для маршу, зберігаються.

Великі привали призначають у другій половині добового переходу тривалістю до двох годин. Підрозділи орвп сходять з дороги і розміщуються розосереджено в порядку, який забезпечує мінімальні витрати часу на витягування колон для продовження маршу. Для великих привалів і денного відпочинку слід вибирати райони із сприятливими умовами для маскуванню і захисту від зброї масового ураження, а також з достатньою кількістю джерел води.

Командир полку, отримавши від старшого начальника наказ на здійснення маршу, віддає начальнику штабу необхідні розпорядження про підготовку до маршу.

Командир полку у вказівках начальнику штабу визначає: оперативну обстановку; завдання маршу; маршрут руху; координати основного і запасного районів розгортання; час прибуття у визначений район і готовності до виконання завдань; порядок організації охорони, оборони, технічного і дорожньо-комендантського забезпечення орвп на марші засобами старшого начальника.

Штаб на основі вказівок командира орвп віддає попереднє розпорядження підрозділам і організовує розвідку маршруту. У розпорядженні указуються напрям, відстань і тривалість майбутнього маршу, час готовності до маршу, вихідний рубіж (пункт) і основні заходи щодо підготовки до маршу.

При організації маршу штаб розробляє план маршу і проект наказу на марш.

У текстуальній частині плану маршу вказують:

загальну довжину маршу, величину добового переходу, середню швидкість руху, швидкість руху на окремих ділянках маршруту, дистанцію між підрозділами і машинами;

порядок організації зв'язку на марші, охорони й оборони, захисту від зброї масового ураження противника, сигнали управління й оповіщення;

час готовності до виконання завдань;

логістичне забезпечення маршу;

порядок збору і виходу підрозділів;

бойовий розрахунок.

На графічну частину плану маршу наносять:

лінію фронту і дислокацію своїх військ;

радіаційну і хімічну обстановку на маршруті;

район розміщення орвп перед початком маршу;

маршрут руху, вихідний рубіж (пункт), рубежі (пункти) регулювання і час проходження їх підрозділами орвп, райони малих і великих привалів із визначенням часу перебування в них, пости регулювальників, призначені райони розгортання (основний і запасний) і час прибуття в основний район. Маршрут, крім того, для зручності контролю розбивають на 10-кілометрові ділянки із зазначенням можливих залізничних переїздів, водних перешкод і гірських перевалів;

місця розташування дорожньо-комендантських постів, збірних пунктів пошкоджених машин (ЗППМ) і пунктів заправки ПММ;

пункти технічної допомоги (ПТД), організація яких здійснюється органом військового управління вищого рівня (Додаток В);

схема похідного порядку орвп на марші із зазначенням довжини колон підрозділів, загальної довжини колони орвп і дистанцій між підрозділами.

Управління підрозділами і зв'язок на марші забезпечуються, як правило, рухомими засобами, а в підрозділі, крім того, і сигнальними засобами.

Радіостанції працюють тільки на приймання, робота на передачу заборонена.

Колони полку формуються в районі розташування частини. Витягування колон підрозділів до вихідного рубежу (пункту) здійснюється за графіком, розробленим штабом частини.

При підготовці до маршу проводиться технічне обслуговування спеціальних і транспортних машин в обсязі, який забезпечує надійну їх роботу під час маршу і своєчасне прибуття у визначений район розгортання.

Для надання технічної допомоги ОВТ, що вийшло з ладу, і застряглим машинам, евакуації і дозаправки їх ПММ, а також для надання медичної допомоги особовому складу організовується замикання похідних колон рвч, до складу якого включаються ремонтні і евакуаційні засоби, машини із запасними частинами, ПММ, а також санітарна машина.

Машини, що вийшли з ладу, зупиняються на узбіччі дороги і ремонтуються на місці. При неможливості ремонту на місці їх евакуюють у район розгортання орвп.

Підрозділи орвп на марші повинні суворо дотримуватися встановленого порядку, особливо швидкості руху і дистанцій. Обгін однієї колони іншою допускається тільки з дозволу командира орвп. Колони, які обганяють, зупиняються на правому узбіччі або праворуч від дороги.

З прибуттям підрозділів у район, визначений для полку, підрозділи супроводжують представники рекогносцирувальної групи і з ходу займають визначені позиції. Зупинити колони полку на дорозі перед зайняттям району розгортання заборонено.

Регулювання руху на дорогах, які не контролює дорожньо-комендантська служба старшого начальника, організує штаб полку після отримання доповіді начальника рекогносцирувальної групи про результати розвідки маршруту. Для організації і регулювання руху призначається комендант маршруту і виділяються регулювальники. Пости регулювання руху виставляються у вихідному рубежі (пункті), рубежах (пунктах) регулювання, на переправах, гірських перевалах, на вузлах доріг і у великих населених пунктах. Для скорочення кількості постів широко застосовуються дорожні сигнальні знаки.

Захист полку від зброї масового ураження на марші досягається суворим дотриманням встановлених дистанцій, запобіганням скупчення машин перед вихідним пунктом, на привалах, у населених пунктах і на переправах. Для своєчасного оповіщення про радіоактивне, хімічне і біологічне зараження маршруту в орвп призначаються пости спостереження і контролю і пости в підрозділах. При виявленні зараження місцевості на марші особовий склад орвп негайно надягає засоби захисту, колона збільшує швидкість руху для швидшого виходу із зараженого району. Після виходу із зараженого району проводиться часткова санітарна обробка особового складу і техніки.

Охорону полку на марші організують штатні сили і засоби, щоб не допустити раптового нападу диверсійних груп і десанту противника. При виявленні противника командир орвп повинен повідомити про це по радіо старшому начальнику по службі та керувати бойовими діями. В окремих

випадках за рішенням старшого начальника орвп додаються підрозділи охорони.

Для охорони колони рвч на марші від підрозділів виділяються сили і засоби до складу головної і тилової похідних застав, у кожному до взводу разом із автомобілем, гранатометами, засобами боротьби з низьколетючими повітряними цілями і засобами оповіщення. Головна і тилова похідні застави (ГПЗ і ТПЗ) прямують на відстані 500–600 м від колони в готовності до бойових дій.

У колонах управління полку, ремонтних підрозділах і тилу створюють бойові обслуги, підготовлені до бойових дій у разі нападу противника з флангів, а також призначають спостерігачів для своєчасного оповіщення про противника. Водії займають оборону безпосередньо у своїх машинах.

При підготовці до *маршу взимку* проводяться заходи щодо попередження обмороження особового складу, підготовки машин до роботи в умовах низьких температур. Машини забезпечують пристосуваннями і засобами підвищення прохідності, а машини для особового складу, крім того, обладнують тентами.

При організації *маршу в умовах бездоріжжя* виділяють евакуаційні засоби на важкопрохідні ділянки маршруту, на залізничні переїзди, які не охороняють, а також в будь-яких інших умовах.

При здійсненні *маршу в лісі* проводять ретельну розвідку доріг, просік і організують регулювання руху. Пункти регулювання призначаються частіше, ніж у звичайних умовах. На лісових дорогах і просіках влаштовують роз'їзди, у разі потреби розширюють проїжджу частину доріг, розчищують ліс; передбачають заходи щодо боротьби з пожежами і розчищення доріг від можливих завалів.

При *марші в горах* на небезпечних ділянках маршрутів встановлюються огорожі і добре видимі покажчики, а також виставляються спеціальні пости регулювання із засобами зв'язку і тягачами для надання допомоги підрозділам під час подолання крутих підйомів, поворотів, перевалів і гірських річок.

Перевезення полку залізничним і морським (річковим) транспортом здійснюється відповідно до вимог Положення з військових перевезень залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом (Наказ МОУ від 05.09.2013 №595). При перевезенні залізничним (водним) транспортом орвп призначаються станції (пристані) завантаження і вивантаження. До завантаження орвп розташовується в районі очікування, а після вивантаження виходить у район збору. Віддалення районів очікування від місць завантаження і районів збору від місць вивантаження повинне бути 10–15 км.

Окрім основних районів очікування і збору, призначаються запасні райони. Райони повинні забезпечувати маскування техніки, мати природні укриття, шляхи (дороги) входу в ці райони і виходу з них.

Полк в районі очікування розташовується в готовності до висування до місць завантаження по підрозділах, щоб не створювати скупчення техніки на майданчиках завантаження. Завантаження і вивантаження полку повинні проводитися у суворо визначені терміни, швидко і приховано, з негайним

звільненням території станції (пристані) від техніки і виведенням підрозділів у визначений район збору.

З отриманням наказу на перевезення залізничним (водним) транспортом штаб орвп подає військовому комендантові залізничної ділянки (станції) уточнені розрахунки і заявку на ешелони, отримує від нього номери військових ешелонів, а також вказівки про місця завантаження, шляхи підходу до них, терміни початку і закінчення завантаження. На основі рішення командира орвп і даних, отриманих від органів військових сполучень, штаб орвп оформляє наказ на перевезення і план завантаження.

У наказі на перевезення командир полку вказує:

- завдання полку;
- кількість і номери ешелонів, начальників ешелонів;
- терміни і станції (пристані) завантаження;
- райони очікування підрозділів перед завантаженням;
- розподіл підрозділів по ешелонах (суднах);
- порядок і маршрути висування підрозділів у район очікування і до місць завантаження;
- завдання кожного ешелону, посадових осіб ешелонів;
- заходи щодо захисту, охорони й оборони при висуванні і під час перевезення;
- порядок матеріального, технічного і медичного забезпечення;
- порядок прямування управління орвп, номер ешелону (судна), у якому перебуватиме командир орвп;
- організацію управління і зв'язку під час висування, перевезення і виходу в район збору;
- представників, які виділяються в райони завантаження і вивантаження для узгодження організаційних питань з військовими комендантами;
- райони і порядок вивантаження та проходження в райони збору;
- організацію комендантської служби при перевезенні частини.

У плані завантаження полку вказуються:

- розподіл підрозділів по ешелонах (суднах), кількість і номери військових ешелонів для перевезення кожного підрозділу, начальники ешелонів;
- час виходу підрозділів з районів очікування і час прибуття їх на станцію (пристань) завантаження;
- початок і закінчення завантаження, час відправлення ешелонів;
- заходи щодо захисту, охорони й оборони підрозділів;
- організація управління і зв'язку при завантаженні частини.

План завантаження підписує начальник штабу і затверджує командир орвп.

3.2. Розгортання і згортання орвп.

3.2.1. Розгортання орвп.

Для роботи в бойових умовах орвп розгортається по підрозділах у

районах масового виходу ОВТ з ладу або на ЗППМ. Час розгортання становить від 1 до 4 годин.

На підставі даних розвідки командир орвп віддає наказ на розгортання. Після прибуття орвп у район розгортання командири підрозділів на підставі доповідей своїх представників з ГТР указують розташування позицій підрозділам, ставлять завдання на розгортання устаткування, організацію охорони й оборони, обладнання укриттів для особового складу і техніки.

При розгортанні орвп необхідно:

розміщати підрозділи з урахуванням технологічної послідовності ремонту озброєння, спеціалізації і взаємодії підрозділів, а також з урахуванням можливостей кабельної електричної мережі;

розміщати автомобілі і намети розосереджено, використовуючи захисні властивості місцевості і враховуючи можливість швидкого виходу з району розгортання у разі загрози нападу противника;

між майстернями залишати інтервали не менше 10 м, а між наметами і майстернями – не менше 15 м (у разі потреби допускається встановлювати майстерні на відстані 1,5–2 м одна від одної, сполучаючи їх між собою перехідними містками, виготовленими з підручного матеріалу). Майстерні можуть розміщуватися впритул до намету 6×12 м у їх входів, при цьому між кузовом майстерні і наметом встановлюється брезентовий тамбур (з комплекту намету);

майстерні, в яких виконуються роботи, що потребують підвищеної чистоти (ремонт оптичних, електронно-оптичних, механічних приладів тощо), розташовувати в місцях, найбільш захищених від вітру і пилу;

електростанції встановлювати в центрі електричних навантажень;

пальне і змащувальні матеріали розміщувати в укриттях на відстані не менше 50 м від найближчого намету (майстерні);

запас боєприпасів розміщувати на окремому майданчику або в укритті на відстані не менше 100 м від найближчого намету (майстерні).

Пункт управління полку розгортається в районі, що забезпечує зручність підтримання надійного зв'язку з підрозділами, управління ними на місці і в період висунання їх із займаного району розгортання. Управління полку у районі здійснюється, як правило, особистим спілкуванням, через офіцерів штабу, рухомими і проводовими засобами зв'язку. Радіозасоби працюють тільки в режимі приймання, робота їх на передачу дозволяється тільки для оповіщення.

Пункти господарського постачання, медичний пункт розгортаються поблизу джерел води в місцях, не протипоказаних в санітарно-епідемічному відношенні.

Інженерне обладнання району розгортання. Інженерне обладнання району розгортання полку включає: обладнання на позиціях укриттів для особового складу і техніки, підготовку шляхів для маневру всередині району розгортання, підвезення й евакуації ОВТ, маскування позицій і пунктів. На пункті управління обладнуються укриття, щілини для особового складу,

укриття для техніки, окопи для самооборони.

Залежно від наявності часу, сил і засобів командир полку визначає обсяг робіт з інженерного обладнання району і черговість їх виконання. Штаб полку розробляє план інженерного забезпечення, у якому визначає перелік і обсяг інженерних і маскувальних робіт, сили і засоби, що залучаються, черговість і порядок виконання робіт. У першу чергу обладнуються одиночні окопи, відкриті і закриті щілини (одна на кожне відділення) для особового складу, пункти управління полку і підрозділів, медичний пункт і пункти водопостачання. У другу чергу обладнуються укриття для техніки, пального й інших матеріальних засобів, дообладнуються пункти управління й укриття для особового складу, будуються бліндажі (один на взвод) й укриття. Командир і штаб орвп організують інженерне обладнання району розгортання і здійснюють контроль.

Інженерне обладнання району розгортання полку проводить особовий склад полку. При великому обсязі робіт, а також для проведення найскладніших інженерних робіт за рішенням вищого командування можуть залучатися інженерні підрозділи із засобами механізації.

Для забезпечення потреби орвп у воді з природних водоймищ можуть бути використані штатні мотопомпи. Якщо поблизу району розгортання немає природних водоймищ, обладнуються прості шахтні колодязі, джерела й інші штучні джерела води або організовується підвезення води з віддалених джерел, з пунктів водопостачання, обладнаних підрозділами інженерних військ. Для підвезення води використовують штатні автомобілі-цистерни для води типу АЦ-4,3, а також додаткові ємності, виготовлені силами орвп і встановлені на вантажних автомобілях і причепах.

Маскування району розгортання проводиться у всіх випадках діяльності орвп і досягається використанням маскувальних властивостей місцевості (лісів, ярів), збереженням первинного виду місцевості, вмілим застосуванням підручних і табельних засобів маскування, забезпеченням прихованості управління і пересування.

У зв'язку з тим, що майстерні демаскуються роботою ковальських горнів, агрегатів електрозварювань, радіовипромінюючою апаратурою, а також скупченням пошкодженого ОВТ, роботи повинні проводитися в таких умовах, при яких досягається надійне маскування яскравих спалахів світла. Зварювальні роботи в темний час доби необхідно проводити всередині наметів, ковальські горни при роботі вкривають навісами. Пошкоджене ОВТ повинне бути ретельно замасковане підручними засобами.

Комендантська служба. Комендантську службу в орвп організує штаб частини для забезпечення своєчасного і потайного здійснення маршу орвп, розміщення і розгортання підрозділів, підтримання встановленого порядку, контролю за дотриманням режиму секретності, маскування й охорони, а також регулювання руху на шляхах та в районі розгортання.

Для несення комендантської служби в районі розгортання і на маршрутах руху орвп призначається комендантський наряд зі складу підрозділів орвп або

доданих підрозділів із засобами пересування і зв'язку.

Протипожежна охорона. Організація протипожежної охорони рвч здійснюється відповідно до Статуту внутрішньої служби і Положення про пожежну охорону в Збройних Силах України. Наказом командира полку створюється нештатна пожежна команда частини. Обов'язки начальника протипожежної охорони наказом командира покладаються на одного з офіцерів за сумісництвом.

Начальник протипожежної охорони полку (він же начальник пожежної команди) відповідає за організацію пожежної безпеки, постійну готовність пожежної команди, протипожежних засобів і навчання всього особового складу полку правил пожежної безпеки.

Відповідно до конкретних умов начальник протипожежної охорони частини розробляє *план пожежної охорони*. План затверджує командир полку і оголошується в наказі.

Територія, на якій розташовується полку, постійно повинна очищатися від горючого сміття і сухої трави. На території відводяться й обладнуються спеціальні місця для куріння. Відповідальність за підтримання чистоти і порядку на території, на якій розміщений полк, покладається на заступника командира частини – начальника тилу.

У кожному кузові, причепі, наметі має бути заряджений і готовий до дії вуглекислотний вогнегасник. Тип вогнегасників повинен відповідати типу пожежі, яка може виникнути на об'єкті. Кожен вогнегасник повинен мати паспорт, а вентиля і запобіжні клапани вогнегасників повинні бути опломбовані. Вогнегасники і весь пожежний інвентар закріплюються за відповідальними особами в підрозділах.

У кузовах майстерень і наметах повинні вивішуватися інструкції про заходи пожежної безпеки з урахуванням особливостей устаткування, що знаходиться в них. Особовий склад, який працює в майстернях і наметах, повинен знати вимоги інструкцій і суворо їх дотримуватися.

Кожен військовослужбовець в полку повинен уміти користуватися засобами гасіння вогню. У полку необхідно дотримуватися таких заходів пожежної безпеки:

при розміщенні автомобілів, причепів, наметів і укриттів для зберігання пального і змащувальних матеріалів суворо дотримуватись визначених інтервалів;

при маскуванні майстерень, пересувних електростанцій необхідно вживати заходів, які унеможливають займання маскувальних засобів;

паяльні лампи розпалювати в спеціально відведеному для цього місці з дотриманням заходів безпеки;

легкозаймисті рідини, мастила, фарби, обтиральні матеріали зберігати розосереджено в закритій тарі;

розчинники повинні бути ізольовані від іскроутворювальних приладів, джерел вогню й електропроводки;

при зберіганні ацетону в залізних бочках пробки відкручувати ключем

обережно, без ударів;

щодоби після закінчення робіт прибирати відходи, що зібралися, обтиральні матеріали і сміття;

не допускати промивання деталей бензином (гасом) або маслом біля печей;

не допускати роботу з несправними електронагрівальними приладами;

в опалювальний сезон забезпечити надійну ізоляцію димарів, не допускати застосування горючих рідин, пороку й інших висококалорійних сортів палива для топлення дров'яних печей.

Заборонено:

використовувати свічки для освітлення кузовів і наметів;

залишати у приміщеннях з фарбами папір, картон, текстильно-повстяні й інші пакувальні матеріали, просочені фарбами, які можуть займатися;

палити в кузовах, причепах і наметах;

топити печі, якщо немає засобів гасіння пожежі;

залишати без нагляду працюючі агрегати живлення, печі, що топляться, включені електронагрівальні прилади, паяльні лампи, що горять, і опалювальні пристрої;

експлуатувати агрегати живлення, якщо є підтікання пального з паливної системи двигунів.

3.2.2. Згортання орвп.

Згортання орвп здійснюється перед переміщенням у новий район розгортання і полягає в переведенні техніки і технологічного устаткування в похідний стан, завантаженні майна в транспортні засоби і підготовці колон підрозділів до маршу.

Наказ (розпорядження) на згортання полку віддає командир полку.

Отримавши наказ на згортання полку, командири підрозділів організують і контролюють проведення особовим складом робіт у такій послідовності:

Вимкнення всіх споживачів електроенергії.

Вимкнення електростанцій, від'єднання зовнішніх кабелів живлення споживачів і підготовка електростанцій до маршу (у нічний час електростанції вимикають після укладання майна в транспортні засоби).

Підготовка автомобілів і причепів до маршу і проведення пробних пусків двигунів.

Вимкнення верстатного устаткування, мастильно-напрямних частин верстатів і переведення устаткування в похідне положення.

Укладання інструменту, пристосувань, запасних частин і матеріалів у ящики верстаків і тумб, рундуки, стелажі і пристосовану тару і кріплення.

Згортання кабельної електричної мережі.

Згортання наметів.

Очищення й установлення в кузови і причепи всього виносного устаткування і закріплення по-похідному відповідно до вказівок

експлуатаційної документації.

Згортання телефонної мережі.

Згортання й укладання у вантажні автомобілі господарчого, медичного й іншого майна орвп.

Після закінчення згортання командири підрозділів зобов'язані особисто перевірити правильність завантаження, укладання і закріплення устаткування, інвентарю і майна і доповісти командирові орвп про готовність підрозділів до маршу.

Озброєння і військову техніку, що не відновлена до початку переміщення полку, як правило, у новий район розгортання транспортують засобами евакуаційного підрозділу полку.

Озброєння, яке перебуває у стадії ремонту на час виходу з району, залишають на місці, і бригада (підрозділ) з технікою, виділеною за розпорядженням командира орвп, його ремонтує. Для зв'язку з орвп в розпорядження бригади (підрозділу) виділяються радіостанції, сили і засоби охорони. Після закінчення ремонту бригада (підрозділ) прямує в новий район розгортання полку самостійно.

Якщо є великий ремфонд і обмежений час на його відновлення, за рішенням старшого начальника полку можуть додаватися евакозасоби.

4. ВІДНОВЛЕННЯ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В ХОДІ ОПЕРАЦІЇ.

Технічна розвідка ведеться штатними підрозділами полку, а при перегрупованні військ – замиканнями похідних колон. Для виконання поставлених завдань в операціях із складу штатних підрозділів технічної розвідки ремонтно-відновлювальної частини створюються групи технічної розвідки, вразі відсутності штатних підрозділів технічної розвідки, групи технічної розвідки створюються з ремонтних підрозділів.

Основними завданнями груп технічної розвідки є:

виявлення наявності, місцезнаходження і приналежності ОВТ, які вийшли з ладу і не охоплені засобами нижчої ланки;

перевірка ОВТ, що вийшли з ладу і місцевості, на якій вони знаходяться на безпечність, у тому числі зараженості радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріальними (біологічними) засобами, наявність мін, боєприпасів і горючих матеріалів;

визначення стану зразків ВВТ, що вийшли з ладу, характеру і об'єму відновних робіт, маркування зразків по пріоритету і місцю відновлення;

розвідка шляхів евакуації ОВТ і вантажних майданчиків;

попередня розвідка районів розгортання полку і маршрутів їх переміщення;

виявлення місцевих промислових і ремонтних підприємств складів і баз матеріальних засобів, придатних для використання в інтересах логістичного забезпечення військ

При перегрупуванні військ засобами створених полком замикань похідних колон в інтересах технічної розвідки здійснюється визначення стану ОВТ, які вийшли з ладу і обсягу робіт з їх відновлення.

Дії груп технічної розвідки командир орвп організовує на основі розпорядження начальника логістики. В якому указується:

кількість груп технічної розвідки, які створюються ремонтно-відновлювальною частиною;

час їх готовності;

маршрути висування в райони (пункти) розміщення до початку операції;

основні завдання;

райони або полоси дій (відповідальності);

порядок доповіді (надання донесень) про виконання поставлених завдань.

Групи технічної розвідки очолюються офіцерами орвп. До їх складу окрім солдатів і сержантів штатних підрозділів технічної розвідки включаються необхідні спеціалісти-ремонтники з інших підрозділів ремонтно-відновлювальної частини, хіміки-розвідники, сапери, а при необхідності – особовий склад з медичних підрозділів.

При підготовці орвп до операції створюються і готуються до дій групи технічної розвідки. З особовим складом проводяться інструктажі, показні і практичні заняття, на яких вивчаються способи орієнтування на місцевості і порядок ведення карт, іншій документації, особливості ведення розвідки, способи визначення технічного стану пошкоджених зразків ОВТ, обсягу відновлювальних робіт і маркування ОВТ, порядок позначення маршрутів, районів і підтримки зв'язку.

Штатна техніка підрозділів технічної розвідки, що формують групи, готується до тривалого використання по забезпеченню дій груп у відриві від своїх частин. При необхідності групи забезпечуються необхідними засобами зв'язку і додатковими засобами пересування.

У встановлений час групи технічної розвідки висуваються в вихідні райони (пункти), де вони розміщуються в готовності до дій в призначеній смузі (районі).

При підготовці оборонної операції групи технічної розвідки здійснюють розвідку і уточнення намічених шляхів евакуації, а також попередню розвідку районів організації ЗППМ. При розвідці шляхів евакуації групи технічної розвідки здійснюють пересування за вказаними маршрутах, вивчають їх стан і можливості використання для евакуації ОВТ. Одночасно вони здійснюють позначення розвіданих маршрутів і призначених районів зосередження ОВТ, які вийшли з ладу.

При виконанні завдань в ході оборонної операції групи технічної розвідки за розпорядженням відповідного старшого начальника висуваються із займаного району в місця масових втрат або зосередження зразків ОВТ, які вийшли з ладу.

В ході роботи групи технічної розвідки виявляють або уточнюють райони масових втрат або зосередження пошкоджених ОВТ, ведуть радіаційну, хімічну

і інші види розвідки місцевості і ОВТ, визначають їх приналежність, стан, характер і приблизний об'єм відновлювальних робіт. Крім того, групи технічної розвідки маркують зразки ОВТ, які підлягають першочерговому буксируванню або транспортуванню до місць ремонту, при необхідності надають невідкладну медичну допомогу екіпажам (розрахункам).

Маркування здійснюється написанням фарбою на борту корпусу (башті, рубки) зразка ОВТ букв, які вказують район евакуації, і цифр, що вказує черговість евакуації зразка.

Районами (пунктами) першочергової евакуації є ділянки прийому ОВТ в ремонт відповідних підрозділів полку, які позначаються; Р – ремонту ракетно-артилерійського озброєння, Б – бронетанкового озброєння і техніки, А – автомобільної техніки, І – інженерної техніки, Х – озброєння військ РХБ захисту, З – засобів зв'язку. Приклади маркування: Р1 – зразок необхідно евакуювати в підрозділ з ремонту ракетно-артилерійського озброєння в першу чергу, І 2 – зразок необхідно евакуювати в підрозділ з ремонту інженерної техніки в другу чергу і так далі.

При проведенні контрудару і в наступальній операції групи технічної розвідки діють в призначеній смузі безпосередньо за бригадами першого ешелону. Для прискорення робіт в районах масових втрат ОВТ або в великій смузі дій групи технічної розвідки можуть вислати технічні розвідувальні дозори.

При виконанні поставлених завдань групи технічної розвідки здійснюють взаємодію з органами технічної розвідки нижчестоящої ланки, органами управління логістичним забезпеченням військ і діючими в їх смузі ремонтно-евакуаційними частинами і підрозділами.

Командири груп ведуть необхідну звітну документацію, підтримують постійний зв'язок із органом управління логістичним забезпеченням і командиром полку та доповідають їм про виконання поставленого завдання. Про прийняте рішення і початок самостійних дій групи з урахуванням обстановки, що склалася, а також про виявлення районів масових втрат ОВТ доповідається негайно.

Для обліку і звітності про виконану роботу командири груп технічної розвідки ведуть робочу карту і журнал обліку ОВТ, що вийшли з ладу.

На карті відбиваються: вихідний район і маршрути виходу з нього; час зосередження; смуги або райони дій, відповідальності; об'єкти розвідки і терміни її ведення; район (точка) розміщення після виконання завдання; об'єкти технічного забезпечення військ в смузі дій групи; райони розміщення і розгортання підрозділів ремонтно-відновлювальної частини і евакуаційних груп; уточнені маршрути і шляхи евакуації; шляхи обходу важкопрохідних і заражених ділянок місцевості; виявлені райони масових втрат або зосередження пошкоджених ОВТ; кількість, приналежність ремонтно-евакуаційного фонду і його стан; розміщення і стан об'єктів місцевої промислової бази і місцевих ресурсів

У журналі обліку ОВТ, що вийшли з ладу, відображається: час виявлення і перевірки зразків; найменування, марки або індекси зразків ОВТ, їх номери і приналежність; рівень зараження зразків; стан екіпажів (розрахунків) і характер ушкоджень (застрявання) зразків; характер і обсяг ремонтно-евакуаційних робіт; прийняті заходи.

Евакуація ОВТ в ході операції здійснюється евакуаційними групами, які створюються із складу штатних евакуаційних підрозділів полку. При перегрупованні військ евакуація ОВТ, що вийшли з ладу, здійснюється засобами полку, виділеними до складу замикань похідних колон.

Евакуаційними засобами полку здійснюється також переміщення непрацездатних ОВТ при їх ремонті між підрозділами і ділянками ЗППМ.

Частина евакуаційних засобів полку може бути виділена (передана) військам для посилення їх евакуаційних засобів.

Основними завданнями евакуаційних груп є:

швидке виведення ОВТ, що підлягають ремонту, транспорту з ракетами, боєприпасами і іншими матеріальними засобами з районів (місць), яким погрожує захоплення противником, з районів (зон) поразки зброєю масового враження;

своєчасна доставка ОВТ, що вийшли з ладу, у райони відновлення боєздатності, до місць ремонту, в райони (місця) передачі засобам вищестоячої ланки, або на станції (пристані, порти) відвантаження;

витягування застряглих, засипаних, затонулих (під'їм перевернених) ОВТ; забезпечення подолання військами важкопрохідних ділянок місцевості (водних перешкод).

Завданнями евакуаційних засобів, що входять в замикання похідних колон, є:

евакуація машин, що перешкоджають руху, з маршрутів висунення військ і забезпечення подолання військами труднопрохідних ділянок місцевості;

витягування застряглих і підйом перевернених машин;

буксирування і транспортування пошкоджених ОВТ до місць ремонту, в райони зосередження військ або в місця їх передачі засобам вищестоячої ланки.

Евакуація ОВТ для ремонту здійснюється "на себе"; у райони розгортання ремонтно-відновлювальної частини евакуювалися тільки ті зразки, які ремонтуватимуться її частинами.

Дії евакуаційних груп полк організовує на основі відповідного бойового розпорядження з начальника логістики старшого начальника. В якому вказуються кількість і склад створюваних полком евакуаційних груп; смуги (райони) їх дій, час їх готовності; маршрути висунення і райони (пункти) розміщення на початок операції; основні завдання; шляхи евакуації і місця зосередження або передачі непрацездатних ОВТ; станції (порти, пристані) відвантаження ОВТ в капітальний ремонт.

Евакуаційні групи очолюються офіцерами (сержантами) евакуаційного підрозділу.

При підготовці полку до операції створюються і готуються до дій евакуаційні групи. При підготовці полку до забезпечення військ при перегрупованні з евакуаційного підрозділу, а за необхідності і з інших підрозділів виділяються евакуаційні засоби в замикання похідних колон.

З особовим складом проводяться інструктажі, показні і практичні заняття, на яких вивчаються особливості виконання завдань з евакуації ОБТ в умовах майбутніх дій. Особлива увага звертається на способи орієнтування на місцевості, підтримці зв'язку, дотримання правил виконання робіт і встановлених заходів безпеки.

В ході підготовки техніки евакуаційних груп основна увага приділяється перевірці комплектності і справності такелажного устаткування і зчіпних пристроїв.

У встановлений час евакуаційні групи висуваються в призначені вихідні райони, де вони розміщуються в готовності до виконання завдань з евакуації ОБТ в призначеній смузі (районі) дій. Тягачі, виділені на посилення евакуаційних підрозділів військових частин, висуваються в райони розміщення їх ремонтно-відновлювальних органів.

В ході бойових дій евакуаційні групи, отримавши інформацію від груп технічної розвідки, штабу полку або старшого начальника, висуваються із займаного району до місць зосередження пошкоджених зразків ОБТ, знаходження застряглих, затонулих або перевернутих машин, в райони (зони) масових втрат. Автотягачі можуть обходити важкопрохідні ділянки або пересуватися по дорогах паралельно шляхам евакуації.

При знаходженні евакуаційного фонду в районах, схильних до ударів противника, до нього висуваються броньовані тягачі, а неброньовані тягачі зупиняються на необхідному видаленні від району зосередження пошкоджених ОБТ і розміщуються з дотриманням заходів маскування.

Після прибуття евакуаційної групи в місця зосередження (розміщення) евакуаційного фонду командир групи організовує проведення необхідних підготовчих робіт, а потім витягування застряглих (затонулих), буксирування або транспортування пошкоджених зразків. При організації роботи командир групи передусім забезпечує виконання завдань, вказаних у бойовому розпорядженні відповідного начальника органу військового управління вищого рівня полку.

Організація ремонту ОБТ в орвп.

Організація ремонту озброєння полягає в технічній підготовці ремонту, прийомі озброєння в ремонт до видачі його з ремонту, безпосередньо в ремонті озброєння, а також в забезпечення запасними частинами і матеріалами.

Технічна підготовка ремонту - це комплекс організаційно-технічних заходів, що виконуються штабом, технічною частиною орвп, штабами підрозділів, командирами і інженерами ремонтних підрозділів з метою своєчасної готовності до роботи ремонту.

Технічна підготовка ремонту включає:

- планування ремонту;

- конструкторську підготовку ремонту;
- технологічну підготовку ремонту;
- матеріально-технічну підготовку ремонту;
- підготовку кадрів ремонтників.

Планування ремонту озброєння.

Планування ремонту в орвп полягає у визначенні об'єму і послідовності виконання робіт по комплексному і спеціалізованому ремонту озброєння і техніки у встановлені терміни відповідно до поставленого завдання. При плануванні ремонту враховується потреба у виготовленні і ремонті запасних частин (у тому числі блоків, вузлів, агрегатів і тому подібне), а також устаткування, інструменту, пристосувань і різного оснащення рухомих засобів ремонту.

Планування ремонту озброєння орвп на операцію здійснюється на основі розпоряджень старшого начальника.

При плануванні враховуються:

- наявність реального ремонтного фонду в орвп на момент складання плану ремонту;
- дані (донесення) технічної розвідки;
- прогнозовані втрати в операції;
- реальний фонд робочого часу ремонтних підрозділів орвп;
- наявність і технічний стан засобів ремонту.

Плануванням ремонту озброєння керує командир орвп. Основну роботу з планування виконує штаб орвп, який розробляє план ремонту полку і завдання ремонтним підрозділам, погоджує і направляє роботу штабів підрозділів, здійснює контроль за якістю і своєчасним виконання завдань з ремонту.

У штабі орвп розробляється план ремонту озброєння і техніки на період, встановлений бойовим розпорядженням старшого начальника.

План підписується начальником штабу полку і затверджується командиром.

Командир полку, на підставі розпоряджень старшого начальника, даних технічної розвідки і плану ремонту видає наказ на ремонт озброєння.

Визначення обсягу ремонтних робіт здійснюється на підставі норм часу на ремонт конкретних зразків озброєння, встановлених діючими наказами і керівними документами.

Післяопераційні норми часу на ремонт складальних одиниць (агрегатів, блоків, вузлів і тому подібне) і на ремонт і виготовлення деталей встановлюються відповідними управліннями КСЛ або відпрацьовуються службами полку на основі ремонтної документації і досвіду ремонту. Норми часу, відпрацьовані полком, затверджуються командиром.

Результати планування ремонту озброєння і техніки в полку доповідаються старшому начальнику по службі. Крім того, щодня командир полку доповідає встановленим порядком старшому по службі про хід

виконання плану ремонту озброєння і техніки в полку і про фактичні можливості полку з відновлення ОВТ.

Штаб полку на підставі затвердженого плану ремонту озброєння і техніки готує завдання ремонтним підрозділам полку, а також підрозділам, що виділяються в місця виходу з ладу озброєння і техніки для надання допомоги. У завданнях вказуються:

програма ремонту;

місце знаходження несправного озброєння;

час і місце прибуття ремонтних підрозділів (бригад, майстрів) для відновлення базових шасі і засобів рухомості озброєння, вбудованих агрегатів електроживлення, засобів зв'язку і хімічних приладів та порядок і терміни подачі цих складових частин у відповідні ремонтно-відновлювальні підрозділи орвп.

Для скорочення часу планування в полку і підрозділах повинна широко застосовуватися обчислювальна техніка.

Штаб ремонтного підрозділу з отриманням завдання з штабу полку розробляє план-графік ремонту озброєння і техніки. План-графік узгоджується з начальником штабу полку, підписується начальником штабу підрозділу і затверджується командиром ремонтного підрозділу.

З плану-графіка робляться виписки для кожного ремонтного підрозділу.

Командир ремонтної роти на підставі виписки з плану-графіка ремонту озброєння розробляє плани-завдання ремонту взводам, в яких вказуються номенклатура зразків озброєння, що підлягають відновленню, їх кількість і терміни відновлення.

Щодня командир ремонтної роти розраховує фонд робочого часу і доповідає встановленим порядком командирові батальйону про хід виконання плану-завдання і технічний стан засобів ремонту.

Командир ремонтного взводу (ремонтної бригади), отримавши завдання на ремонт озброєння і техніки, визначає завдання бригадам (відділенням, майстрам) які можуть видаватися у вигляді карток завдань. Картка ведеться, як правило, протягом планованого періоду і зберігається на робочому місці.

При розподілі завдань усередині підрозділу час на ремонт агрегатів, складальних одиниць і деталей встановлюється на підставі фактичної наявності несправностей в об'єкті ремонту за результатами дефектації і діючих в частині післяопераційних норм часу на ремонт агрегатів, складальних одиниць і деталей.

Про виконанні завдання старший бригади (майстер) доповідає керівникові робіт, який приймає виконану роботу і вказує в картці завдань фактично витрачене

Щодня у кінці робочого дня ЗКО (технік) роти, командири ремонтних-взводів (техніки) перевіряють виконання завдань, а після закінченні робіт проводять аналіз і підводять підсумки виконання плану, після підведення

підсумків картки завдань знищуються.

План ремонту озброєння і техніки в полку, плани - графіки і плани-завдання ремонтних підрозділів частини, завдання (картки завдань) ремонтним взводам (відділенням, бригадам) залежно від зміни умов можуть коригуватися, про що командири підрозділів доповідають вищестоящим начальникам (командирам).

Роботи з технічного обслуговування і ремонту штатних транспортних засобів планує начальник автомобільної служби орвп.

Він розробляє план експлуатації і ремонту автомобільного транспорту полку. На основі цього плану начальник автомобільної служби готує план-завдання відповідним підрозділам.

План експлуатації і ремонту автомобільного транспорту, план-завдання ремонтному взводу і план-графік технічного обслуговування і ремонту автотранспорту орвп складаються за формою встановленою відповідними керівними документами.

Роботи з технічного обслуговування і ремонту технологічного устаткування, оснащення і інструменту планують відповідні начальники служби полку на підставі плану ремонту озброєння і техніки орвп, діючих міжоглядових і міжремонтних термінів, фактичного напрацювання, устаткування і норм часу на виконання зазначених робіт.

Служби полку складають план-графік технічного обслуговування і ремонту устаткування ремонтних майстерень на місяць або інший термін (залежно від обстановки). План-графік затверджує заступник командира полку з озброєння - начальник технічної частини.

Після закінчення планованого періоду виконані плани-завдання підписуються командирами ремонтних рот і повертаються в штаб батальйону.

Результати роботи ремонтних рот заносяться в план-графік ремонтного батальйону на підставі нарядів про здачу відремонтованого озброєння приймальнику, при цьому фактичні витрати робочого часу на ремонт озброєння заносяться на підставі планів-графіків.

Виконані плани-графіки ремонтних батальйонів повертаються в штаб полку. Результати роботи батальйонів заносяться в план-ремонту озброєння і техніки полку.

Підсумки роботи полку за планований період розглядаються начальником штабу і доповідаються командиром орвп.

Командир орвп доповідає щодня відповідному начальнику органу військового управління вищого рівня про результати роботи частини донесеннями, передбаченими табелем термінових донесень.

Конструкторська підготовка ремонту

Конструкторська підготовка полягає:

в забезпеченні ремонту необхідною нормативно-технічною документацією,

в розробці і вдосконаленні спеціального оснащення, пристосувань, інструменту;

у розробці ескізів і робочих креслень на виготовлення деталей, вирішенні питань по заміні матеріалів чи комплектуючих елементів.

Конструкторська підготовка ремонту організовується відповідними службами орвп.

Технологічна підготовка ремонту

Технологічна підготовка ремонту включає:

- розробку технологічних процесів (карт) ремонту агрегатів, вузлів, блоків, деталей і зразків озброєння в цілому, а також виготовлення деталей;

- розробку поопераційних норм часу на ремонт складових частин і складальних одиниць зразків ОВТ, норм витрати запасних частин і матеріалів (за відсутності затверджених норм);

розробку пристосувань, інструменту і оснащення, що підвищують ефективність відновлення ОВТ та покращують якість ремонту;

вивчення, узагальнення і впровадження передового досвіду ремонту.

Матеріально-технічна підготовка ремонту

Основними завданнями матеріально-технічної підготовки ремонту є:

розробка заявок на ВТМ;

узагальнення заявок ремонтних підрозділів на необхідну кількість ВТМ для ремонту ОВТ;

планування виготовлення запасних частин і технологічної оснастки;

організація контролю за витрачанням і станом запасів ВТМ.

Забезпечення ремонту запасними частинами і матеріалами здійснюється відповідними службами старшого начальника за діючими Нормами ешелонування запасних частин і матеріалів.

Підготовка кадрів ремонтників

Підготовка кадрів здійснюється командиром орвп, його заступниками, командирами ремонтних підрозділів у відповідності з мобдокументами і включає:

підбір інженерів, техніків і майстрів у відповідності зі штатами ремонтних підрозділів і служб полку;

своєчасне навчання кадрів приписного складу шляхом проведення навчальних зборів з підготовки, перепідготовки і удосконаленню їх військово-технічних знань і навичок.

Прийом ОВТ в ремонт і видача його з ремонту. Облік і звітність

Прийом ОВТ в ремонт здійснюється відповідно до розпоряджень старшого начальника.

ОВТ поступає в ремонт, як правило, з екіпажам. При прийомі ОВТ складається приймальний акт і робляться записи в книзі обліку озброєння, що поступило в ремонт в орвп.

В окремих випадках ОВТ може прийматися в ремонт за рішенням

командира орвп, про що він доповідає старшому начальникові в донесенні.

ОВТ, що поступає в ремонт, перевіряється на безпеку (відсутність боєприпасів, спецпалива і тому подібне) і зараженість бойовими радіоактивними, отруйними речовинами або біологічними засобами

При необхідності ОВТ піддається дегазації, дезактивації і дезінфекції засобами орвп або військовими частинами, що здають озброєння в ремонт.

Разом з ОВТ, повинні здаватися формуляри (паспорти).

ОВТ, зібране на полі бою, допускається приймати в ремонт без формулярів (паспортів). В цьому випадку відповідні служби орвп видають дублікати формулярів (паспортів), які підписуються заступником командира орвп з озброєння або начальником відповідної служби.

ОВТ, предмет ремонту, доставляється в полк як правило, евакуаційними засобами полку, а також транспортом військових частин і попутним транспортом.

Відремонтване ОВТ передається військовим частинам або здається на відповідні склади за розпорядженнями старшого начальника по службі. Усі розпорядження, віддані усно, надалі підтверджуються письмово.

У розділі формуляру "Данні про ремонт виробу в ремонтних органах" мають бути записані номер військової частини, якій передано озброєння, вид і дату проведення ремонту.

Запис робиться командиром підрозділу, заступником з озброєння або техніком і скріплюється гербовою печаткою.

Відправка озброєння у війська або на склади здійснюється відповідно до вимог керівних документів.

Відремонтвані зразки ОВТ перед відправкою у війська дозавправляються ПММ та завантажуються визначеним видом боєприпасів за нормами згідно розпорядження старшого начальника.

Транспорт для перевезення несправного і відновленого ОВТ, охорона його в дорозі слідування вказуються, в розпорядженні.

Облік ОВТ, що поступає в ремонт, ведеться:

у штабі орвп - за склад, ремонтні підрозділи і за частину в цілому;

на технічному складі полку - за частину;

в штабі підрозділу – пономенклатурно за підрозділ в цілому;

у ремонтних ротах - по книзі обліку ремонту озброєння, за встановленою формою.

Облік запасних частин для ремонту озброєння ведеться:

у службах орвп – пономенклатурно за склад, ремонтні підрозділи і за частину в цілому;

на технічному складі підрозділу – пономенклатурно і відповідно до інструкції;

в ремонтних підрозділах (до роти включно) - в книзі обліку за відповідною формою.

Облік табельного озброєння, боєприпасів, технічних засобів ведеться в службі РАО частини.

Устаткування, інструмент і інше майно, що входять в комплект майстерень, спеціальних засобів технічного обслуговування і ремонту і інших технічних засобів частини, враховуються по відомостях комплектації цих майстерень і технічних засобів і в книги обліку не записуються.

Рухомі майстерні враховуються комплектно.

Облік табельного майна ведеться в усіх підрозділах полку до роти включно. У ротах облік матеріальних засобів ведеться в цілому за роту.

Виготовлені засобами частини деталі озброєння, запасні частини, інструмент і приладдя оприбутковують на підставі запису в книзі обліку-ремонті ОВТ.

Матеріальні засоби, отримані з місцевих ресурсів, і матеріальні засоби вітчизняного виробництва, зібрані на полі бою, оприбутковують на підставі актів комісії.

Списання з обліку устаткування, приладів, інструменту загального призначення і інвентарю, а також майна безстрокового користування здійснюється:

тих що прийшли в непридатність або після закінчення встановлених термінів експлуатації (придатності), якщо по своєму якісному (технічному) стану не можуть бути відремонтовані і використані по прямому призначенню, - по актах списання (устаткування і майно, що враховуються по номерах і технічному стані) або актах технічного стану;

тих що передчасно прийшли в непридатність, зіпсованих, втрачених в бойовій обстановці списуються з книг і карток обліку за інспекторськими посвідченнями порядком, встановленим діючими положеннями.

Регулярно (не рідше за один раз в місяць) командир підрозділу в книзі обліку ремонту озброєння повинен підводити підсумки по кількості відремонтованого озброєння і витрачених запасних частин і матеріалів.

На підставі записів в книзі обліку в ремонтному підрозділі складаються донесення за відповідною формою, за якими витрачені запасні частини і матеріали списуються з підрозділів. Узагальнені донесення за структурні підрозділи орвп надаються в відповідні служби частини.

Витратні матеріали (мастильні і обтиральні матеріали, артилерійські рідини, хімікати і інші витратні матеріали), що видаються по встановлених нормах виробничим підрозділам для догляду і збереження устаткування, списуються з обліку на підставі роздаточних відомостей на видачу цих матеріалів.

Облік експлуатації технічних засобів орвп ведеться у формулярах (паспортах) заводів-виробників. Формуляри (паспорти) на кожен технічний засіб ведуться особами, за якими воно закріплене.

Обсяг і склад звітності по виробничій діяльності орвп визначається

табелем термінових донесень відповідних служб і розпорядженнями старшого начальника.

Запис секретних зразків озброєння і найменувань майстерень в несекретних облікових і звітних документах робиться по умовних найменуваннях цих зразків (індексам).

5. ТЕХНОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВОГО (ПОЛЬОВОГО) РЕМОНТУ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Своєчасний ремонт і повернення до строю пошкоджених (несправних) зразків ОВТ залежить не тільки від організації і технологічної оснащеності ремонтно-відновлювального органу, але і від ступеня удосконаленості технології ремонту ОВТ.

Раціональна технологія ремонту є однією із найважливіших умов, що забезпечує швидке та якісне відновлення пошкоджених (несправних) зразків ОВТ і повернення його до ладу.

5.1 Організація збірного пункту пошкоджених машин.

Основні сили та засоби орвп розгортаються для відновлення озброєння та військової техніки на ЗППМ, який створюється на ділянці місцевості, на якій зосереджений або зосереджується ремонтний фонд. За рахунок сил і засобів полку може створюватись 1–2 ЗППМ з комплексного ремонту озброєння та військової техніки. Райони для ЗППМ повинні відповідати тактичним і технологічним вимогам.

До тактичних вимог належать: безпечне віддалення від лінії зіткнення військ і об'єктів вірогідного нападу противника; забезпечення розосередженого і прихованого розміщення озброєння та військової техніки, підрозділів батальйону (роти); забезпечення маскуванню й укриття особового складу, озброєння та військової техніки; відсутність радіаційного, хімічного, біологічного зараження і мінування місцевості; зручне розташування для організації надійної охорони й оборони; наявність зручних шляхів підходу і переміщення, що забезпечують швидкий вихід підрозділів.

До технологічних вимог належать: можливість розміщення елементів ЗППМ відповідно до технологічного процесу ремонту озброєння та військової техніки; наявність джерел води; можливість використання місцевої промислової бази і джерел електроенергії; наявність ділянок місцевості, які забезпечують випробування озброєння та військової техніки після ремонту; можливість ведення зварювальних робіт з найменшими затратами на маскуванню, а також виконання інших робіт.

Розташування ЗППМ у районах щільного проживання населення, поблизу об'єктів, які знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права, не допускається. Під час організації ЗППМ у населених пунктах потрібно вживати заходів щодо евакуації цивільного населення з районів розташування батальйону (роти).

Кожен підрозділ розгортає технологічне обладнання, виробничі намети і готує ділянки своїми силами. У першу чергу організовується охорона ЗППМ і розгортаються робочі місця, які потрібні для ремонту наявного ремонтного фонду.

У деяких випадках за рішенням командира УВ (с) для обладнання ЗППМ можуть виділятися сили і засоби інженерних підрозділів, для проведення спеціальної обробки озброєння та військової техніки – сили і засоби підрозділів РХБ захисту, а для охорони й оборони – бойові підрозділи.

У районі організації ЗППМ обладнуються ділянки: для приймання озброєння та військової техніки; ремонту озброєння, техніки і для спеціальних робіт; розміщення відремонтованих озброєння та військової техніки; розташування підрозділів забезпечення; випробування (вивіряння і пристрілювання) озброєння, інших систем зразків озброєння та військової техніки; місця для зберігання боєприпасів, військово-технічного майна, пального, мастильних та інших експлуатаційних матеріалів і матеріальних засобів; траса (ділянка місцевості) для пробігових випробувань; укриття для особового складу, озброєння та військової техніки, окопи для оборони ЗППМ (Додаток Г).

Ступінь обладнання ділянок та інших елементів ЗППМ визначається виходячи з умов обстановки і можливостей підрозділів.

Ділянка для приймання озброєння та військової техніки складається з постів і майданчиків, об'єднаних в пункт спеціальної обробки і пункт приймання озброєння та військової техніки в ремонт. Начальником ділянки призначають командира підрозділу регламентних робіт або іншого офіцера (сержанта).

Пункт спеціальної обробки організовується силами і засобами служби РХБ захисту полку, у разі неможливості виділення сил і засобів від служби РХБ захисту – силами і засобами батальйону (роти).

Пункт спеціальної обробки включає: контрольно-розподільний пост; майданчик спеціальної обробки; пост евакуації ураженого особового складу екіпажу (обслуги) і механіків-водіїв (водіїв) з машин; майданчики для озброєння та військової техніки з високим рівнем зараження.

Контрольно-розподільний пост організовується безпосередньо на шляху руху ремонтного фонду до виробничих ділянок з урахуванням пануючих вітрів на видаленні від них не менше 100 м.

Майданчик спеціальної обробки створюється поблизу контрольно-розподільного поста і джерела води; повинен мати нахил у протилежний від ЗППМ і джерела води бік або обладнуватися водозбірними (водовідвідними) спорудами.

Майданчик для ОВТ з високим рівнем зараження обладнується поодаль від шляху руху ремонтного фонду, на безпечному віддаленні від інших ділянок, постів і майданчиків ЗППМ.

Пункт приймання ОВТ в ремонт включає: пост миття; пост вивантаження ракет і боєприпасів, пост огляду ОВТ, майданчик для ОВТ, які очікують

ремонту або передачі засобам старшого начальника.

Пост миття по можливості розміщується поблизу джерела води на шляху руху незараженого ремонтного фонду до виробничих ділянок; обладнується засобами для миття (мотопомпа тощо)

Для роботи на посту огляду ОВТ виділяються фахівці різних ремонтних підрозділів. За наявності підручних засобів пост обладнується естакадою, оглядовою ямою, стелажем для інструменту та інвентарю.

Майданчик для ОВТ, які очікують ремонту або передачі засобам старшого начальника, створюється з таким розрахунком, щоб забезпечувалось зберігання ремонтного фонду та підхід евакуаційних засобів. Місця зберігання озброєння та військової техніки, які очікують ремонту або передачі засобам старшого начальника, створюються окремо один від одного.

Ділянки для ремонту ОВТ створюються по кількості спеціалізованих ремонтних підрозділів.

За рахунок сил і засобів орвп, розгорнутого на ЗППМ у повному складі, створюються ділянки з ремонту РАО, БТОТ, АТ, засобів інженерного озброєння, засобів зв'язку, озброєння і засобів радіаційного, хімічного і біологічного захисту, техніки тилу, засобів вимірювання.

До складу кожної ділянки входить кілька робочих постів, основу яких складають ремонтні взводи (відділення) зі спеціалізованого ремонту озброєння та військової техніки. Для розташування відділень потрібний район площею 400 – 900 м². На ділянках також можуть створюватись пости з ремонту електрообладнання, промивання складових очисників повітря, діагностики та інші пости.

За організацію робіт на ділянці відповідає командир підрозділу.

Ділянка спеціальних робіт, яка розміщується в центрі ЗППМ, організовується підрозділом спеціальних робіт. На ділянці створюються пости слюсарно-механічних, теплових робіт, з ремонту і зарядки акумуляторних батарей та інші пости залежно від організаційно-штатної структури і можливостей підрозділу. Площа для розгортання поста становить 100–200 м². Дана ділянка не організовується, якщо відповідні ділянки організовуються на ділянках ремонту ОВТ.

Майданчик для розміщення відремонтованих ОВТ створюється з урахуванням забезпечення їх збереження, можливості огляду і передачі машин представникам підрозділів.

Ділянка для розташування підрозділів забезпечення вибирається, як правило, у складках місцевості та інших місцях прихованого розміщення.

Місця для зберігання боєприпасів, військово-технічного майна, пального, мастильних та інших експлуатаційних матеріалів і матеріальних засобів обладнуються в місцях, які забезпечують їх охорону та зручні для своєчасного забезпечення підрозділів. Місця зберігання боєприпасів, пального і мастильних матеріалів машин, які перебувають у ремонті, розташовують поблизу робочих постів (місць ремонту озброєння та військової техніки) з урахуванням можливості їх використання під час оборони ЗППМ.

Траса (ділянка місцевості) для пробігових випробувань вибирається на пересіченій місцевості окремо для гусеничних і колісних машин, не повинна перетинати основні технологічні вантажопотоки.

Ділянки випробувань (вивіряння і пристрілювання) озброєння й інших систем зразків озброєння та військової техніки обирають поблизу ділянок для ремонту озброєння та військової техніки або траси (ділянки місцевості) для пробігових випробувань. Глибина і ширина ділянки мають забезпечувати вивіряння і холодне пристрілювання озброєння відремонтованих машин з урахуванням дотримання вимог заходів безпеки.

Укриття й окопи на місцевості відривають з урахуванням організації охорони і кругової оборони району розміщення ЗППМ. Для зменшення обсягу інженерних робіт при розміщенні підрозділів використовуються природні укриття, а також штучні укриття, залишені військами, які вели бойові дії в цьому районі.

При розгортанні ремонтного підрозділу на відповідній ділянці на ЗППМ необхідно:

- розміщувати підрозділ з урахуванням технологічної послідовності ремонту озброєння, спеціалізації і взаємодії підрозділів, а також з урахуванням можливостей кабельної електричної мережі;

- розміщувати автомобілі і намети розосереджено, використовуючи захисні властивості місцевості і враховуючи можливість швидкого виходу з району розгортання при загрозі нападу противника;

- між майстернями залишати інтервали не менше 10 м, а між наметами і майстернями - не менше 15 м; при необхідності допускається встановлювати майстерні на відстані 1,5-2 м одна від другої, сполучаючи їх між собою перехідними містками, виготовленими з підручного матеріалу. Майстерні можуть розміщуватися впритул до намету 6x12 м у їх входів, при цьому між кузовом майстерні і наметом встановлюється брезентовий тамбур (з комплекту намету);

- майстерні, в яких виконуються роботи, які вимагають підвищеної чистоти (ремонт оптичних, електронно-оптичних, механічних приладів і тому подібне), розташовувати в місцях, найбільш захищених від вітру і пилу;

- електростанції встановлювати в центрі електричних навантажень;

- пальне і змашувальні матеріали розміщувати в укриттях на відстані не менше 50 м від найближчого намету (майстерні);

- запас боєприпасів розміщувати на окремому майданчику або в укритті на безпечній відстані від найближчого намету (майстерні).

Пункт управління полком (ЗППМ) розгортається в районі, що забезпечує зручність підтримки надійного зв'язку з підрозділами, управління ними на місці і в період висунення їх із займаного району розгортання.

Управління полком (ЗППМ) в районі здійснюється, як правило, особистим спілкуванням, через офіцерів штабу, рухомими і проводовими засобами зв'язку. Радіозасоби працюють тільки в режимі прийому, робота їх на передачу дозволяється тільки для оповіщення.

Пункти господарського постачання, медичний пункт розгортаються поблизу джерел води в місцях, не протипоказаних в санітарно-епідемічному відношенні.

Ремонт ОВТ на ЗППМ проводиться відповідно до розпорядження старшого начальника по службі. Ремонт ОВТ організовується цілодобово, позмінно з максимальним використанням можливостей штатних і доданих сил і засобів.

5.2. Технологічний процес ремонту зразків ОВТ

Технологічний процес ремонту зразків ОВТ – це складний виробничий процес, який включає до себе велику кількість різних заходів, що виконуються у визначеній послідовності з метою приведення ОВТ до технічно справного стану.

До них відносяться ремонтно-відновлювальні роботи, які виконуються безпосередньо на зразках ОВТ, а також різні додаткові заходи, які пов'язані з організацією робіт (підготовка майданчиків, розгортання засобів ремонту, організація і планування ремонтно-відновлювальних робіт, забезпечення військово-технічним майном тощо).

Таким чином, до поняття технологічний виробничий процес ремонту зразків ОВТ входять всі сторони практичної діяльності ремонтно-відновлювального органу підрозділу, військової частини, оперативного командування (оперативного угруповання військ).

Технологічним процесом ремонту зразків ОВТ називається та частина виробничого процесу, яка безпосередньо пов'язана з виконанням робіт щодо усунення несправностей на зразках ОВТ, агрегатах, механізмах і вузлах.

Технологічний процес ремонту зразків ОВТ складається з окремих етапів, кожний з яких здійснює ряд операцій, які виконуються у визначеній послідовності.

Технологічний процес ремонту повинен забезпечувати мінімальний час перебування зразків ОВТ у ремонті і разом із тим, забезпечити високу якість ремонту.

Час знаходження зразка ОВТ у ремонті може бути значно зменшено за рахунок застосування агрегатного методу ремонту, а також широкого впровадження засобів механізації та автоматизації трудомісткість виробничих процесів.

Висока якість ремонту зразків ОВТ забезпечується застосуванням передових способів відновлення деталей, якісною їх збіркою, а також високою організацією технічного моніторингу на всіх етапах ремонтно-відновлювальних робіт.

Вихідними даними для розробки технологічних процесів ремонту зразків ОВТ, їх агрегатів, механізмів і вузлів є:

креслення на зразки ОВТ, які ремонтуються;

технічні умови на ремонт;
характеристика стану зразків ОВТ, які підлягають ремонту;
умови робіт і виробничі можливості ремонтно-відновлювального органу, для якого розроблюється технологічний процес;
дані про новітні досягнення науки і техніки, а також застосування передового досвіду у галузі технології ремонту ОВТ.

Креслення і технічні умови на ремонт ОВТ є основними документами, у відповідності, із якими будується технологічний процес і визначається послідовність виконання робіт.

Інші вихідні дані також впливають на побудову технологічного процесу, але у меншому ступені. Так, технічні умови встановлюють вимоги до якості ремонту, а отже, визначають послідовність моніторингу у процесі ремонту.

Характеристика стану зразків ОВТ і вид ремонту визначають номенклатуру і трудомісткість робіт, а також впливають на побудову технологічного процесу.

Технологічний процес ремонту залежить від виробничих можливостей ремонтно-відновлювального органу, технічної характеристики устаткування, яким воно володіє, а також від технології ремонту ОВТ.

Новітні досягнення у галузі технології ремонту ОВТ дозволяють розробити процес, який забезпечує високу якість ремонту, а виробничі можливості і технологічна оснащеність – реалізує його на практиці.

У відповідності з класифікацією видів ремонту ОВТ – технологічні процеси поточного ремонту, середнього, капітального та аварійного ремонтів ОВТ, які відрізняються один від одного обсягом і змістом робіт.

5.3. Організація виробничого процесу ремонту ОВТ в військових (польових) умовах

Відповідно до прийнятої термінології ремонтно-відновлювані роботи виконують у ремонтно-відновлювальному органі, які залежно від умов роботи поділяються на стаціонарні (ремонтні підприємства, заводи промисловості тощо) і рухомі (пересувні), що виконують ремонт у військових (польових) умовах).

Організація ремонту ОВТ у загальному випадку передбачає створення ремонтно-відновлювальних органів, які укомплектовуються необхідною кількістю спеціалістів-ремонтників певної кваліфікації, забезпечуються засобами технологічного оснащення для ремонту відповідних зразків ОВТ, створюються необхідні виробничі майданчики, забезпечуються нормативно-технічною (ремонтною, експлуатаційною) документацією, ЗІП і МтЗ за класами постачання.

Організація виробничого процесу в ремонтно-відновлювальних органах повинна раціонально поєднувати усі елементи технологічного процесу (особовий склад, засоби і предмети праці, технологія), щоб забезпечити повне

використання ресурсів ремонтно-відновлювального органу і виконання ремонту в найкоротші терміни з мінімальними витратами сил і засобів ТОіВ.

Першою особливістю виробничого процесу є те, що основу виробничого процесу складають не технологічні процеси вироблення, а процеси дефектування, діагностування і ремонту несправних агрегатів, механізмів, вузлів та деталей.

При цьому через випадковий розподіл величини і характеру зносу (відмов) процес ремонту несправних агрегатів, механізмів, вузлів та деталей має індивідуальний характер.

Іншою принциповою, але не менш важливою особливістю виробничого процесу є те, що на відміну від промислових підприємств, які не займаються ремонтом, в процесі освоєння ремонту нових зразків ОВТ та їх комплектуючих практично не можна вносити зміни в їхню конструкцію в інтересах поліпшення технологічності їх ремонту.

Методи і рівень організації виробничого процесу в ремонтно-відновлювальних органах залежать від масштабів виробництва, номенклатури зразків ОВТ, що ремонтуються, кількості та якості технологічного устаткування, особливостей технології ремонту і тривалості виробничого циклу.

Основними елементами організації виробництва більшості ремонтно-відновлювальних органів є:

- організація виробничих процесів;
- підготовка виробництва;
- організація праці;
- моніторинг за якістю ремонту.

Виробничий процес – сукупність дій особового складу і знарядь виробництва, які необхідні РВО для ремонту зразків ОВТ.

Найважливішим завданням організації виробничого процесу РВО є забезпечення ремонту у встановлені терміни в заданій трудомісткості, із заданою номенклатурою та якістю при раціональнішому використанні виробничих ресурсів у ремонтно-відновлювальних органах.

Виробничий процес, організовуваний у ремонтно-відновлювальних органах, повинен включати такі основні організаційні, технічні і технологічні заходи:

розроблення і виконання необхідних технологічних процесів ремонту ОВТ;

забезпечення виробництва засобами технологічного устаткування та нормативно-технічною документацією, яка необхідна для ремонту ОВТ;

гарантоване матеріальне забезпечення РВО (постачання матеріалами, запасними частинами, комплектуючими агрегатами, механізмами, вузлами і деталями);

технічний моніторинг за якістю виконання технологічних операцій на всіх стадіях ремонту ОВТ;

своєчасне постачання матеріалів, агрегатів, механізмів, вузлів і деталей,

складальних одиниць у процесі ремонту ОВТ;

своєчасне технічне обслуговування робочих місць.

Зразки ОВТ є складними виробами, які складаються з великої кількості вузлів, агрегатів, механізмів і деталей різного призначення, виду і розміру. Тому їх ремонт є складним виробничим процесом, який поділяється на прості і часткові процеси ремонту.

Схема технологічного процесу середнього ремонту озброєння і військової техніки агрегатним та індивідуальним методами наведено в Додатках А і Б.

У ремонтно-відновлювального полку виробничий процес (технологічний процес) середнього ремонту озброєння і військової техніки агрегатним та індивідуальним методами наведено в Додатках А і В.

Часткові процеси, у свою чергу, поділяються на технологічні операції. Технологічна операція – закінчена частина технологічного процесу, що виконується на одному робочому місці.

Процес ремонту ОВТ зазвичай організовується шляхом паралельного виконання часткових виробничих процесів, що дає змогу звести до можливого мінімуму загальну тривалість ремонту ОВТ.

Виробничий цикл ремонту ОВТ – це проміжок часу від початку ремонту ОВТ до повного закінчення ремонту і передачі в підрозділи військових частин. Інакше кажучи, виробничий цикл - це календарний період часу, протягом якого зразок ОВТ проходить усі стадії виробничого процесу від першої виробничої операції (розбирання на вузли і деталі) до передачі відремонтованого зразка ОВТ підрозділу військової частини, де він знаходиться на обліку.

Скорочення виробничого циклу дає можливість ремонтно-відновлювальному органу виконати завдання з меншою трудомісткістю незавершеного виробництва. Будь-яке скорочення виробничого циклу є важливою умовою для підвищення бойової готовності військових частин (підрозділів). Чим менше виробничий цикл ремонту зразка ОВТ, тим менше зразок ОВТ буде перебувати в непрацездатному стані.

Тривалість виробничого циклу залежить від багатьох чинників, зокрема від складності і трудомісткості ремонту зразка ОВТ, рівня складності ОВТ і технології ремонту, механізації та автоматизації основних і допоміжних операцій.

Значно впливає на тривалість виробничого циклу також рівень організації виробничих процесів, ефективність організації праці, безперебійність постачання МтЗ. Чим вище рівень організації виробництва, тим коротше виробничий цикл.

5.4. Принцип організації виробничого (технологічного) процесу ремонту зразків ОВТ

До основних принципів раціональної організації виробничого (технологічного) процесу відносяться:

спеціалізація – розподіл ремонтно-відновлювальних підрозділів, які виконують ремонт і здійснюють один або кілька певних виробничих процесів

(циклів);

паралельність - паралельне (одночасне) виконання окремих складових виробничого процесу, тобто створення широкого фронту робіт з ремонту ОВТ;

пропорціональність – завершеність ремонту заданої кількості зразків ОВТ в одиницю часу в усіх складових виробничого (технологічного) процесу. Це досягається тим, що призначені для виконання окремих часткових процесів робочі місця або устаткування пропорційні їх трудомісткості;

прямоточність - найкоротший шлях проходження зразком ОВТ усіх стадій і операцій виробничого (технологічного) процесу;

безперервність – організацій виробничого (технологічного) процесу, при якій кожна наступна операція одного і того ж процесу повинна розпочинатися відразу після закінчення попередньої без будь-якого перерву в часі, при цьому забезпечується безперервна (без простоїв) робота устаткування і спеціалістів-ремонтників.

профілактика - своєчасне технічне обслуговування засобів ТО, діагностування і ремонту для запобігання аваріям і простоям або будь-яких інших відхилень від нормального ходу виробничого (технологічного) процесу.

Стандартизація та уніфікація - застосування комплексу заходів, призначених для ліквідації необґрунтованого різноманіття елементів виробничого (технологічного) процесу.

На підставі виробничих циклів складаються графіки ремонту ОВТ, уточнюються заходи матеріального забезпечення, визначаються трудомісткість робіт на зразках ОВТ, яке не відремонтоване, а також необхідні додаткових майданчиків і ділянок.

Тривалість виробничого (технологічного) циклу може бути скорочена двома шляхами: удосконаленням технологічного устаткування і технології ремонту та підвищенням рівня організації виробництва.

Удосконалення технологічного устаткування і технології ремонту впливає на всі елементи виробничого (технологічного) циклу, особливо на скорочення часу технологічних операцій, що досягається спеціалізацією ремонтно-відновлювальних органів і їх підрозділів, оснащенням їх високопродуктивним устаткуванням і спеціальним оснащенням, впровадженням передових технологій.

Спеціалізації підрозділів орвп. У ремонтно-відновлювальних підрозділах полку можуть застосовуватися технологічна, предметна і змішана форми спеціалізації підрозділів.

До технологічної форми належать підрозділи, які спеціалізуються на виконанні певних технологічних процесів, наприклад розбирання і дефектування, ремонту, складання і налаштування, механічної обробки, ковальсько-пресових робіт.

До предметної форми спеціалізації технологічних процесів належать підрозділи, у яких ремонтуються агрегати, механізми, вузли, і блоки, для чого застосовуються різноманітні технологічні процеси та операції.

У разі предметної форми спеціалізації найбільшою мірою забезпечується

вимога прямоточності виробничого процесу, оскільки технологічне устаткування встановлюється під час технологічного процесу, предмети праці здійснюють незначні переміщення, спрощуються планування ремонту, можливе застосування найбільш прогресивних технологічних процесів.

У ремонтно-відновлювальному полку застосовується змішана форма спеціалізації, у якій поєднується технологічна і предметна форми спеціалізації.

5.5. Підготовка зразків ОВТ до ремонту

Під час прийманні зразка ОВТ до ремонту, виконуються роботи з підготовки його до ремонту, що включають операції, які подані схематично в Додатку А і Б.

В умовах застосування засобів масового ураження моніторинг ступеня зараженості ремонтного фонду має виключне значення, оскільки сучасне виявлення та усунення зараження попереджує особовий склад орвп і військових частин від захворювання променевою хворобою і різного роду отруєння.

Ступінь зараженості зразка ОВТ контролюється силами і засобами підрозділів орвп.

Сучасні рухомі ремонтно-відновлювальні підрозділи, оснащені приладами для ведення радіаційної розвідки, замірів рівня радіації, а також приладами для дезактивації і дегазації зразка ОВТ, який надходить до ремонту.

Дозиметричний моніторинг і хімічну розвідку зразків ОВТ ремонтного фонду виконують на місці виведення їх із ладу або у районі ЗППМ.

Ці операції можуть бути повторені і в процесі демонтажу зразка ОВТ, тому, що при первинному моніторингу і спеціальній обробці не завжди вдається виявити і повністю усунути з важкодоступних агрегатів МТВ радіоактивні і хімічні речовини.

Якщо, ступінь зараженості радіоактивними речовинами перевищує встановлені норми, то зразок ОВТ підлягає дезактивації при будь-якому ступені зараженості хімічними речовинами.

Спеціальна обробка пошкоджених (несправних) зразків ОВТ може бути частковою або повною.

До часткової спеціальної обробки прибігають звичайно, при поточному ремонті на місці виведення зразка ОВТ з ладу або перед евакуацією (транспортуванням) на ЗППМ після виходу з зараженої місцевості. У процесі часткової спеціальної обробки очищувати тільки ті поверхні деталей, із якими ремонтники будуть стикатися при усуненні несправностей.

При середньому ремонті зразків ОВТ на ЗППМ, які заражені радіоактивними і хімічними речовинами, підлягають повній спеціальній обробці.

Спосіб часткової і повної спеціальної обробки визначається характером і ступенем зараженості зразків ОВТ, його конструктивними особливостями, а також метеорологічними умовами і часом, який відведено на обробку.

ОВТ, яке пройшло спеціальну обробку, надходить на пост технічного огляду і прийому до ремонту, де визначається наступний маршрут його руху. Якщо ОВТ, буде ремонтуватися, у даному ремонтно-відновлювальному органі, то воно приймається до ремонту і встановлюється на робочий пост для заміни несправних деталей, вузлів та агрегатів.

Якщо зразок ОВТ, не буде ремонтуватися у орвп, то він повинен бути встановлений на майданчику ремонтного фонду, де підлягає подальшій передачі РВО вищого органу військового управління.

Порядок здавання і приймання зразка ОВТ до ремонту у воєнний час:

здавання до ремонту в орвп зразка ОВТ здійснюється за розпорядженням начальника озброєння ОК (КСЛ, ОУВ) або за нарядом, який виписаний у відповідній службі озброєння ОК (КСЛ, ОУВ) у відповідності до наданих військовими частинами Актів технічного стану, їх донесень або заявок;

за прийняте до ремонту ОВТ командир ремонтного підрозділу орвп ставить підпис в Актах технічного стану або нарядах;

в ході ведення бойових дій (здійснення маршу, переміщення тощо) командир ремонтного підрозділу орвп може приймати ОВТ до ремонту самостійно з наданням доповіді відповідним начальникам та оформленням прийому, при цьому Акт технічного стану зразка ОВТ складається командиром ремонтного підрозділу в одноосібному порядку (з наданням примірника Акту технічного стану до органу військового управління для виписування наряду на ремонт);

все ОВТ, яке надходить до ЗППМ обліковується в ремонтних підрозділах в книгах обліку виконання ремонту ОВТ та іншого військового майна.

В умовах мирного часу поточний ремонт зразка ОВТ виконується у ремонтно-відновлювальному підрозділі полку за розпорядженням (нарядом) заступника командуючого з логістики (начальника озброєння, начальника служби забезпечення), документальне оформлення ремонту зразка ОВТ здійснюється у відповідності з вимогами наказу Міністерства оборони України від 17.08.2017 року №440 "Про затвердження інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України".

Основним документом, який визначає необхідність відправлення зразка ОВТ до середнього або капітального ремонту у мирний час є зведений річний план експлуатації та виходу в ремонт ОК (Річний план експлуатації та виходу в ремонт військової частини), на підставі якого комісією військової частини складається акт технічного стану зразка ОВТ.

При середньому ремонті зразка ОВТ разом з актом технічного стану та іншими документами направляються до орвп. При ремонті зразка ОВТ поза військовою частиною на підставі акту технічного стану відповідної служби (ракетно-артилерійської, бронетанкової, автомобільної тощо) оперативним командуванням (об'єднаним угрупованням військ) виписується наряд на ремонт зразка ОВТ.

Зразок ОВТ, який підлягає ремонту поза військовою частиною повинен

бути повністю укомплектованим. Забороняється знімати зі зразка ОВТ справні агрегати, вузли і деталі перед відправкою його до ремонту.

5.6. Демонтаж агрегатів, механізмів, вузлів і деталей зразків ОВТ

Демонтаж агрегатів, механізмів, вузлів і деталей зразків ОВТ є одним із найвідповідальніших етапів технологічного процесу ремонту. Організація та якість демонтажу агрегатів, механізмів, вузлів і деталей зразків ОВТ виявляє суттєвий вплив на тривалість, трудомісткість і вартість ремонту.

Послідовність і, трудомісткість демонтажу агрегатів, механізмів, вузлів і деталей зразків ОВТ визначаються видом ремонту. Зразки ОВТ підлягають лише частковому демонтажу при заміні несправних вузлів та агрегатів, тому послідовність демонтажу зразка ОВТ залежить від того, які механізмів, вузли та агрегати необхідно замінити.

Обсяг демонтажно-монтажних робіт при військовому (польовому) ремонті зразка ОВТ на БМП–2 складає 75-85% всіх робіт, із яких безпосередньо монтажно-демонтажні роботи складають до 90%, слюсарно-налагоджувальні – 3–5% і центровочно-регулювальні роботи – 5-7%, відповідно.

Для виконання робіт з ремонту ОВТ складається операційна картка, в основу якої покладається технологічний процес, який визначений у відповідній літературі з проведення військового ремонту на кожному зразок ОВТ (з урахуванням особливостей організації виробничого процесу, наявності виробничого обладнання та устаткування). Значна трудомісткість демонтажно-монтажних робіт викликає необхідність механізації основних і додаткових операцій.

До основних операцій відноситься демонтаж і монтаж різьбових з'єднань, підшипникових вузлів, регулювальні та інші роботи. До додаткових операцій відносяться пересування і підйом агрегатів, механізмів і вузлів, які знімаються, установка і кріплення їх на підставку.

Черговість та ефективність демонтажно-монтажних робіт, в основному, визначаються їх, трудомісткістю. Найбільш трудомісткими операціями є демонтаж і монтаж різьбових і пресованих з'єднань, центровочно-регулювальні роботи та інші. Тому механізація цих видів робіт набуває великого значення.

Частка часу, який витрачається на допоміжні операції також значна і є визначним резервом у знаходженні загальної трудомісткості демонтажно-монтажних робіт.

У ремонтно-відновлювальному підрозділі орвп велика частина основних і допоміжних операцій механізована. Так, при демонтажі і монтажі різьбових з'єднань застосовується ручний та електричний механізований інструмент, як з комплектом змінних голівок КС-4 єдиного комплекту спеціальних ключів (ЄКСК), так і з комплектом торцевих ключів "Гаро".

Застосування ручного та електричного інструмента дозволило значно

підвищити продуктивність праці. Практика показує, що при застосуванні стандартного механізованого інструмента час, який необхідний на виконання операцій, скорочується в 5-6 разів у порівнянні з виконанням цих робіт вручну.

Демонтаж і монтаж підшипникових вузлів і пресових з'єднань механізують шляхом застосування знімачів, захватів і затискних пристосувань із використанням універсальних і спеціальних пресів. Для зняття деталей і вузлів із гарантованим натягом застосовують спеціальні пристрої із приводом, який створює зусилля до 20 т.

У орвп механізовані не тільки основні, але і допоміжні операції. Так, для зняття і пересування агрегатів і вузлів при ремонті зразків ОВТ застосовують різні підйомні засоби.

При монтажі зразка ОВТ зняті агрегати і вузли встановлюються, а при необхідності і закріплюються на спеціальних підставках. При виборі кранів і підставок керуються звичайно умовами роботи і масою агрегатів і вузлів, які знімаються.

У орвп всебічно використовуються крани (кран-стріли) вантажопідйомністю 1,5 т та універсальні підставки, які виготовлені із труб.

5.7. Монтаж агрегатів, вузлів і деталей зразків ОВТ після ремонту

Монтаж є завершальним і найбільш відповідальним етапом процесу ремонту зразків ОВТ. Від якості виконання монтажних робіт у багато чому залежить надійність роботи зразків ОВТ при їх наступній експлуатації.

У процесі монтажу зразка ОВТ необхідно:

правильно установити агрегати (вузли) і взаємно відцентрувати їх;

забезпечити незмінність установки і центрівки агрегатів і вузлів при експлуатації зразка ОВТ шляхом надійного їх кріплення і фіксації установочними болтами;

відрегулювати приводи керування агрегатами і вузлами.

Монтаж зразка ОВТ у процесі ремонту має свої специфічні особливості, які забезпечують точність розташування агрегатів і вузлів на зразку ОВТ і визначену послідовність виконання ремонтних операцій.

Точність взаємного розташування вузлів та агрегатів на зразку ОВТ, звичайно, досягається високою точністю взаємного розташування установчих поверхонь під агрегати і вузли, а також використання різних компенсаторів, які передбачені у конструкції зразка ОВТ (регульовальні прокладки, пружини, зазори у з'єднувальних сполученнях елементів, тощо), які дозволяють змінювати положення того або іншого агрегату і вузла.

Задана точність взаємного положення установчих поверхонь забезпечується технологічно при виготовленні або капітальному ремонті корпусу.

У підрозділах орвп контролюється взаємне розташування базових та

установчих поверхонь. Що торкається компенсаторів різного роду, то вони широко застосовуються при ремонті зразка ОВТ. Пояснюється це тим, що при військовому (польовому) ремонті замінюються тільки несправні агрегати, механізми, і вузли.

Заміна одного або декількох агрегатів, механізмів і вузлів викликає необхідність центрування їх з агрегатами, механізми і вузлами, які не були замінені, що у свою чергу при військовому (польовому) ремонті забезпечується тільки за рахунок застосування різного роду компенсаторів.

Послідовність операції монтажу при військовому (польовому) ремонті зразка ОВТ суворо визначена. Якщо на зразку ОВТ, який ремонтується демонтується ходова частина і зразок установлюється на підставки, то спочатку монтують ходову частину і систему підресорювання на корпусі, що установлений на підставках, а установка і центрування агрегатів і вузлів виконується після того, як зразок ОВТ буде знято з підставок та встановлено на власну ходову частину. Цих умов необхідно дотримуватись, так як при статичному навантаженні днища корпусу положення конструктивних вузлів, які мають установочні поверхні, змінюються, отже змінюється і положення агрегатів, що впливають на точність їх центрівки. Такий випадок, характерний для ремонтно-відновлювального органу, який працює у стаціонарних умовах.

У військових (польових) умовах зразок ОВТ не вивішується на підставках. Більшість елементів підвіски навантажені, тому у даному випадку центрувати агрегати і вузли можна безпосередньо після їх установки, без попередньої виставки і кріплення.

У загальному випадку монтаж зразка ОВТ може виконуватися у такій послідовності:

- монтаж ходової частини;
- перевірка взаємного положення установчих поверхонь;
- установка основних агрегатів у корпус;
- остаточна перевірка взаємного центрування агрегатів.

При монтажі ходової частини зразка ОВТ необхідно дотримуватися наступних вимог:

- правильно установити кутове положення балансирів;
- точно виставити балансири по колії, тобто у горизонтальному положенні;
- правильно затягнути підшипники і забезпечити надійне ущільнення і стопоріння деталей.

монтаж ходової частини зразка ОВТ повинен починатися з моніторингу установчих поверхонь корпусу.

Перевірка взаємного положення установчих поверхонь (про що було викладено вище) має велике значення не тільки для агрегатів і вузлів моторно-трансмійного відділення, але і для вузлів і деталей ходової частини.

Правильне положення установчих поверхонь деталей корпусу забезпечує

при монтажу ходової частини:

- паралельність опорних катків;
- точну колію опорних катків;
- необхідний кут розвалу опорних катків у вільному стані.

Послідовність установки і взаємного центрування агрегатів залежить, насамперед від розташування вихідних технологічних баз (поверхонь) для моніторингу взаємного розташування установчих поверхонь під основні агрегати, тобто від конструктивних особливостей зразка ОВТ.

Поряд із цим, суттєве значення має вид ремонту і обсяг виробничих робіт. У ремонтно-відновлювальному полку при заміні основних агрегатів необхідно орієнтуватися на основний базовий агрегат.

Відповідним етапом технологічного процесу ремонту зразків ОВТ є випробування їх після ремонту. Випробування після ремонту проводиться з метою:

- перевірки якості установки, центрування і кріплення агрегатів, вузлів і деталей;
- перевірки роботи механізмів (у тому числі і керування);
- приробки деталей, вузлів та агрегатів;
- перевірки динамічних властивостей машини.

У ремонтно-відновлювальному органі відремонтовані зразки ОВТ випробуються у два етапи. Спочатку виконуються стаціонарні випробування, а потім пробігові.

5.8. Заміна несправних агрегатів і вузлів при військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ

При військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ можуть замінитися будь-які несправні агрегати, механізми і вузли у відповідності з встановленими технологічними процесами, які описані у порадниках з військового ремонту відповідних зразків ОВТ. При цьому, на кожен марку машини існують свої технологічні процеси заміни, які їй властиві.

Разом із тим, основні принципові положення, які визначають порядок заміни агрегатів, механізмів і вузлів, має багато загального для зразків ОВТ всіх марок.

Розглянемо, декілька детально порядок заміни основних агрегатів і вузлів у орвп.

5.9. Заміна агрегатів моторно-трансмісійного відділення

Агрегати моторно-трансмісійного відділення підлягають заміні тільки у тому випадку, якщо вони мають дефекти, які не можуть бути усунені на місцях їх кріплення у корпусі зразка ОВТ.

Процес заміни агрегату включає до себе:

підготовку зразка ОВТ до заміни агрегату;
 зняття несправного агрегату;
 підготовку МТВ зразка ОВТ до установки агрегату, який демонтується;
 підготовку агрегату до установки у корпус зразка ОВТ;
 установлення агрегату;
 відцентрувати агрегат на зразку ОВТ (при необхідності);
 надійно закріпити агрегат на зразку ОВТ.
 Підготовка зразка ОВТ до ремонту у даному випадку буде включати:
 постановку його на робочий пост;
 зливання охолоджуючої речовини і ПММ;
 виконання часткового розбронювання, яке необхідне для демонтажу агрегату.

Демонтаж агрегату буде включати:

роз'єднання його із сумісними агрегатами, а також постаментом, на якому він кріпиться;

зачалення і виймання його з корпусу зразка ОВТ.

Підготовка МТВ до постановки нового агрегату буде включати:

огляд агрегатів, які не замінюються;

перевірку точності положення установчих поверхонь під двигун і КПП (БКП);

усунення виявлених несправностей.

Підготовка двигуна, КПП до установки буде міститися у доукомплектованні їх, необхідними деталями і вузлами, які є приналежністю зразка ОВТ, а не агрегату, який встановлюється.

5.10. Заміна агрегатів озброєння зразка ОВТ

Військовий (польовий) ремонт артилерійського озброєння відповідних зразків ОВТ включає наступні роботи:

заміну гармати;

заміну цапф;

заміну протівідкатних пристроїв;

заміну підйомного механізму.

Гармата замінюється, якщо пошкоджені деталі і вузли, не можуть бути усунені без демонтажу системи. До таких пошкоджень відносяться роздутість, погнутість, розриви ствола або пробійни у трубі гармати. Основою для заміни також є викришування нарізів у каналі ствола, які порушують нормальну стрільбу.

Цапфи гармати замінюються при осьовому люфті гармати більш 1,4 мм або при радіальному – більш 0,1 мм.

При порушенні нормального відкоту і накату, тобто з'явлення відказів, які викликані бойовими пошкодженнями або зношуванням, замінюються

протівідкатні пристрої. Підйомний механізм гармати замінюється при пошкодженні зуб'я шестерні, черв'яка або черв'ячної шестерні, при наявності тріщин і пробоїн у картері, а також у випадку заклинювання підйомного механізму.

Технологічна послідовність військового (польового) ремонту озброєння включає наступні операції:

дефектовка агрегатів або перевірка технічного стану з метою виявлення відказів і несправностей артилерійської системи, а також окремих її агрегатів та автоматизованих приводів спостереження, стабілізатора, тощо.

демонтаж артилерійської системи або окремих агрегатів її у випадках невиконання вимог технічних умов;

ремонт агрегатів шляхом заміни окремих вузлів і блоків, номенклатура яких передбачається порадином з військового ремонту відповідного зразка ОВТ;

заміна агрегату або всієї системи артилерійського озброєння зразка ОВТ справною, якщо її ремонт не передбачається порадином з військового ремонту відповідного зразка ОВТ;

перевірка відповідності параметрів відремонтованої системи озброєння або устанавленого агрегату технічним умовам.

Найбільша трудомісткість всіх робіт із ремонту артилерійського озброєння та автоматизованих приводів керування займають роботи із заміною гармати. За своїми складностями та обладнанням, що застосовується, заміна гармати відповідає середньому ремонту відповідного зразка ОВТ. Однак, при правильній експлуатації артилерійської системи термін служби гармати перевищує тривалість експлуатації зразка ОВТ до капітального ремонту. Тому, при плануванні середнього ремонту зразка ОВТ артилерійська система, зазвичай, повністю не замінюється.

Таким чином, заміна гармати в умовах військового (польового) ремонту у ремонтно-відновлювальному полку виконується за необхідністю, в силу виникнення тих або інших відказів.

Заміняти гармату доцільно у виробничих приміщеннях, які оснащені крановим обладнанням вантажопідйомністю не менше 5 тон. У військових (польових) умовах для цієї мети може бути застосований БРЕМ-1.

Технічний стан гармати, підйомного механізму, протівідкатних пристроїв, цапф, тощо, визначається зовнішнім оглядом і замірами відповідних параметрів. При виявленні одного з вищенаведених дефектів, виникнення яких обумовлює необхідність заміни окремих агрегатів або гармати, гармата замінюється у такій послідовності.

Після підготовки робочого місця бригада (3 ремонтника-спеціаліста) приступає до демонтажу гармати. У першу чергу, демонтуються навісні агрегати гармати і стабілізатора озброєння – приціл, пульт керування,

електромашинний підсилювач, поповнений бак стабілізатора озброєння, електропроводка обертаючого контактної пристрою і ТПУ, спинки і кронштейни сидіння, гіроблок, блок підсилювача, гідропідсилювач, кронштейн кулемета, виконавчий циліндр, прожектор, ресивер гармати та інші.

Потім демонтуються ущільнювальний чохол і бронювання гармати, впресовується кронштейн прицілу у зборі з установочним штифтом, знімаються сектори обмеження і викручуються болти кріплення нижнього погона башти. Цапфи гармати впресовуються на стільки, щоб у гніздах люльки залишалось 10-15 мм тіла цапф.

На передній підбаштовий лист установлюються основа стійки, а до стінок амбразури кріпляться болтами (погона башти, довжиною, не менше 50 мм), які шарнірно з'єднані зі стійками.

Далі необхідно чалення і трохи підняти башту на стільки, щоб підкласти під неї колоду діаметром 30-40 см і довжиною 60-65 см. Після установки башти на колоду, викрутити болти кріплення над двигуном, установити шланги з плитами і закріпити їх болтами. У такому стані тильна сторона спирається на шланги, а передня частина її – на опори.

Після того як будуть зняті всі агрегати, а башта установлена на опори і стійки, під гармату установлюється два швелери на дерев'яних підкладках. По ним під казенну частину гармати підкачується теліжка, на яку встановлюється гармата, після чого цілком впресовуються цапфи гармати. Чалочні пристрої знімаються з гармати і вона витягується на теліжці з башти. Демонтаж гармати закінчується зняттям її з відповідного зразка ОВТ та установкою її на козли.

Основні операції монтажу гармати виконуються у зворотній послідовності.

Після установки гармати необхідно перевірити відповідність виконаних операцій технічним умовам на монтаж гармати.

5.11. Заміна блоків та апаратури електроспецобладнання зразків ОВТ

При військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ замінюються лише ті блоки та апаратура електроспецобладнання, які мають дефекти, що вимагають для усунення часткового або повного розбирання.

Так, наприклад, акумуляторні батареї замінюються лише при наявності сульфітації, підвищеної саморозрядженості, відстаючих і короткозамкнених акумуляторів, а також акумуляторів із зруйнованими пластинами.

При заміні акумуляторних батарей новими або відремонтованими необхідно забезпечити:

надійне закріплення їх, що досягається правильною установкою батарей у корзинах і надійним кріпленням корзин до постелі;

щільне з'єднання наконечників дротів і вивідних затискачів батарей. Якість з'єднання можна перевірити двох-триразовим умиканням стартера, який

повинен забезпечити енергійну прокрутку колінчатого валу двигуна;

мінімальний струм втрати, напруга струму втрати не повинна перевищувати 5 В, коли вмикач маси включений і відключені всі споживачі.

Генератори, мотор-генератори та електромашини підсилювачі замінюються при наявності наступних дефектів:

несправність обмотки якоря або збудження, внаслідок чого генератор не збуджується;

зношування колектора, який супроводжується сильним іскрінням між колектором і щітками;

сторонній шум при роботі, внаслідок зруйнування підшипників.

Перед установкою на зразок ОВТ всі електричні машини повинні бути перевірені на працездатність і випробувані у відповідності з технічними вимогами.

При установці електричних машин на зразок ОВТ необхідно забезпечити міцне кріплення їх на фундамент і надійність з'єднання електричного кола.

Працездатність та якість монтажу електричних машин у зразку ОВТ повинні бути перевірені включенням їх із реєстрацією показників відповідних контрольно-вимірювальних приладів, які установлені на зразку ОВТ.

Реле, апарати керування і регулювання (реле-регулятори, пульти керування, розподільні коробки та ін.) замінюються при наявності дефектів контактів (підгоряння, зварювання, значне зношування та ін.), дефектів обмотки та опор (обриви, міжвиткові замикання), а також при їх розрегулюванні.

Перед установкою на зразок ОВТ усі реле, блоки керування і регулювання повинні бути випробувані, відрегульовані та опломбовані. При установці на зразок ОВТ необхідно забезпечити надійне кріплення їх на своїх місцях і надійне з'єднання блоків до бортової мережі зразка ОВТ.

Працездатність та якість монтажу реле, блоків регулювання і керування необхідно перевірити включенням з обов'язковою реєстрацією відповідних приладів, які установлені на зразку ОВТ. Електричні вимірювальні прилади замінюються у тих випадках, коли їх показники відрізняються від справжніх значень вимірювальних величин.

Так, наприклад, масляні манометри і тахометри замінюються у тому випадку, якщо стрілки приладів не повертаються у нульове положення при непрацюючому двигуні, а при працюючому – переміщуються із заїданням.

Вольтамперметри замінюються у тому випадку, коли при справній зарядній мережі і роботі двигуна у режимі 900-950 обертів за хвилину прилад не показує зарядного току і напруги, і нарешті, коли при 1200-1400 об/хв, коливання стрілки приладів перевищують 5 В. Перед постановкою на зразок ОВТ електровимірювальні прилади повинні бути справні, а при установці на зразок ОВТ правильно підключені електричні проводи до датчиків і

вимірювачам.

З'єднувальний дріт не повинен бути натягнутий, не повинний мати вигину з радіусом 50 мм, а відстань між кріпленням повинна бути не більше 300 мм. Прилади повинні встановлюватися на амортизаторах і надійно закріплюватися.

Проводи бортової мережі замінюють: при зруйновані ізоляції проводу, замиканні дроту на корпус або башту зразка ОВТ, обриві провони внаслідок перетирання об корпус (башту).

При військовому ремонті бортової мережі зразка ОВТ повинні застосовуватися дріт марки ЛПРГСЕ або ПРП. При відсутності необхідного перетину дозволяється застосовувати дріт більшого перетину. Дозволяється застосовувати дріт з наступними відхиленнями від норми:

при довжині до 500 мм у межах 5 мм;

при довжині більше 500мм у межах 1 %, але не більш ніж на 20 мм.

При укладені дроту не дозволяється їх скручування та оголення, провисання між скобами і трубами, пошкодження металевої оплітки.

Якщо, при поточному і середньому ремонтах зразка ОВТ дефектний провід зняти не вдається, то дозволяється роз'єднати обидва його кінця, ізолювати їх і залишити на місці. Справний дріт укладається паралельно і закріплюється на корпусі або на башті.

5.12. Поточний ремонт агрегатів, вузлів і деталей ОВТ у орвп.

При військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ виконується, зазвичай, поточний ремонт агрегатів, що міститься у заміні несправних деталей і вузлів, а також в їх регулюванні.

При поточному ремонті агрегати частково розбираються. Після ремонту агрегати не вимагають спеціального стендового випробування, а встановлюються на зразок ОВТ, із якого вони були зняті.

Необхідно мати на увазі, що у ряді випадків поточний ремонт агрегатів виконують, не знімаючи їх з зразка ОВТ. Так діють, наприклад, при заміні навісних агрегатів і вузлів двигуна, гальмових стрічок та інших деталей і вузлів МТВ.

Технологічний процес поточного ремонту агрегатів включає їх зовнішнє миття, заміну або ремонт несправних деталей і вузлів, а також їх регулювання.

Зовнішнє миття агрегатів виконується спеціальними миючими розчинами: дизельним паливом або водою. Несправні вузли і деталі агрегатів у ремонтно-відновлювальному органі, звичайно, замінюють на спеціальних розбірних підставках. Підставки дозволяють встановлювати агрегат у зручному для роботи положенні, забезпечуючи вільний доступ до деталей і вузлів, які замінюються. Високі якісні роботи при заміні несправних деталей і вузлів досягаються застосуванням засобів механізації, спеціальних приладів,

пристроїв та інструмента, а також єдиного комплексу спеціальних ключів, що дозволяє прискорити виконання ремонтних робіт. При цьому, кріпильні деталі не пошкоджуються і можуть бути використані повторно.

За допомогою спеціальних пристроїв із єдиного комплексу універсальних пристроїв знімають деталі, які мають щільну посадку і деталі, доступ до яких утруднено.

Зняті деталі і вузли замінюються новими або завчасно відремонтованими. У ряді випадків несправні вузли і деталі ремонтуються та встановлюються на той же зразок ОВТ. У процесі заміни окремих деталей, вузлів та агрегатів необхідно дотримуватися технічних вимог до точності взаємного положення деталей, характеру посадок у сполученнях, зусилля затягування елементів кріплення, та ін.

Як правило, поточний ремонт агрегатів виконує ремонтна бригада (група). Виключенням можуть служити агрегати електроспецобладнання, а також артилерійське озброєння. Для ремонту агрегатів та блоків даної групи, звичайно, залучаються спеціалісти-ремонтники вузького профілю (майстер-електрик, майстер-зброяр).

Поточний ремонт блоків апаратури електрорадіоспецобладнання виконується без демонтажу зразка ОВТ (апаратури) і включає до себе заміну нескладних деталей, які зносились і загальне чищення всього зразка ОВТ (апаратури). Звичайно, після поточного ремонту електричні машини випробують тільки у режимі електричного двигуна на холостому ході або зовсім не випробують.

Технологічний процес ремонту блоків апаратури електрорадіоспецобладнання складається з декількох етапів: зовнішній огляд, розбирання на основні частини, миття (чищення) і сушіння, дефектовка, заміна несправних деталей і вузлів, збірка і перевірка працездатності.

Мета зовнішнього огляду – установити комплектність блоків апаратури і наявність видних дефектів. Для чищення і перевірки достатньо їх часткове розбирання. Наприклад, із реле–регуляторів, пускових і перемикаючих приладів, контрольно–вимірювальних приладів зняти кришку, а з електромашинного підсилювача, генератора, стартера витягнути якір.

Обмотка збудження, траверса з щіткоутримувачами, кришки приводів знімати не рекомендується. Промивають їх звичайно у бензині з низьким октановим числом з обов'язковою наступною продувкою тиснутим повітрям, що забезпечує усунення бруду і пилу із важкодоступних місць і скорочення часу сушіння деталей.

У військових (польових) умовах сушіння виконується у рухомих майстернях за допомогою найпростіших приладів.

У стаціонарних умовах застосовуються спеціальні термошафи або шафи, які використовуються у стаціонарних ВМГ. Щоб не пошкоджувати лакофарбові

покриття та ізоляцію дротів, температура підтримується у межах 80-95°C. Періодично перевіряється якість ізоляції, вимірюється опір обмоток і, якщо вони задовольняють технічним вимогам, сушіння припиняється.

Технічний стан електричних машин оцінюють зовнішнім оглядом, перевіркою цілності електричного кола обмоток збудження і якоря. Найбільш часто піддаються пошкодженням щітки, щіткоутримувачі, колектори, а також обмотки якорів і стартерів.

Так, наприклад, до 60 % генераторів, звичайно, вимагають ремонту із-за несправностей колекторів і щіток. Характерними дефектами вузла струмознімача є: обгорання, стирання і зношування колектора, замикання платівки колектора між собою і на масу; зношування і зруйнування щіток, погане прилягання їх до колектора. В обмотках якорів і стартерів електричних машин найбільш частими дефектами є: зруйнування ізоляції, замикання між вітками і на корпус; обриви дроту у місцях пайки.

Якість ізоляції обмоток перевіряють випробуванням їх на пробій струмом напругою 220—380 В, а також шляхом заміру опору ізоляції мегомметром.

Замикання між витками обмоток статора визначають шляхом заміру опору обмоток, а міжвиткове замикання в обмотці якоря перевіряють на індукційному апараті.

Обриви в обмотках відшукують перепусканням струму. Зовнішні дефекти обмоток (обриви у місцях пайки, порушення ізоляції вивідного дроту) усувають шляхом пайки проводів і відновленням ізоляції. При зовнішніх дефектах обмоток (обриви, міжвиткове замикання) вузол із дефектною обмоткою замінюють. Після ремонту електричні машини збирають і випробують.

Електромашинні підсилювачі, виконавчі двигуни, стартери, генератори перевіряються у режимі електродвигуна на холостому ході з метою визначення якості збірки і правильності з'єднання електричного кола.

Справна електрична машина повинна працювати без механічного стуку, обертатися у потрібному напрямку і споживають струму повинно бути не більше, ніж встановлено технічними умовами. Збільшення потреби струму свідчить про неякісну збірку, можливість перекоосу і заїдання.

Неправильне приєднання обмоток збудження або щіток викликає обертання якоря в іншу сторону і збільшує споживання струму. Поганий контакт в електричному колі збудження приводить до різкого збільшення струму, який споживається і надмірно велику швидкість обертання якоря.

Замітимо, що генератори, потужність яких вище 3 кВт, і електромашинні підсилювачі неможливо підключити безпосередньо до акумуляторних батарей. Звичайно, величину струму в електричному колі якоря обмежує пусковий опір, який блокується по мірі збільшення обертів якоря.

Блоки регулювання і керування на працездатність перевіряють заміром

опору. Щоб замірити опір будь-якої обмотки, необхідно від'єднати дроту від загальної схеми і тільки після цього з'єднати мегомметр, попередньо виставивши на нуль.

Перевірка дроту із допомогою контрольної лампочки дає можливість судити про них, справність (лампочка горить повним накалом), про неякісну пайку наконечників (лампочка горить неповним накалом), при обриві дроту або порушенні контакту з наконечником (лампочка не горить).

Якість ізоляції дроту перевіряють заміром їх, опору мегомметром або випробуванням на пробій струмом при напрузі 220-380 МОм, тому лампочка горіти не повинна.

Доволі часто при середньому і поточному ремонтах дефекти дроту бортової мережі виявляють безпосередньо на зразку ОВТ. У цьому випадку в якості індикатора може бути використаний переносний вольтметр або контрольна лампочка. Обриви і коротке замикання у бортовій мережі зразка ОВТ насамперед визначають по роботі приладів електрообладнання.

У випадку відмови того або іншого приладу несправного електричного кола перевіряють контрольною лампочкою. При цьому, для знаходження обриву або замикання в електричному колі користуються наступною схемою. Починається перевірка від джерела до споживача.

5.13. Організація ремонту зразків ОВТ у орвп у військових (польових) умовах

Організація ремонту зразків ОВТ у польових умовах у орвп передбачає розташування ремонтних засобів на місцевості, їх розгортання, обладнання робочих постів, налагодження виробничого процесу.

При розташуванні підрозділів орвп на місцевості необхідно забезпечити:
 скритність розташування;
 можливість швидкого зосередження та евакуації;
 надійну охорону та оборону ремонтно-відновлювальних засобів і ремонтного фонду;
 можливість організації раціонального виробничого процесу ремонту зразків ОВТ.

У відповідності із схемою технологічного процесу ремонту зразків ОВТ при розміщенні підрозділів орвп на місцевості повинні бути обладнані відповідні майданчики, пости, ділянки.

Відстань між майданчиками, постами, ділянками, а також між окремими машинами на ділянках (постах) визначається командиром орвп у залежності від обстановки, яка склалася, характеру місцевості і завдання, що стоїть перед ним.

Інженерне обладнання району розташування, а також охорона та оборона організовуються у відповідності з діючими статутами і порадами.

Розгортання підрозділів орвп на місцевості може бути частковим або

повним.

При частковому розгортанні – виводяться окремі рухомі майстерні і розгортаються необхідні робочі пости, при повному – виводяться всі рухомі ремонтно-відновлювальні засоби і розгортаються всі робочі пости.

Частково розгортаються підрозділів орвп, зазвичай, біля окремих зразків ОВТ або групи зразків ОВТ, а повністю – при роботі на згрупованому ремонтному фонді у районі розташування підрозділів окремого ремонтно-відновлювального полку. При повному розгортанні необхідно дотримуватися наступного порядку:

розташувати і замаскувати ремонтно-відновлювальні засоби на місцевості;

розгорнути рухомі ремонтні майстерні, крани, БРЕМ, електростанції і підготувати їх обладнання до випробування у роботі;

розгорнути кабельну мережу, підключити споживачі до відповідних джерел живлення;

установити палатки, винести і розставити у них обладнання;

випробувати обладнання у роботі.

Підрозділи орвп рахується повністю розгорнутим, якщо всі робочі пости, майданчики і ділянки готові до виконання поставленого завдання.

У процесі розгортання ремонтно-відновлювальних засобів на місцевості особову увагу повинно бути приділено організації робочих постів і ділянок. Робочі пости повинні бути оснащені необхідним технологічним обладнанням (підставками під агрегати, виносними столами, тощо), а протяжність комунікацій (для постачання електроенергії, повітря, води, запасними частинами, тощо) повинно бути зведено до мінімуму.

Командири підрозділів орвп при організації виробничого процесу повинні керуватися порадином з ТОіВ, а також порадиниками з військового ремонту відповідних зразків ОВТ.

Крім вищенаведених документів у підрозділах орвп повинні бути типові схеми технологічного процесу поточного і середнього ремонтів зразків ОВТ.

Пошкоджені зразки ОВТ у ході виконання поставленого завдання можуть відновлюватися на місцях виведення з ладу або у найближчих укриттях і на збірних пунктах пошкодженого машин.

Пошкоджені зразки ОВТ, щоб уникнути захвату або знищення їх, противником, повинні евакуйовуватися терміново із-під вогню противника у найближчі укриття.

У наступному вони можуть евакуйовуватися на ЗППМ. Тому водії (механіки-водії), екіпаж (обслуга,) пошкоджених зразків ОВТ повинні негайно приймати заходи щодо підготовки їх до евакуації або ремонту.

У випадках ремонту окремих зразків ОВТ на місцях виведення з ладу або у найближчому укритті, необхідні для відновлення роботи, виконуються

ремонтними бригадами (групами), які формуються з особового складу ремонтних підрозділів. До ремонту залучаються також водії (механіки-водії), екіпаж (обслуга) зразків ОВТ, які ремонтуються.

Звичайно, для цих робіт залучаються рухомі майстерні ТО, діагностування і ремонту ОВТ, а також в окремих випадках можуть залучатися і інші спеціальні майстерні.

Організація робіт у даному випадку включає:

перевірку ступеня зараженості пошкодженого ОВТ, робочої зони біля зразка ОВТ, при необхідності виконують часткову спецобробку зразка ОВТ, розгортають майстерні і виконують маскуванню робочого місця. Зразок ОВТ ремонтується, зазвичай, із використанням запасних частин (вузлів, агрегатів) і в обсязі, що забезпечує відновлення його боєздатності або рухомості.

Пошкоджені зразки ОВТ, що потребують складного ремонту, евакуйовуються на ЗППМ, де розгорнуті ремонтно-відновлювальні засоби. Імовірні райони розташування ЗППМ намічаються у відповідності з розпорядженням з логістики вищого органу військового управління, виходячи з характеру завдання, що стоїть перед полком, темпу просування військових частин і рельєфу місцевості.

Місце фактичного розгортання ЗППМ визначається в залежності від розвитку бойових дій, скупченості зразків ОВТ, які виведені з ладу.

Район місцевості для розгортання ЗППМ, звичайно, вибирається спеціалістами.

Цей район повинен перевірятися на наявність мін, зараженості радіоактивними та отруйними речовинами, а також бактеріальними (біологічними) та іншими засобами. Тому, ще до прибуття до району, який намічений для організації ЗППМ, ремонтного фонду, рухомих ремонтних майстерень і додаткової техніки, зазвичай, висувається взвод технічної розвідки полку із завданням рекогносцировки району ЗППМ і прийняття рішення на розміщення, а також проводить розвідку на наявність радіаційних і хімічних речовин місцевості, розчищення шляхів і робочих місць від мін, завалів і снігових замет та організує регулювання руху у районі ЗППМ.

Звичайно, для ЗППМ вибирається район місцевості з добре природним маскуванням, поряд шляхів евакуації і джерел води. Територія району повинна бути зручною для зосередженого розгортання ремонтно-відновлювального органу підрозділів і частин. Рекомендується уникати розташування ЗППМ у великих населених пунктах і поряд об'єктів, по яким противник може нанести масовані повітряні нальоти та удари.

Найбільш доцільно район розташування ЗППМ вибирати у місцях, де залишені військовими частинами укриття для ОВТ та особового складу.

Характер місцевості і ґрунту у районі розташування ЗППМ повинен допускати безперервний рух ремонтного фонду, рухомих майстерень і

додаткової техніки.

На ЗППМ, звичайно, виконуються наступні роботи:

моніторинг ступеня зараженості зразків ОВТ РХБз і при необхідності їх, дегазація (деактивація);

огляд зразків ОВТ і визначення обсягу їх ремонту;

ремонт зразків ОВТ, які за виробничими можливостями та умовами часу можуть бути відремонтовані підрозділами окремого ремонтно-відновлювального полку, які розгорнуті на ЗППМ;

передача окремому ремонтно-відновлювальному або евакуаційному підрозділу полку, пошкоджених зразків ОВТ, які не ремонтується силами і засобами ремонтно-відновлювального підрозділу військової частини.

При розгортанні підрозділів окремого ремонтно-відновлювального полку ділянка прийому зразків ОВТ до ремонту може бути розташована на площі 1500-2000 м, для ремонту зразків ОВТ – на площі 1000 м, спеціальних робіт – 2500-3500 м, ремонту озброєння та оптики – 1000-1500 м, ділянка зразків ОВТ, які відремонтовані і підрозділ забезпечення – на площі 1500-1600 м.

Між ділянками відстань повинна витримуватися у межах 50-150 м. Загальна площа району ЗППМ, на якому розгортається окремий ремонтно-відновлювальний полку складає приблизно площу в 5-6 км².

Найбільш доцільно розташовувати ділянки по колу, причому у центрі розміщати ділянку спеціальних робіт. При такому розташуванні найбільш раціонально вдається організувати виробничі взаємозв'язані ділянки, які скорочують вантажопотоки і найбільш просто організовується управління засобами, а також охорона та оборона всієї території.

Однак, умови місцевості не завжди дозволяють застосовувати оптимальну схему розташування ділянок. Тому, можуть бути і інші варіанти розташування. Потрібно мати на увазі, що при всіх варіантах розташування ЗППМ на місцевості необхідно прагнути до того, щоб найбільш надійно і, із можливо меншими силами і засобами, забезпечувалось маскування, охорона та оборона території ЗППМ, щоб трудомісткість робіт з обладнання укриття для зразків ОВТ та особового складу була мінімальна, а технологічний процес ремонту зразків ОВТ був злагодженим (без надлишкових перетинань вантажопотоків і зустрічного руху), щоб взаємозв'язок між підрозділами забезпечувався нормально, а управління підрозділами окремого ремонтно-відновлювального полку був надійним і легким.

5.14. Особливості організації ремонту зразків ОВТ у орвп у стаціонарних умовах

У мирний час більша частина орвп працюють у стаціонарних умовах, використовуючи для розташування будівлі і приміщення промислового типу.

Таке розташування підрозділів орвп в значному ступені впливає на

зручність організації взаємозв'язків між ними, величину і направленість вантажопотоків, вартість експлуатації обладнання, а також на санітарно-виробничі умови для працюючих.

Вирішення питань, які пов'язані з розташуванням підрозділів окремого ремонтно-відновлювального полку для роботи у стаціонарних умовах, необхідно виявити обсяг і характер робіт, які виконуються з ремонту зразків ОВТ, а також можливість застосування прийнятої системи технологічного процесу ремонту зразків ОВТ.

Для роботи у стаціонарних умовах підрозділи орвп, звичайно, розташовують у два етапи. З початку розташовують групи підрозділів, а потім підрозділ всередині групи.

При розташованні груп підрозділів, необхідно керуватися наступними основними вимогами:

1. Доцільно в одній будівлі (приміщенні) поєднати підрозділи, які пов'язані між собою загальним виробничим процесом. Так, наприклад, одна група може складати підрозділи з ремонту зразків ОВТ (танків, БМП, БТР, артилерійські гармати, автомобілі тощо), озброєння та оптики, електроспеціальні і т.д., допоміжні підрозділи і склади, які обслуговують їх, повинні включатися до іншої групи.

2. При загальній компоновці поєднаних у групу підрозділів необхідно передбачати таке їх взаємне розташування, яке забезпечувало б найбільш короткі (без зворотного руху) вантажопотоки у суворій відповідності зі схемою технологічного процесу ремонту.

3. Підрозділи і виробничі ділянки зі шкідливими виділеннями (зварювальні, фарбувальні, тощо) необхідно розташовувати у зовнішніх стін, крім випадків, коли ці процеси, включені у загальну поточну лінію, а для усунення шкідливих виділень передбачається відповідне обладнання.

4. В окремих прогонах слід зосереджувати ділянки із заміни агрегатів і вузлів, ремонту корпусу і башти, артилерійських систем та інших ділянок із крановим обладнанням.

5. Додаткові ділянки, склади, підрозділи, які обслуговують, необхідно розташовувати у стороні від загального виробничого процесу у боковому прольоті, по можливості, поєднуючи їх у блоки.

Виходячи з вищевказаних вимог доцільно підрозділи орвп поєднувати у такі групи (бригади): монтажні-демонтажні, спеціальних робіт, а також додаткові підрозділи і склади.

До групи монтажні-демонтажні робіт підрозділів орвп, який виконує середній ремонт зразків ОВТ, можуть входити підрозділи з ремонту зразків ОВТ, наприклад, танків, танкового озброєння та оптики, агрегатів та апаратури електроспецеобладнання.

До другої групи можуть входити підрозділи, які пов'язані з виробництвом

спеціальних робіт: зварювальні, та інші роботи.

До третьої групи можуть входити – склади ВТМ, склад матеріалів, інструментальна комора, тощо.

У залежності від умов виробництва, наявності будівель, споруд і приміщень, крім вище перелічених варіантів можуть бути і інші варіанти поєднання підрозділів. Так, наприклад, доволі часто поєднують в одну групу підрозділи механічних і теплових робіт, ремонту озброєння, оптики та апаратури електроспецобладнання.

При розташуванні підрозділів найчастіше всього застосовуються три варіанти, які одержали наступні найменування:

пряме симетричне розташування;

пряме несиметричне розташування;

П-образне розташування.

При прямому симетричному розташуванні підрозділів в одній промисловій споруді група монтажно-демонтажних підрозділів займає центральний прогін, друга і третя групи включають у бокові прогони.

Перевага такого варіанту розташування складається у тому, що вантажопотоки мінімальні, а виробничі зв'язки забезпечуються найкращим чином.

При прямому несиметричному варіанті розташуванні підрозділів у головному прогоні виконується ремонт зразків ОВТ, а у центральному – розташовуються підрозділи спеціальних робіт, а у сусідньому з ним – додаткові підрозділи і склади.

Позитивна якість цього варіанту в тому, що головна частина вантажопотоків замикається у центральному прогоні, а більша частина вантажопотоків всього орвп – в одній промисловій споруді. При цьому варіанті розташування добре забезпечуються виробничі взаємозв'язки лише у підрозділах, які розташовані у сусідніх прогонах.

Недоліки даного варіанта є надто ущільнене планування, що веде до перехрещення вантажопотоків і погіршення санітарно-гігієнічних умов для працюючих.

При П-образному розташуванні монтажно-демонтажні підрозділи розташовуються у центрі, а підрозділи спеціальних робіт і додаткові підрозділи – вздовж стін у спеціальних приміщеннях. При такому розташуванні протяжність вантажопотоків невелика, а виробничі взаємозв'язки забезпечуються досить добре.

Недоліком такого розташування є складність організації поточного способу відновлення.

При будь-якому варіанті розташування підрозділів, спорудження і приміщення, які призначені для розташування підрозділів ремонтно-відновлювального полку повинні бути оснащені відповідним обладнанням.

Характерним обладнанням для монтажних-демонтажних ділянок є стенди, стелажі, верстати і підйомно-транспортне обладнання.

Слюсарні верстати обладнаються, зазвичай, спеціальними пристроями (підставками), які забезпечують зручність укладення деталей і вузлів при роботі з ними

Підйомно-транспортне обладнання, яке застосовується у підрозділах ремонтно-відновлювального полку, можна поділити на навісне і наземне.

До навісного обладнання відносяться – монорельси, кран-балка, поворотні і мостові крани, до наземного – рухомі крани і ручні візки.

Вибір конструкції підйомно-транспортного обладнання залежить від умов його застосування, характеру ремонтно-відновлювальних робіт, масштабу виробництва, системи організації робіт, розміру вантажопотоків, типу і форми споруд, тощо.

При військовому (польовому) ремонті зразків ОВТ доцільно мати крани такої вантажності:

для зняття та установки вузлів ходової частини, силової установки та агрегатів трансмісії – до 1 т;

для зняття та установки артилерійських систем – до 5 т;

для зняття та установки артилерійських систем із баштою – до 12-15 т.

Ділянка спеціальних робіт повинна бути оснащена електрозварювальним, верстатним та іншим обладнанням.

При роботі підрозділів орвп в стаціонарних умовах може бути застосований тупиковий або поточний спосіб ремонту зразків ОВТ.

Вибір способу ремонту здійснюється у відповідності з величиною виробничої програми, а також із технічними можливостями підрозділів ремонтно-відновлювального полку.

Тупиковий спосіб ремонту передбачає виконання всіх видів ремонту однією бригадою (групою). Він застосовується, звичайно, лише при невеликій і різноманітній програмі. При великій програмі, роботи необхідно переводити на потік.

Потік може бути організовано двох видів: перший вид передбачає переміщення зразків ОВТ, які ремонтуються по потоку; другий вид – перехід спеціалізованих бригад від зразка на зразок ОВТ. Вибір умов потоку визначається конкретними умовами. Переведення роботи підрозділів ремонтно-відновлювального полку на потік дає можливість у значному ступені збільшити виробничі можливості, а отже, скоротити час простою зразка ОВТ у ремонті.

Під час організації робіт підрозділів орвп, командир полку повинен передбачати, як мінімум три ділянки робіт: ділянка підготовки; ділянка управління; ділянка забезпечення. Відмінно від стаціонарного ремонтно-відновлювального органу, де кожна ланка апарата управління має суворо визначені функції, у підрозділах ремонтно-відновлювального полку кожна

посадова особа повинна займатися комплексом питань, які пов'язані з підготовкою, управлінням і забезпеченням виробництва. Однак, цей комплекс питань повинен відноситися тільки до його робіт.

5.15. Організація, планування та облік виробничих робіт у орвп

Організація і планування робіт у орвп має мету забезпечити високоякісний ремонт зразків ОВТ у мінімальні терміни при найбільш повному використанні обладнання і раціональній організації праці особового складу орвп.

Облік робіт орвп має мету своєчасно і точно, відображати якісне виконання виробничого плану, стан якості продукції, яка відновлюється, а також стан і ступінь використання виробничого устаткування.

Вихідним документом для планування виробничих робіт є зведений річний план експлуатації і ремонту ОВТ, який складається апаратом начальника озброєння вищого органу військового управління.

На основі зведеного плану експлуатації і ремонту озброєння і військової техніки розроблюється План-завдання на ремонт озброєння і військової техніки.

У плані-завданні відображається трудомісткість і характер робіт для підрозділів орвп на наступний місяць. Витрати робочого часу на ремонтно-відновлювальні роботи устанавлюються згідно нормам і порадикам з ремонту озброєння і військової техніки у військових (польових) умовах.

План-завдання у свою чергу є вихідним документом для розробки Виробничого плану орвп.

У виробничому плані відображаються характер та трудомісткість робіт, які будуть виконуватися, а також баланс часу на виконання заданої виробничої програми. У випадку недостачі фонду часу, що є у наявності, у плані вказується спосіб покриття цієї недостачі. На основі виробничого плану складається План графік ремонту озброєння і військової техніки. План графік може складатися у довільній формі.

При плануванні та обліку робіт велике значення має оформлення індивідуальної документації: наряду на ремонт, дефектної відомості та ін.

Наряд на ремонт (виготовлення, обробку). Наряд на ремонт (виготовлення, обробку) є розпорядженням командирів орвп у на виконання робіт. Виконаний наряд є основою для постановки на облік відремонтованого (заново виготовлених, оброблених) ОВТ.

Наряд складається у чотирьох екземплярах: перший і третій екземпляри здаються разом з матеріальним засобам до орвп, другий – залишається у здавальника, четвертий – у службі вищого органу військового управління. При здачі до ремонту ОВТ, які враховуються за номерами і технічним станом, до першого екземпляра додається акт технічного стану.

Після виконання наряду перший оформлений його екземпляр залишається у ремонтно-відновлювальному органі, другий – у здавальника і служить основою для постановки на облік відремонтованого ОВТ або знову виготовлених матеріальних засобів, третій – представляється як донесення про виконання робіт начальника, який підписував наряд.

Наряд підписується начальником відповідної служби вищого органу військового управління, а також особою, який веде облік.

Підписи посадових осіб служб вищого органу військового управління завіряються мастичною гербовою печаткою цієї служби.

Прийом відремонтованого озброєння, військової техніки і МтЗ виконується на основі акту, бюлетенів доробок, нарядів на ремонт.

Придатні прилади, вузли, агрегати, запасні частини, деталі і ремонтні матеріали, які отримані після демонтажу списаного озброєння, військової техніки і МтЗ, приймаються і оприбутковуються за актом.

Акт технічного стану. Акт, призначений для оформлення установленого технічного стану, потреби у ремонті і списання озброєння і військової техніки, які враховуються за номерами і технічним станом.

Акт складається комісією військової частини вищого органу військового управління:

під час передачі ОВТ військовою частиною – в одному екземплярі і затверджується командиром військової частини;

під час передачі ОВТ з однієї військової частини в іншу, здачі до орвп вищого органу військового управління – у трьох екземплярах і затверджується командиром військової частини. Перший екземпляр акту представляється вищому органу військового управління відповідної служби, другий – направляється разом з ОВТ, третій – залишається у військовій частині;

під час переведенні ОВТ у нижчу категорію раніше установленого терміну, продовження ресурсу і терміну експлуатації – у двох екземплярах. Два екземпляри представляються вищому органу військового управління відповідної служби. Після затвердження вищим органом військового управління – перший екземпляр повертається до військової частини;

під час списанні ОВТ, яке знято з постачання (озброєння) військової частини, а також, яке прийшло до непридатності при випробуванні або за установленим терміном експлуатації – у двох екземплярах. Два екземпляри акта направляються в установленому порядку на затвердження начальнику, якому це право представлено. Після затвердження перший екземпляр повертається до військової частини;

під час списанні втраченого ОВТ, або яке передчасно виведено до непридатного стану – у двох екземплярах і затверджується командиром військової частини, перший екземпляр разом із клопотанням направляється старшому начальнику на одержання інспекторського свідчення.

Підпис командира військової частини і підпис начальника, який затверджує акт, завіряється мастичною гербовою печаткою.

Акт зміни якісного стану. Акт, призначений для оформлення:

зміни якісного (технічного) стану і списання матеріальних засобів (крім озброєння і військової техніки, яка враховується за номерами і технічного станом на закінчення установлених термінів експлуатації (зберігання);

оприбуткування окремих агрегатів (вузлів, приладів, запасних частин), металобрухту та ін., одержаних при демонтажу списаного установленим порядком озброєння і військової техніки та інших матеріальних засобів.

Акт складається комісією військової частини:

на зміну якісного (технічного) стану і списання матеріальних засобів – у двох екземплярах і затверджується командиром військової частини, або вищим органом військового управління у межах наданих йому прав. Після затвердження перший екземпляр повертається до військової частини;

на оприбуткування агрегатів (вузлів, приладів, запасних частин) металобрухту та ін., після демонтажу списаного озброєння, військової техніки, майна та інших матеріальних засобів – у двох екземплярах і затверджується командиром військової частини. Один екземпляр направляється вищого органу військового управління начальнику відповідної служби.

Підпис особи, яка затверджує акт, завіряється мастичною гербовою печаткою.

Дефектна відомість є документом, який відображає технічний стан деталей ОВТ або агрегатів, що надходить до ремонту. Всі деталі, які дефектуються підрозділяються на три групи: придатні, непридатні і які потребують ремонту.

Всі деталі, які відсутні відмічаються в особовій графі. По кожній деталі, яка занесена до дефектної відомості, вказуються необхідні заходи з ремонту або постачання. Частка деталей, які необхідно відремонтувати, вказуються способи відновлення, для непридатних або деталей, які відсутні вказується: ”виготовити”, “виписати” із складу, або “одержати”.

Дефектна відомість зберігається у справі ремонту ОВТ.

Контрольно-операційна картка демонтажу і монтажу ОВТ призначена для обліку виконання демонтажно-монтажних робіт і приймання якості збірних операцій. У картці вказані всі основні операції при демонтажу і монтажу ОВТ. Виробничі бригади (групи) вказують дату виконання кожної із вказаних операцій і ставлять свій підпис. Командир бригади (групи), командир відділення перевіряють якість роботи і також ставлять свій підпис і дату.

Правильне ведення картки дає можливість спостерігати за своєчасним та якісним виконанням виробничих робіт.

Контрольно-операційна картка зберігається у справі ремонту ОВТ.

Протокол стаціонарного і пробігового випробування ОВТ складається

після монтажу і випробування відремонтованого ОВТ. Перша частина протоколу відноситься до стаціонарного випробування, де перевіряється, головним чином, якість центрівки агрегатів і регулювання приводів керування до них. При цьому, фіксується тривалість роботи двигуна, показання приладів і виявлені дефекти. У висновках відмічається допуск на пробігові випробування і необхідні роботи щодо усунення виявлених дефектів. Друга частина протоколу відноситься до пробігових випробувань, при якому перевіряється якість монтажу і регулювання агрегатів і систем у цілому. При цьому, відмічається пройдений кілометраж, тривалість роботи двигуна, показання приладів і дефекти, які виявлені при випробуванні пробігом. Якщо при випробуванні виявляються дефекти, що потребують значної роботи, у висновках записується “незалік”.

При незаліку після повторного випробування складається новий протокол випробування пробігом. Перший і другий протоколи зберігаються у справі ОВТ. Якщо обсяг робіт з усунення дефектів, які виявлені при випробуванні, невеликий, то вони усуваються особами, які випробували ОВТ, причому, про їх усунення робляться помітки у спеціальній графі протоколу. У цьому випадку протокол складається в одному екземплярі.

Акт приймання відремонтованого ОВТ (агрегату) складається при прийманні ОВТ із середнього ремонту. В акті вказується прізвище здаючого та приймаючого відремонтованого ОВТ, а також фіксуються терміни постановки ОВТ до ремонту і виходу його з ремонту. Указуються всі несправності, які виявлені приймаючим ОВТ, а також укомплектованість ОВТ. В акті відзначаються всі оформлені документи, які відправляються з відремонтованим ОВТ.

Таким чином, цей документ установлює відповідальність за приймання і здачу відремонтованого ОВТ, якість його ремонту, укомплектованість та оформлення необхідних документів.

Акт складається у двох екземплярах, один екземпляр залишається у ремонтно-відновлювальному полку, частини, другий – передається приймальнику від військової частини. Акт підписують особи, які відповідальні за приймання і здачу відремонтованого ОВТ.

Паспорт на капітально відремонтований агрегат фіксує якість ремонту згідно технічних умов та встановлює відповідальність осіб, які виконують ремонт, випробування і консервацію відремонтованого агрегату.

У паспорті вказується гарантійний строк роботи, що встановлений для відремонтованого агрегату і допустимий строк консервації. Паспорт складається у двох екземплярах. Один екземпляр направляєтся з відремонтованим агрегатом, другий – залишається у ремонтно-відновлювальному органі.

Облік ремонту ОВТ та агрегатів у орвп ведеться технічною частиною у

спеціальній Книзі обліку. Запис у книзі обліку ремонту ОВТ та агрегатів виконується послідовно, по мірі надходження ОВТ (агрегатів) до ремонту. Порядковий номер у книзі є номером замовлення, який проставляється на всіх документах, що зв'язані з ремонтом даного зразка ОВТ (агрегату)

Облік обладнання, пристроїв, інструмента і приладів, а також результати планово-попереджувального комплексного технічного обслуговування і ремонту верстатного обладнання у ремонтно-відновлювальному органі ведеться у Книзі обліку і Графіку планово-попереджувальних ремонтів і комплексного технічного обслуговування верстатного обладнання.

Книга обліку обладнання, пристроїв, інструмента і приладів призначена для обліку обладнання, пристроїв і приладів, що є у ремонтно-відновлювальному органі по даним інвентаризації. Коректуються дані щорічно. Всі дані у книзі обліку заносяться по підрозділам військової частини. Книга обліку ведеться і зберігається у технічній частині.

Графік планово-попереджувальних ремонтів і комплексного технічного обслуговування верстатного обладнання ремонтно-відновлювального полку має мету відобразити календарні терміни проведення робіт з технічного обслуговування і ремонту верстатів.

У графіку відмічається трудомісткість робіт, що виконані, верстатом із початку експлуатації і після капітального ремонту. Вид комплексного технічного обслуговування і ремонту відмічається у календарній щомісячній сітці умовними знаками у довільній формі.

терміни комплексного технічного обслуговування і ремонту установлюються у відповідності з вказівками технічних інструкцій, які до даються до верстатів.

Графік ведеться в одному екземплярі технічною частиною.

Своєчасне та якісне ведення загальної і індивідуальної документації забезпечує ритмічність роботи орвп, сприяє найбільш повному застосуванню їх виробничих можливостей, що позитивно впливає на бойову готовність військових частин.

5.16. Документальне оформлення здавання до ремонту і приймання з ремонту ОВТ

Здавання до ремонту ОВТ у орвп здійснюється за розпорядженням начальника озброєння вищого органу військового управління (начальника відповідної служби).

Обсяг ремонту встановлюється на основі записів: ракетно-артилерійського озброєння – у книзі огляду (перевірки) зброї, по іншим видам ОВТ – у книзі обліку.

У орвп приймається ОВТ до ремонту за нарядом, що виписується у відповідній службі вищого органу військового управління на основі актів, які

представляються військовими частинами, донесень і заявок. Здача оформляється підписом приймальника орвп у наряді або акті, один екземпляр якого залишається у здавальника.

У орвп ОБТ здаються до ремонту за нарядом вищого органу військового управління відповідної служби.

ОБТ, для яких передбачені формуляри (паспорта), здаються у середній і капітальний ремонт з актами. На автомобільну техніку при здачі до капітального ремонту складаються, крім того, приймально-здавальні акти, які передбачені ст. 217 Порадника з автомобільної служби.

Оформлений наряд або акт із підписом приймальника орвп є основою для внесення відповідних змін в облік військової частини.

ОБТ, що здається до середнього ремонту, з обліку військової частини не виключається, а здане до капітального ремонту – виключається (крім автомобільної і інженерної техніки).

ОБТ, яке направлено на випробування, модернізацію і комплексні доробки до орвп, а також на підприємства МО України, з обліку військової частини виключається.

Приймання від орвп військовою частиною відремонтованого ОБТ оформляється підписом приймальників підрозділів у Книзі обліку.

Приймання від орвп, оформлюється підписом приймальника у наряді, за яким здавалось ОБТ до ремонту, з обов'язковим складанням на кожну одиницю ОБТ акта, а для автомобільної техніки – акта приймання відремонтованої машини (агрегату). В акті вказуються обсяг робіт, який виконано, гарантійний термін і нароби у цілому зразка ОБТ та окремих агрегатів і систем.

6. ЗАХИСТ, ОХОРОНА, ОБОРОНА ТА МАСКУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ОРВП

Захист, охорона й оборона полку полягає в організації заходів, спрямованих на недопущення раптового нападу противника і зниження ефективності його ударів по підрозділах орвп.

Основними завданнями із захисту, охорони й оборони полку є: спостереження за противником; захист від зброї масового ураження, високоточної і звичайної зброї; маскування; інженерне та РХБ забезпечення; охорона й оборона.

Заходи щодо захисту, охорони й оборони полку організуються відповідно до вимог, викладених у бойових статутах Сухопутних військ ЗС України і настановах за видами забезпечення бойових дій.

Організацією захисту, охорони й оборони орвп керує його командир, безпосередньо організують начальник штабу і відповідні начальники служб полку.

Завдання із захисту, охорони й оборони орвп визначають під час оцінювання обстановки і прийняття рішення на його дії, доводять до підрозділів відданням вказівок щодо всебічного забезпечення полку при оголошенні наказу (розпорядження), а також окремими розпорядженнями.

Спостереження за противником ведуть зі спостережних постів (пунктів), постів повітряного спостереження і спостерігачі підрозділів, а також особовий склад, який виконує завдання з патрулювання, сторожової і безпосередньої охорони полку (при пересуванні орвп своїм ходом – особовий склад похідної охорони).

При виявленні противника оповіщення здійснюється по радіомережі командира орвп, а також за допомогою сигнальних засобів.

Вирішення завдань захисту забезпечується організацією таких основних заходів:

- розосередженням полку при розташуванні на місці і пересуваннях;
- фортифікаційним обладнанням займаних полку районів і підготовкою шляхів для маневру;

- використанням захисних і маскувальних властивостей місцевості;
- протидією засобам розвідки, наведення й управління системами зброї;

- оповіщенням полку про початок застосування противником зброї масового ураження, про радіоактивне, хімічне і біологічне зараження, про руйнування об'єктів атомної енергетики і хімічної промисловості;

- відновленням боєдатності уражених підрозділів полку;
- ліквідацією наслідків застосування противником зброї масового ураження, руйнування об'єктів ядерної енергетики і хімічної промисловості;

- здійсненням спеціальних профілактичних і протиепідемічних заходів;
- забезпеченням безпеки особового складу при діях у зонах зараження, районах руйнувань, пожеж і затоплень.

Розосередження полку полягає в забезпеченні між підрозділами дистанцій і інтервалів, що виключають можливість одночасного ураження двох і більше підрозділів.

Фортифікаційне обладнання полягає в обладнанні укриттів для особового складу, штатної техніки й ОВТ, що ремонтується.

Зразки ОВТ розташовуються в укриттях типу котловану, у бічних скосах яких обладнуються перекриті щілини для особового складу екіпажу (обслуги). Якщо є час, для особового складу обладнують бліндажі й укриття.

Для 20–40 % рухомих майстерень (контрольно-перевірочних станцій), що мають вбудоване технологічне обладнання, відривають укриття для розміщення ремонтних постів, на яких розміщуються майстерня і зразок, який ремонтується. Частина укриттів для гусеничних машин, що ремонтуються, має бути прохідними. Такі ж укриття обладнуються для розміщення двох рухомих майстерень, автомобілів, тягачів і броньованих ремонтно-евакуаційних машин, які розміщують двигунами до середини укриття.

Протидія засобам розвідки і наведення систем зброї полягає в придушенні його радіомереж розвідки і наведення зброї, застосуванні засобів імітації і ставленні аерозольних завіс в інтересах орвп силами і засобами РЕБ, інженерних і військ РХБз з використанням засобів імітації, радіовідбиття, поглинання і пасток силами орвп.

При виявленні радіоактивного і хімічного зараження підрозділи рвч оповіщаються сигналами “Радіаційна небезпека” або “Хімічна тривога”. Попередження й оповіщення здійснюються позачергово по всіх засобах зв’язку. У підрозділах оповіщення здійснюється голосом, звуковими і добре видимими сигналами.

З отриманням сигналу оповіщення про початок застосування противником зброї масового ураження уточнюються терміни виконання і обсяг заходів щодо розосередження орвп, можливої зміни району розташування і безпосереднього захисту особового складу, штатної техніки і зразків ОВТ, що ремонтуються, посилюється контроль за їх виконанням.

При масових втратах підрозділів полку спочатку відновлюють управління, потім організують відновлення боєздатності уражених підрозділів і вживають заходів щодо ліквідації наслідків застосування противником зброї масового ураження.

При відновленні управління командир і штаб полку уточнюють обстановку в районах ураження, організують виконання поставлених завдань підрозділам, що збереглися, або резервним, і доповідають органу військового управління вищого рівня про вжиті заходи і прийняті рішення.

Підрозділи полку, які зазнали ударів зброї масового ураження, але зберегли боєздатність, можуть перепідпорядковуватися командирам інших підрозділів. При повній втраті боєздатності підрозділ замінюється резервним, а сили і засоби, що збереглися, виводяться у визначені райони для відновлення боєздатності.

При відновленні боєздатності підрозділів полку проводять такі заходи: уточнюється обстановки в осередках ураження і приймається рішення на відновлення боєздатності; надається медична допомоги особовому складу;

виводиться з осередків ураження непошкоджена штатна техніка, ОВТ, що ремонтуються; знімається морально-психологічна напруженість і відновлюються фізичні сили особового складу; проводяться необхідні організаційно-штатні заходи щодо формування боєздатних підрозділів, їх злагодження і підготовка до вирішення поставлених завдань.

Ліквідація наслідків застосування противником зброї масового ураження проводиться, як правило, із залученням підрозділів медичної служби, військ РХБз одночасно з відновленням боєздатності, а також після виведення найменш уражених підрозділів з району ураження. Ліквідація наслідків включає: розвідку (дорозвідку осередку ураження), розшук особового складу, витягування його з техніки й укриттів, надання долікарської допомоги і підготовку до евакуації на пункти збору уражених і в медичні пункти; евакуацію пошкодженої штатної техніки й ОВТ, що ремонтується, з осередку ураження; локалізацію і гасіння пожеж; розчищення і відновлення маршрутів руху; проведення дозиметричного контролю; спеціальну обробку підрозділів, ремонтного фонду, споруд, доріг і місцевості.

Спеціальні профілактичні заходи включають застосування особовим складом полку спеціальних препаратів, засобів, що попереджають і ослаблюють первинну реакцію на опромінювання, антидотів, а також засобів екстреної профілактики ураження біологічною зброєю. Радіозахисні препарати, засоби профілактики й ослаблення первинної реакції на опромінювання видаються всьому особовому складу полку і використовуються за розпорядженням командира частини відповідно до інструкцій щодо їх застосування. Антидоти і засоби ослаблення симптомів первинної реакції на опромінювання індивідуального призначення застосовуються особовим складом самостійно при прояві первинних ознак ураження.

Протиепідемічні заходи організуються для попередження розповсюдження серед особового складу інфекційних захворювань у разі застосування противником біологічної зброї і при діях полку у районах, несприятливих в епідемічному відношенні. Протиепідемічні заходи включають: вивчення санітарно-епідемічного стану району розміщення (розгортання, дій) полку, проведення запобіжних щеплень особовому складу і застосування засобів екстреної профілактики; контроль за споживанням води і харчових продуктів з місцевих ресурсів; організацію обсервації і карантину, проведення дезінфекції.

Вивчення санітарно-епідемічного стану районів дій і розміщення (розгортання) полку організує начальник медичної служби шляхом обстеження населених пунктів, пунктів водопостачання, шляхів руху, укриттів і приміщень.

Для цього ведуть розвідку санінструктори рот і фельдшери медпунктів батальйонів.

Запобіжні щеплення і профілактика проводяться в плановому порядку і за епідемічними показниками, а також при загрозі застосування противником біологічної зброї. Порядок планової імунізації особового складу полку встановлює медична служба органу військового управління вищого рівня, а імунізації за епідемічними показниками – командир орвп за поданням начальника медичної служби.

Обсервацію і карантин організують для локалізації і ліквідації епідемічних вогнищ, недопущення розповсюдження інфекційних захворювань. Режим обсервації встановлює командир орвп при отриманні даних про застосування противником біологічної зброї, а також при появі масових інфекційних захворювань, що не призводять до втрати боєздатності полку, та включає: обмеження в'їздів (виїздів) і контактів особового складу з військовослужбовцями інших військових частин і місцевим населенням; раннє виявлення й ізоляцію хворих; проведення лікувально-профілактичних заходів. При обсервації підрозділи полку продовжують виконувати поставлені завдання.

Дезінфекційні заходи проводять для попередження виникнення і розповсюдження інфекційних захворювань і своєчасного знищення збудників хвороби в районах застосування біологічної зброї. Дезінфікують обмундирування і спорядження, фортифікаційні споруди, озброєння, техніку й інші об'єкти полку.

Маскування організується з метою приховати від противника і зберегти боєготовність полку і досягається: збереженням державної таємниці, прихованим розміщенням і переміщенням полку з використанням маскувальних властивостей місцевості, умов обмеженої видимості, димів, аерозолів, табельних засобів маскування і місцевих матеріалів; фарбуванням ОВТ під фон місцевості; створенням хибних районів розгортання з імітацією дій підрозділів, ОВТ; застосуванням інших способів і засобів маскування від усіх видів розвідки противника, який комплексно застосовує оптичні (оптико-електронні), радіо, радіотехнічні, радіолокаційні й інші технічні засоби розвідки; суворим виконанням вимог маскувальної дисципліни, а також своєчасним виявленням і усуненням демаскуючих ознак своїх підрозділів.

Інженерне забезпечення орвп організується і здійснюється для створення підрозділам полку необхідних умов для прихованого розміщення і розгортання, підвищення захисту особового складу полку, спеціальної й іншої техніки, ремонтного фонду, стійкості управління і поліпшення умов відновлення ОВТ. Інженерне забезпечення полку полягає в проведенні заходів щодо інженерного обладнання районів розміщення і розгортання полку.

Інженерне обладнання районів починається завчасно або негайно з прибуттям у них підрозділів і включає: фортифікаційне обладнання районів; інженерні заходи щодо маскуванню і захисту від високоточної, звичайної зброї; обладнання пунктів водопостачання і доріг для пересування й евакуації техніки.

Завдання інженерного обладнання районів виконують усі підрозділи полку, які обладнують споруди для пунктів управління, укриття для особового складу (відкриті і перекриті щілини, бліндажі й укриття), техніки і запасів матеріальних засобів, окопи для охорони, споруди для ведення вогню і спостереження, прокладають і позначають шляхи руху, маскують свої райони, вкривають штатну техніку і ремонтний фонд від усіх видів розвідки і зброї із системами самонаведення противника.

Сили і засоби інженерного підрозділу орвп виконують найскладніші завдання інженерного забезпечення (добування, очищення води й обладнання пунктів водопостачання, перевірку на мінування районів розгортання полку, підходу і місць розміщення пошкоджених зразків ОВТ).

Підготовку шляхів руху, підвезення й евакуації в районі розміщення (розгортання) здійснюють підрозділи рвч з максимальним використанням існуючих доріг і переправ.

Забезпечення РХБз полку організовується для виконання поставлених завдань в обстановці радіоактивного, хімічного і бактеріологічного (біологічного) зараження.

Основними заходами, що проводяться в орвп з РХБз, є: радіаційна, хімічна і неспецифічна бактеріологічна (біологічна) розвідка; своєчасне й уміле використання засобів індивідуального і колективного захисту; дозиметричний і хімічний контроль особового складу, штатної техніки і ремонтного фонду; спеціальна обробка підрозділів, ОВТ, ремонтного фонду та інших матеріальних засобів.

Заходи щодо забезпечення РХБз здійснюють сили і засоби підрозділів. Найскладніші і специфічні заходи, які потребують особливої підготовки особового складу і застосування спеціальної техніки, виконують штатні сили і засоби РХБз, підготовлені нештатні групи підрозділів полку, а також виділені для забезпечення полку підрозділи військ РХБз вищого органу військового управління.

Радіаційну і хімічну розвідку в районах розміщення і розгортання підрозділів полку ведуть зі спостережних постів, організованих за рахунок сил і засобів, спеціально підготовлених у всіх підрозділах нештатних відділень. Крім того, у кожному батальйонному районі організовуються рухомі дозори, які ведуть розвідку по периметрах і на основних дорогах своїх районів.

При пересуванні орвп дозори включаються до складу похідної охорони, а спостережні пости слідуєть у головах похідних колон.

Бактеріологічну (біологічну) розвідку ведуть зі спостережних постів (спостерігачі), яких виставляють за рахунок спеціального підготовленого особового складу підрозділів полку. У разі потреби для цього залучають також фахівців медичної служби.

Для проведення радіаційної, хімічної і бактеріологічної (біологічної) розвідки, ліквідації наслідків застосування противником зброї масового ураження полку можуть додаватися підрозділи РХБз.

Дозиметричний контроль особового складу і штатної техніки здійснюють сили і засоби всіх підрозділів полку. Контроль зараженості особового складу, ОВТ, устаткування і запасів матеріальних засобів бактеріологічними засобами проводиться, як правило, у найближчих лабораторіях медичної і ветеринарної служб шляхом аналізів проб зразків і змивів з різних поверхонь.

Облік доз опромінення ведеться: у всіх підрозділах, прирівняних до роти, – на весь особовий склад; у штабі частини – на весь особовий склад управління частини і командирів підлеглих підрозділів на два ступеня нижче.

Спеціальна обробка підрозділів полку проводиться: часткова – за розпорядженням командирів підрозділів їх особовим складом без припинення виконання поставлених завдань з використанням табельних і підручних засобів (обробку відкритих поверхонь тіла, заражених отруйними речовинами, проводить особовий склад негайно); повна – з дозволу командира полку, як правило, після виконання підрозділами поставлених завдань. При повній обробці найскладніші завдання виконують сили і засоби військ РХБ захисту й інженерних військ, а по санітарній – із залученням сил і засобів речової і медичної служб. Спеціальна обробка ремонтного фонду, який надходить, проводиться виділенням з підрозділів особовим складом, із залученням особового складу і техніки підрозділу РХБ захисту, на обладнаному посту ділянки приймання ОВТ у ремонт.

Охорона й оборона організується централізовано в масштабі полку безпосередньо в підрозділах в основному силами і засобами підрозділів полку.

Для охорони й оборони тимчасових органів ТхЗ, що створюються орвп, може виділятися додаткове озброєння і боєприпаси.

Охорона полку здійснюється: при пересуванні своїм ходом – похідною охороною; при розташуванні полку на місці в районі розміщення і розгортання – сторожовою і безпосередньою охороною.

Склад сил і засобів похідної охорони, а також віддалення його від головних сил визначає командир полку.

Сторожова охорона зазвичай складається із сторожових застав (постів), секретів, парних патрульних і спостережних постів. Кількість, склад і завдання сил і засобів, що виділяються для сторожової охорони, визначає командир полку залежно від обстановки.

Безпосередню охорону підрозділів полку організовують їх командири караулами, добовими нарядами, черговими підрозділами і патрулями.

Протиповітряна оборона полку здійснюється в загальній системі ППО військ. У полку організовуються спостереження за повітряним противником, оповіщення і ведення вогню зі штатної зенітної і стрілецької зброї по літаках і вертольотах противника.

Для наземної оборони полку залучається особовий склад, штатна зброя й озброєння ОВТ, що ремонтується.

Організуючи оборону, командир полку визначає завдання підрозділам з відбиття і знищення противника, а також порядок взаємодії між ними. Для посилення оборони окремих ділянок за рішенням командира полку створюється резерв. Підрозділи, виділені в резерв, виконують свої звичайні завдання, перебуваючи в постійній готовності до швидкого збору за встановленим сигналом для вирішення завдань з оборони полку.

У підрозділах полку особовому складу доводиться бойовий розрахунок, визначається склад, озброєння і завдання цих підрозділів, передбачається виділення резервів.

Для забезпечення стійкої оборони по периметру розміщення частини і підрозділів (у першу чергу на загрозливих напрямках) обладнуються позиції для оборони. У районі розміщення кожного підрозділу відривають окопи і щілини, а наявні котловани, підвали будівель і інші споруди готують для ведення вогню.

На всіх напрямках оборони організовуються система вогню і взаємодія. При цьому підрозділам згідно з бойовим розрахунком призначають основні смуги ведення вогню і додаткові сектори обстрілу.

7. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРВП

Морально-психологічне забезпечення (МПЗ) – сукупність узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями місцем і часом заходів щодо впливу на свідомість і психіку, морально-психологічний стан особового складу, які проводяться за єдиним замислом і планом.

Метою МПЗ є формування та підтримання такого рівня морально-психологічного стану особового складу, морально-бойових (моральних, військово-професійних, психологічних тощо) якостей, який забезпечить

успішне виконання отриманих завдань.

У ході підготовки бою МПЗ спрямовується на формування морально-бойових якостей особового складу, які визначають зміст і сформованість морально-психологічного стану (МПС) особового складу, відображають його готовність і здатність до активних та організованих дій у бойових умовах.

Під час виконання завдань полком МПЗ спрямовується на підтримання та відновлення МПС особового складу на рівні, необхідному для успішного виконання бойових завдань.

Основними завданнями МПЗ є: оцінювання суспільно-політичної обстановки та прогнозування можливих варіантів її розвитку у ході підготовки та під час виконання отриманих завдань; оцінювання морально-психологічного стану особового складу своїх військ та прогнозування динаміки його можливих змін; формування у особовому складу свідомого ставлення до виконання громадянського обов'язку, виховання почуття патріотизму, особистої відповідальності за захист Вітчизни, вірності Конституції України, Військовій присязі, Бойовому прапору, бойовим традиціям, дисциплінованості, готовності до саможертвності в ім'я Батьківщини; оперативне доведення до особового складу рішень військово-політичного керівництва держави з питань оборони, наказів командирів (начальників) та роз'яснення їх важливості і необхідності безумовного виконання; аналіз психологічних умов виконання бойових завдань, прогнозування можливого їх впливу на МПС та поведінку особового складу, визначення його психічної стійкості та психологічної готовності до виконання завдань за призначенням; формування та підтримання необхідного рівня МПС особового складу, злагодженості та згуртованості підрозділів та військових колективів; формування психічної стійкості та керованості особового складу підрозділів та військових колективів, забезпечення спроможності витримувати нервово-психологічні навантаження, зберігати боєздатність в умовах дій психотравмуючих факторів; аналіз та прогнозування розвитку соціальних процесів, виявлення існуючих соціально-правових проблем, потребі запитів військовослужбовців та членів їх сімей; роз'яснення особовому складу норм міжнародного-гуманітарного права, вимог щодо екологічної безпеки, особливостей поведінки з цивільним населенням, військовополоненими тощо та необхідності їх дотримання у бойових умовах; аналіз культурних та духовних запитів особового складу, забезпечення умов організації дозвілля і відпочинку військовослужбовців з урахуванням умов та особливостей виконання отриманих завдань; участь в організації заходів щодо захисту особового складу від негативного інформаційно-психологічного впливу противника тощо.

Складовими МПЗ є: інформаційно-пропагандистське та психологічне забезпечення.

Інформаційно-пропагандистське забезпечення – цілеспрямована діяльність командирів (начальників), службових осіб органів МПЗ щодо впливу на свідомість особового складу з метою формування у нього стійкої мотивації до збройного захисту, територіальної цілісності, державного суверенітету

України, адекватного розуміння бойової, воєнно-політичної та суспільно-політичної обстановки, змісту отриманих завдань, умов та особливостей їх виконання.

Психологічне забезпечення – цілеспрямована діяльність командирів (начальників), службових осіб органів МПЗ з метою формування, підтримання і поновлення в особового складу психологічної готовності та емоційно-вольової стійкості до виконання отриманих завдань у будь-яких умовах обстановки, зниження психогенних втрат та збереження психічного здоров'я військовослужбовців.

8. ЛОГІСТИЧНЕ ТА МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРВП

8.1. Логістичне забезпечення.

8.1.1. Логістичне забезпечення орвп організовується відповідно до розпорядження органу військового управління вищого рівня і замислу командира орвп на його застосування; здійснюється на основі доцільного вирішення питань: розміщення і переміщення підрозділів логістики; організації єдиної системи підвезення ОВТ, ВТМ, боєприпасів, пального й інших матеріальних засобів; виконання всіх видів військових перевезень; експлуатації шляхів сполучення і транспортних засобів; захисту, охорони й оборони; організації управління; використання місцевої промислової бази у визначених тилових смугах військ, що забезпечуються.

Логістичне забезпечення у орвп організовується і здійснюється з метою підтримання готовності підрозділів до реалізації функціональних завдань (спроможності забезпечувати бойові дії) шляхом:

- укомплектування їх ОВТ та забезпечення МтЗ;
- утримання ОВТ та запасів МтЗ у справному (придатному) стані і в постійній готовності до застосування (використання за призначенням);
- задоволення житлово-побутових потреб особового складу;
- відновлення пошкоджених (несправних) зразків ОВТ і своєчасного повернення їх до строю;
- організації та здійснення перевезення підрозділів, техніки та запасів МтЗ до районів виконання завдань.

8.1.2. Командир військової частини здійснює керівництво логістичним забезпеченням особисто та через заступників з тилу та озброєння і начальників служб логістики на підставі свого рішення та розпорядження (вказівок) вищого органу військового управління з логістичного забезпечення.

Організовуючи логістичне забезпечення командир орвп визначає: завдання і напрямок зосередження основних зусиль сил і засобів логістики;

райони розміщення підрозділів логістики (місця розгортання заправлення, продовольчого пункту тощо), напрямки їх переміщення; терміни і розміри створення в підрозділах запасів МтЗ (ВТМ), черговість їх підвезення; норми витрати МтЗ (ВТМ); обсяг, порядок і терміни виконання заходів щодо забезпечення надійної роботи ОВТ, завдання з їх відновлення; порядок і терміни заправлення техніки ПММ; місця передачі пошкоджених (несправних) зразків ОВТ засобам РВО вищого органу військового управління; завдання зі створення необхідних житлово-побутових умов для особового складу в районах виконання завдань; заходи щодо оборони, охорони та маскуванню підрозділів полку; райони розташування (розгортання) органів логістичного забезпечення вищого органу військового управління, шляхи підвезення та евакуації; час готовності до виконання завдань логістичного забезпечення.

8.1.3. Заступники командира з тилу та озброєння деталізують завдання що визначені командиром і вищим органом військового управління, визначають послідовність їх виконання за етапами підготовки і застосування підрозділів полку, ставлять завдання підрозділам та визначеним силам і засобам логістичного забезпечення полку.

8.1.4. Забезпечення підрозділів орвп рухомими засобами технічного обслуговування, діагностики, ремонту, устаткуванням та запасами МтЗ (ВТМ) здійснюється через служби забезпечення з об'єднаного центру логістики, підприємств промисловості, а також за рахунок передачі з інших військових частин, а також закупівлі.

Джерелами поповнення витрачених (втрачених) запасів МтЗ (ВТМ) підрозділів логістики в районах виконання завдань є:

- постачання службами постачання з об'єднаного центру логістики;
- отримання з польових складів угруповань військових частин;
- використання місцевих ресурсів та промислово-економічної бази;
- поточний ремонт агрегатів, вузлів, механізмів і деталей безпосередньо у полку;
- використання придатних агрегатів, вузлів, механізмів і деталей, знятих в установленому порядку із списаних з обліку або таких, які не підлягають ремонту (безповоротних втрат), зразків ОВТ .
- використання трофейних МтЗ.

8.1.5. Для безперебійного забезпечення підрозділів запасами МтЗ створюють військові запаси у встановлених розмірах, які розміщуються в машинах, при особовому складі, а також у транспортних засобах підрозділів логістичного забезпечення полку.

Для забезпечення виробничої діяльності підрозділів полку запаси МтЗ (ВТМ) створюються у встановлених розмірах, які розміщуються в підрозділах, в рухомих засобах технічного обслуговування, діагностики, ремонту, а також у підрозділів матеріального забезпечення полку.

Залежно від обстановки розпорядженням вищого органу військового управління можуть створюватись додаткові запаси МтЗ (ВТМ) у транспорті підрозділів та полку за рахунок ущільненого укладання або вивільнення частини транспорту, посилення полку додатковими транспортними засобами вищого органу військового управління).

Підвезення запасів МтЗ організовують і здійснюють для створення їх запасів, поповнення їх витрати і втрат у підрозділах.

У першу чергу, запаси МтЗ підвозяться підрозділам, які виконують основні завдання (діють на напрямку зосередження основних зусиль).

Підвезення запасів МтЗ зазвичай здійснюється транспортом підрозділу логістики полку.

8.1.6. Забезпечення особового складу гарячою їжею зазвичай організовують три рази на добу. Якщо організувати триразове харчування неможливо, з дозволу вищого органу військового управління організовують дворазове харчування з видачею частини продовольчого пайка, що залишилася, продуктами у сухому вигляді. При неможливості приготувати гарячу їжу видають індивідуальний раціон харчування.

8.1.7. Військову техніку заправляють ПММ під час підготовки і після виконання поставленого завдання з використанням штатних паливозаправників та інших технічних засобів служби пального.

8.1.8. Речове майно і мийні засоби видають на облікову чисельність особового складу підрозділів за чинними нормами. Миття особового складу здійснюється не менш одного разу на тиждень з обов'язковою заміною натільного комплекту білизни і в порядку, встановленому вищим органом військового управління. У разі потреби здійснюють санітарну обробку особового складу за епідемічними показниками, а також заміну і спеціальну обробку зараженого речового майна.

8.1.9. Підрозділи орвп забезпечуються водою для пиття і господарських потреб з пункту водопостачання (водозабірний пункт) полку, або військових частин в інтересах яких виконуються завдання ТОiВ.

8.2. Медичне забезпечення.

8.2.1. Медичне забезпечення організується і здійснюється для збереження боєздатності та зміцнення здоров'я особового складу, попередження

виникнення і розповсюдження захворювань, своєчасного надання медичної допомоги пораненим і хворим, лікування та найшвидшого повернення їх до строю. Включає: лікувально-евакуаційні, санітарно-гігієнічні, протиепідемічні заходи, заходи медичної служби щодо захисту особового складу від сучасних видів зброї, забезпечення медичним майном і медичною технікою.

8.2.2. Лікувально-евакуаційні заходи включають: розшук поранених на полі бою (в осередках ураження) і надання їм, а також хворим першої медичної допомоги; збирання й евакуацію їх у медичні пункти, медичну роту; надання медичної допомоги у встановленому обсязі і лікування; підготовку поранених і хворих до евакуації за призначенням.

Долікарська (фельдшерська) допомога надається у медичних пунктах батальйонів, які очолюють фельдшери; перша лікарська допомога – у медичних пунктах батальйонів, які очолюють лікарі, у медичній роті; кваліфікована медична допомога – у медичній роті.

Усі медичні підрозділи повинні приймати поранених і хворих і надавати їм медичну допомогу незалежно від того, до якої військової частини вони належать. Медична допомога пораненим і хворим повинна надаватися у можливо короткі строки: перша лікарська – впродовж 4–5 годин, кваліфікована – 8–12 годин з моменту поранення (захворювання).

За організацію евакуації поранених і хворих із нижчої ланки відповідає старший начальник медичної служби.

Евакуація поранених і хворих здійснюється, як правило, санітарними транспортними засобами старшого начальника медичної служби. Для евакуації поранених і хворих розпорядженням командира бригади у разі потреби можуть виділятися особовий склад, автомобільний транспорт загального призначення та бойові машини. Додані підрозділи і підрозділи другого ешелону евакуюють поранених і хворих у найближчі медичні пункти, як правило, своїми транспортними засобами.

Інфекційні хворі евакуюються в ізолятори медичних підрозділів і в інфекційні госпіталі окремо від інших хворих і поранених.

8.2.3. Санітарно-гігієнічні і протиепідемічні заходи включають: медичний контроль за станом здоров'я військовослужбовців; санітарний нагляд за виконанням санітарно-гігієнічних норм і правил розміщення, харчуванням, водопостачанням, лазнево-пральним обслуговуванням особового складу і похованням загиблих (померлих) військовослужбовців; медичну експертизу продовольства і води; санітарно-епідеміологічну розвідку; заходи щодо підвищення несприйнятливості особового складу до збудників інфекційних захворювань; локалізацію і ліквідацію осередків інфекційних захворювань у підрозділах.

8.2.4. Заходи медичної служби щодо захисту від сучасних видів зброї включають: забезпечення особового складу медичними засобами профілактики,

надання першої медичної допомоги і контроль за військовослужбовцями, які зазнали впливу чинників сучасної зброї, але залишились боєздатними; медичну експертизу продовольства і води на зараженість радіоактивними, отруйними речовинами і біологічними (бактеріологічними) засобами; проведення лікувально-евакуаційних заходів та участь у проведенні ізоляційно-обмежувальних й інших заходів під час ліквідації наслідків застосування противником сучасних видів зброї і руйнування підприємств атомної енергетики і хімічної промисловості.

8.2.5. Забезпечення медичним майном і медичною технікою включає заготівлю, збереження і забезпечення медичних підрозділів (частин) спеціальними матеріальними засобами, необхідними для успішного медичного забезпечення (медикаменти, перев'язувальні матеріали, медичний інструментарій, обладнання, медична техніка та інше), а також забезпечення особового складу військ індивідуальними засобами захисту (надання першої медичної допомоги).

8.2.6. Усі медичні підрозділи і військові частини повинні приймати поранених і хворих і надавати їм медичну допомогу незалежно від того, до якої військової частини вони належать.

Евакуація поранених і хворих у медичні пункти підрозділів здійснюється, як правило, санітарними транспортними засобами загального призначення. У разі потреби для евакуації поранених і хворих розпорядженням командира полку виділяються особовий склад і машини з ремонтно-відновлювальних підрозділів.

Поранені і хворі, що потребують кваліфікованої і спеціалізованої медичної допомоги, евакуюються до найближчих медичних установ УВ (с) або вищого органу військового управління спеціальним транспортом медичних пунктів полку і його підрозділів, автомобільними підрозділами медичних установ УВ (с), центру, автомобільними підрозділами загального призначення полку і частин матеріального забезпечення УВ (с), центру.

Евакуацію поранених і хворих з підрозділів полку до медичних установ вищого органу військового управління організовує начальник медичної служби полку.

Інфекційні хворі евакуюються в ізолятор медичного пункту полку і в шпиталі окремо від інших хворих і поранених.

8.3. Поховання воїнів, що загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли

Організація своєчасного винесення з поля бою і поховання воїнів, які загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли, є одним з найважливіших обов'язків усіх командирів. Командири підрозділів про

кожного воїна, який загинув (помер), доповідають за командою.

Поховання воїнів, які загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли, безпосередньо організовує заступник командира з тилу. Воно обов'язкове за будь-яких умов обстановки. Похованню підлягають усі воїни, що загинули або померли, незалежно від їх належності до полку, що діють у даному районі.

Збирання на полі бою воїнів, які загинули, доставка їх до місця поховання, оформлення могил і кладовищ виконуються командами, призначеними наказом командира полку, на чолі з офіцерами. У розпорядження командирів команд виділяються необхідні транспортні засоби, інструменти, матеріали, обмундирування підмінного фонду і дезінфекційні засоби.

Перед похованням, воїни, що загинули в бою, виконується розпізнання за наявними у них документами (особистими знаками). У випадку відсутності документів (особистого знаку) при воїні, який загинув у ході проведення операції (ведення бойових дій), для його розпізнання наказом командира полку призначається комісія у складі командира роти або взводу, представника медичної служби і командира команди з організації поховання.

За неможливості розпізнання проводиться опис зовнішності (обличчя) воїна, що загинув (складається його картка) або фотографування в анфас і в профіль.

Облік воїнів, що загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли, ведеться штабом полку, а облік померлих в медичних підрозділах – командирами підрозділів. Про місця поховання воїнів інших військових формувань сил оборони повідомляється в їхні штаби.

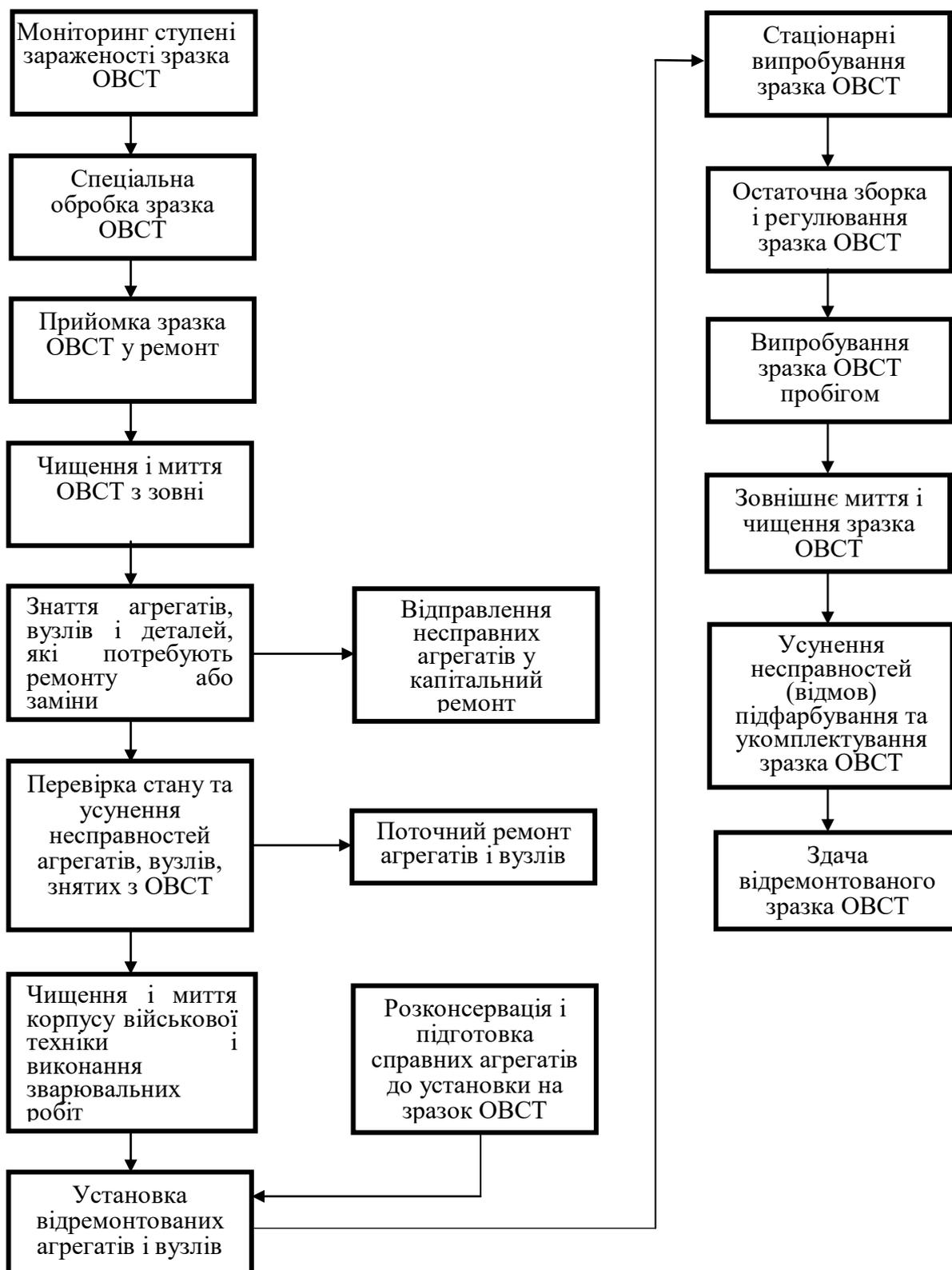
Особисті речі воїнів, які загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли висилаються їхнім родичам, які мають право спадщини згідно з законом.

Предмети військового обмундирування (за винятком інвентарних речей), що належали офіцерам і сержантам, висилаються родичам разом з особистими речами, а ті, що належали солдатам – здаються на склади військової частини.

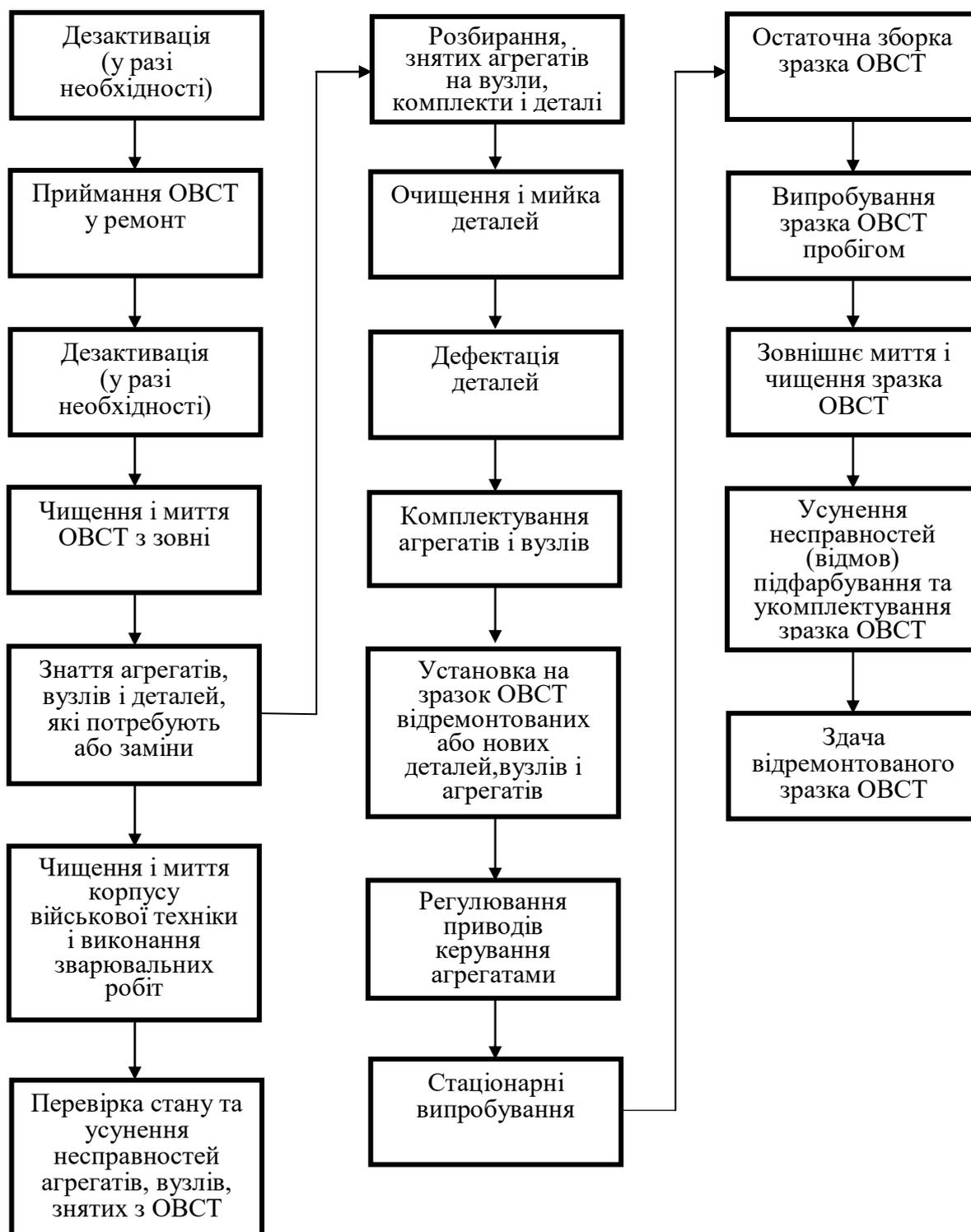
Моніторинг за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог під час вибору місця для братських могил, похованні воїнів, які загинули у ході проведення операції (ведення бойових дій) або померли, а також під час очищення поля бою організовує начальник медичної служби полку. За необхідності проводяться дезінфекційні заходи, а також перевірка повноти і правильності закопування небезпечних у санітарному відношенні матеріалів.

Начальник Озброєння Командування Сил логістики Збройних Сил України
генерал-лейтенант Вячеслав ГОРБИЛЬОВ

ДОДАТОК А

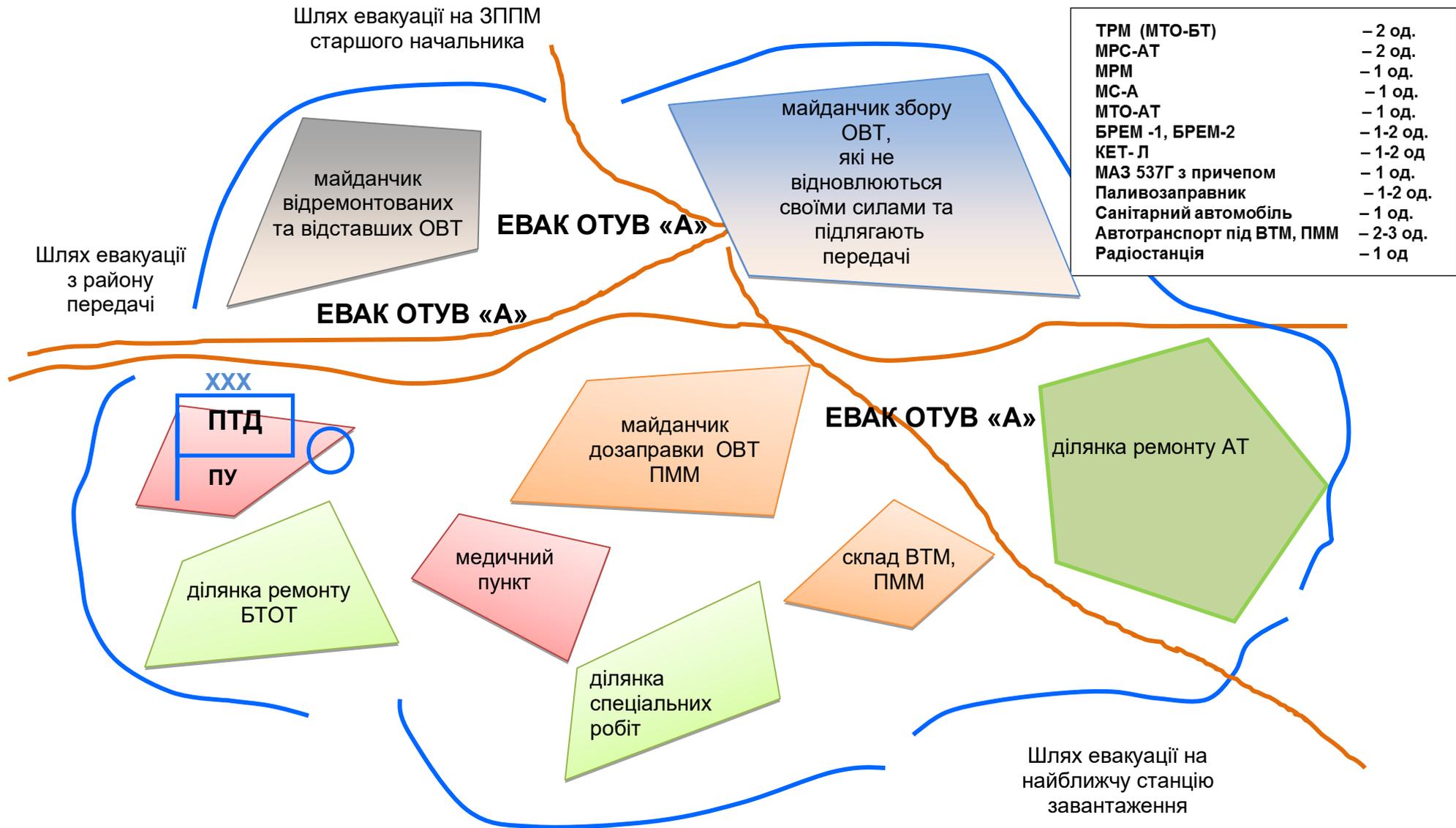
Схема типового технологічного процесу середнього ремонту зразка ОБТ агрегатним методом після спеціальної обробки зразка ОБТ, вилучення боєприпасів та розрядження зразка ОБТ (варіант)

Схема типового технологічного процесу середнього ремонту зразка ОБТ індивідуальним методом після дезактивації (у разі необхідності), вилучення боєприпасів та розрядження зразка ОБТ (варіант)

ДОДАТОК В

Типова структура та склад пункту технічної допомоги (варіант)

ТРМ (МТО-БТ)	- 2 од.
МРС-АТ	- 2 од.
МРМ	- 1 од.
МС-А	- 1 од.
МТО-АТ	- 1 од.
БРЕМ -1, БРЕМ-2	- 1-2 од.
КЕТ-Л	- 1-2 од.
МАЗ 537Г з причепом	- 1 од.
Паливозаправник	- 1-2 од.
Санітарний автомобіль	- 1 од.
Автотранспорт під ВТМ, ПММ	- 2-3 од.
Радіостанція	- 1 од.

ДОДАТОК Г

Схема розміщення ділянок та майданчиків ЗППМ на місцевості (варіант)

